

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

Жасмият

ҲАР ҲАФТАНИНГ ПАЙШАНБА КУНЛАРИ СИЗНИНГ БЕФАРАЗ СУҲБАТДОШИНГИЗ

БУ ШУНДАЙИН АЖИБ МАСКАНКИ...

Бухоро шаҳри яқинидаги "Ситораи Мохи Хоса" оромгоҳи табиатан гўзал масканлар сирасига қиради.

Биз бу шифобахш масканга кириб борарканимиз аввало бир гуруҳ даволанувчилари билан суҳбат курдик.

- 6 ойлигимда сандалга тушиб кетиб оёқларим қуйилган, - дейди Навоий вилояти, Қизилтепа туманидан келган Каромат ота Баракаев.

- Шу боисдан бир оёғим тиззамдан, бирининг эса панжалари кесиб ташланган. 8 та фарзандим бор. Ҳар йили у ёки бу сихатгоҳга йўлланма олиб бериб кўнглимни кўтаришди. Ҳозир нафақадаман. Биз ногиронларга кўрсатаётган гамхўрлиги учун давлатимиз раҳбарларига минг раҳмат. "Ситораи Мохи Хоса" сихатгоҳи шифокорларига келсак, жуда меҳрибон, ширинсухан экан. Айниқса бош ҳақим Абдулла Ҳақимовдан чексиз миннатдорман. Ҳақимовнинг аҳилилиги ҳам бошлиққа боғлиқ.

- Мен бу масканга 1989 йилда ҳам келиб даволангандим, - дейди Бухоро вилояти, Жондор тумани Охунбобоев ширкат хўжалиги Қулан қишлоғи фуқароси Кувват Бозоров. - 14 йил ичида янада гўзаллашиб кетибди. Остроехондроз, асаб касаллиги бўйича даволанаяпман. Муолажалар сабаб ўзимни жуда яхши ҳис этаяпман. Шифокорларнинг, ҳамшираларнинг муомала маданияти жуда юксак. Таомлар ҳам мазали. Санаториядаги ажойиб шифокорлар ва хизматчилардан миннатдорман.

- "Тоғ тоғ билан учрашмайди, одам одам билан учрашади", деганлари рост экан, - дейди Олот тумани Зарафшон жамоа хўжалиги фуқароси Зиёдулла ака Рўзиев... - 1974 йил саломатлигим ёмонлашиб Бухоро шаҳридаги 2-поликлиникага боргандим. Мени илиқ кутиб олган бош шифокор Абдулла Ҳақимов шунча йилдан бери хотирамдан ҳеч ўчмади. Ушанда у кишининг юзларидан, кўзларидан нур ёғилиб турарди. Қоп-қора сочларни босиб турган хоразмча қорақўл теридан тикилган телпаги ҳам кўз ўнгимда. Орадан шунча йил ўтиб 3 кун бурун яна юзма-юз келдик. Салобатига салобат қўшилибди, сочлари оппоқ. Аммо мен кўрган ўша нур юзларидан, кўзларидан ҳамон балқиб турибди. Салом-

алиқдан кейин: "Абдулла ака мени танимадингиз-а, мен сизни танидим", - деб ўзимни таништирдимдан кейин, қайтадан туриб мен билан қучоқлашиб кўришди. Самимий, меҳридарё инсонларни унутиб бўлмайди ука. Санатория дарвозасидан кириб келганимда бу гўзал гўшанинг бошлиғи ким экан-а, деб кўнглимдан ўтказгандим. Тасодифни қарангки, бу мен билган ўша Абдулла Ҳақимов экан. Қон босимим 30 йилдан бери безовта қилади. Оёқларим ҳам оғрийди. Ҳозир муолажаларни олаяпман. Анча оғриқлар қолди. Бу ерда яратилган шароит ва шифокорларнинг меҳрибончилигиндан мамнунман. Худди ўз уйимда яшаётгандек ҳис этаяпман ўзимни. Мана, кампирим ҳам ёнимда. Ешликда елдик-югурдик, энди кампир икковимиз қариллик гаштини сураяпмиз.

Бош ҳақим номига ҳамдўстлик мамлакатларидан, ҳатто Америка, Германиядан келган мактубларни ўқиб "Ситораи Мохи Хоса"нинг довуғи дивонлар ошаётганидан фахр ва ифтихор туйдиқ дилимизда.

Биз бош ҳақим Абдулла Ҳақимовни ҳам учратиб суҳбатлашдик.

Биз бош ҳақим Абдулла Ҳақимовни ҳам учратиб суҳбатлашдик.

- Абдулла ака, эшитишимизча 40 йилдирки, соғлиқни сақлаш тизимида фаолият кўрсатаркансиз. Яна қаерда иш бошланган ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш, гул ва мевали боғлар яратишга алоҳида эътибор бераркансиз. Табиатга бунчалик шайдоликнинг сирини нимада?

- Медицинанинг боши ҳам, шу соҳа эгаларининг асосий вазифаси ҳам тозалик-озодаликка риоя этишда. Жайдари қилиб айтадиган бўлсам, эчки ҳам ётиб турадиган жойини туёғи билан тозалаш, кейин ётади. Биз экиб парвариш қилаётган довархотлару, гуллар ҳавони тозалаш, ўзимизга ҳам, беморларга ҳам хуш кайфият, кислородга бой тоза ҳаво ином этади. Шундай экан, ўзимиз учун ўзимиз шароит яратишимиз керак. Очиғи иш юзасидан қаттиққўлман. Ўзим ҳам шунга риоя қиламан. Катта аравагинг кетидан кичик арава юради...

(Давоми 2-бетда.)

ҲАР БИР ФАРЗАНДАГА МЕҲР-ЭЪТИБОР

26 майдан 1 июнгача республикамиз бўйлаб Болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган "Биз бахтиёр болаларимиз" деб номланган ҳафталик ўтказилди. Ҳафта мобайнида ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар, етим, ногирон болалар, "Меҳрибонлик уй"лари тарбияланувчилари учун хайрия тадбирлар, танлиқли ёзуви ва шоирлар билан учрашувлар, маданият ва истироҳат боғларида "Отам, онам ва мен" оилавий спорт мусобақалари, оммавий сайр-томошалар, концерт ва шоу дастурлар, "Ер қуррасида тинчлик" мавзусида кўрик-танловлар ва кўргазмалар ўтказилди. Шунингдек, болаларнинг ҳуқуқий билимини ошириш, уларни жисмоний, руҳий ва маънавий соғлом тарбиялаш муаммолари бўйича ота-оналар билан савол-жавоб кечалари ташкил этилди.

Куйида муҳбирларимизнинг болалар байрами муносабати билан жойларда ўтказилган тадбирлар ҳақидаги хабарлари билан танишасиз.

Ўзбекистон болалари манфаатларини таъминлаш бўйича давлат ташкилотлари, ҳукуматга қарашли бўлмаган бирлашмалари, жамоатчилик вакилларидан тузилган Альянсининг Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда ҳозирги кунда муҳим бўлган болалар муаммоларини БМТ Бош Ассамблеясининг болалар манфаатлари хусусида ўтказилган махсус сессияси тавсиялари асосида бажариш йўллари "Ҳар бир фарзандага — меҳр-эътибор" шиори остида ўтадиган Халқаро ҳаракатини ташкил қилиш ва ривожлантириш бўйича Давлат ва жамоат ташкилотлари олдидаги вазифалар кўриб чиқилди.

Йиғилиш иштирокчиларини Ўзбекистон республикаси Бош Вазир ўринбосари Дилбар Ғуломова ҳамда БМТнинг Болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ)нинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Брендон Виго хоним табриқладилар. Йиғилишда болаларнинг манфаатларини ҳимоя этиш ва уларни камол топтириш борасида Давлат ташкилотлари ва жамоат ташкилотлари томонидан олиб борилаётган ишларга алоҳида тўхталиб ўтилди. Жорий йилнинг июн ойидан 2004 йил-

нинг июн ойигача дунё бўйича "Ҳар бир фарзандага — меҳр-эътибор" шиори остидаги Халқаро ҳаракат ўтказилиши ҳақидаги ахборот йиғилиш иштирокчилари томонидан кўтарилган руҳ билан қабул қилинди. Бу "Болаларга Ҳа денг" компаниясидаги 10 банддан иборат бўлган қақирқиннинг бири эди.

Дунё бўйича бу компанияни қўллаб 95 млн. болалар ва катталар овоз берди. Шу жумладан 3 млн. овоз Ўзбекистон фуқаролариники эди.

"Ҳар бир фарзандага — меҳр эътибор" шиори остидаги компаниянинг бажарилиши юзасидан қабул қилинган Миллий Ҳаракат дастурига қўшимчалар киритиш лозим деб топилди. Миллий Ҳаракат дастури ҳукумат ва ноҳукумат ташкилотларини, жамоатчиликни болаларимизни энг яхши аъёнлари ва урф-одатлар асосида, миллий қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялашни кўзда тутди.

Республикада БМТнинг бола ҳуқуқлари кўмитаси тавсияларининг бажарилиши юзасидан қабул қилинган Миллий Ҳаракат дастурига қўшимчалар киритиш лозим деб топилди. Миллий Ҳаракат дастури ҳукумат ва ноҳукумат ташкилотларини, жамоатчиликни болаларимизни энг яхши аъёнлари ва урф-одатлар асосида, миллий қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялашни кўзда тутди.

Ўз муҳбиримиз

Ўзбекистон Давлат Циркида Тошкент вилояти ҳамда Тошкент шаҳридаги "Меҳрибонлик" уйлари, боқувчисини йўқотган, қариндош-уруғлари қарамоғида етим қолган жами 2500 нафар болаларга учун хайрия концерти бўлиб ўтди. Ушбу тадбирда Ўзбекистон эстрада юлдузлари ҳамда Республика кўшиқ кўрик танловлари ғолиблари қатнашиб, болаларнинг дилларини хушнуд эттиди.

Уларга ҳомийлар томонидан совғалар тақдим этилди.

ЛАТОФАТ

Ўзбекистон Бадий Академиясининг Марказий Кўргазмалар залида Болалар кунига атаб "Сен ёлғиз эмассан" мавзусидаги болалар расмлари кўргазма-кўрик танлови бўлиб ўтди. Кўргазма-кўрик танловда меҳрибонлик уйлари ва ногирон болалар уйларида тарбияланаётганлар ўзларининг "Обод маҳалла" йилига, болаларга бағишланган расмлари билан қатнашдилар. Кўрик-танлов ғолиблари қимматбах о совғалар билан тақдирландилар.

Б. КАРИМОВ

Пойтахтимизнинг Ғафур Ғулом истироҳат боғида Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва Республика болалар жамғармаси томонидан тадбир бўлиб ўтди. Тадбирда Тошкент шаҳрининг барча туманларидан болажонлар қатнашдилар.

"Байрам", "Болалар" гуруҳлари концерт беришди. Болалар боғдаги кўнгли очар ўйинлардан баҳраманд бўлиб, мириқиб дам олдилар. Боғдаги байрам тантаналари яна бир неча кун давом этади.

Б. КАРИМОВ

Яккасарой туманига қарашли 369-сон махсус мактабгача таълим муассасасида ўтказилган байрам тадбирида туман халқ-таълимий бўлими бошлиғи Азиз Икромов, туман хотин-қизлар кўмитаси раисаси Дилором Шарипова, ҳамда маҳалла фаоллари, ота-оналар қатнашиб мактаб ёшига етиб кузатилаётган болаларга оқ йўл тиллашди. Байрам муносабати билан очик сузиш ҳавзаси ҳам болаларга тўхфа этилди.

- Йил бошидан бери ота-оналар, ҳомий ташкилотлар, маҳалла ёрдами-

да боғчамизда соғломлаштириш маркази, спорт зали, спорт майдончаси ва сув ҳавзаси қуриб топширилди. Боғчамизда 4 ёшдан 7 ёшгача бўлган 96 та бола таълим-тарбия олади. География, ташкил, тақвадан тўғарақлари ишлаб турибди. Фитобаримиз ҳам бор. Физиотерапия, массаж, даволалш гимнастикалари мунтазам олиб борилади, - дейди боғча мудираси Шоира Соқиева. Боғча тарбияланувчилари ўзларининг ёд олган шёнлари, қўшиқ ва рақслари билан барчанинг дилини хушнуд этдилар.

Л. САРДУЛЛАЕВА

да боғчамизда соғломлаштириш маркази, спорт зали, спорт майдончаси ва сув ҳавзаси қуриб топширилди. Боғчамизда 4 ёшдан 7 ёшгача бўлган 96 та бола таълим-тарбия олади. География, ташкил, тақвадан тўғарақлари ишлаб турибди. Фитобаримиз ҳам бор. Физиотерапия, массаж, даволалш гимнастикалари мунтазам олиб борилади, - дейди боғча мудираси Шоира Соқиева. Боғча тарбияланувчилари ўзларининг ёд олган шёнлари, қўшиқ ва рақслари билан барчанинг дилини хушнуд этдилар.

Тоҳир НОРИМОВ

Яқинда бир танишимни кўриб қолдим унинг сўзлари анчага фикримни банд этиб юрди.

“Фалончи”нинг “кўзини шира босганини” билмаган эканман, - дея сўз бошлади у. - Тўйига бориб овора бўлмасам бўларкан, асли. Таклиф этгани билан ҳамма меҳмонни бирдек кўриб иззатини жойига қўймаганидан жуда хафа бўлдим. Мансабдору “бели бақуватлар” учун юқорида алоҳида, бундоқроқлар учун бошқа бир стол тайёрлагани етмагандек меҳмонларга хизмат кўрсатиши ҳам шунга яраша бўлди. Кимга керак бунақанги “кўнгил қолар” тўйлар?!

“Топганларингиз тўйларга буюрсин”, “Хонадонингизда катта-катта тўйлар бўлсин!” Бу ўзбекона эзгу ниятларни тез-тез эшитамиз ва айтамыз. Даржақат, тўйга нима етсин! Не-не орзу-умидлар ила вояга етказган фарзандимизнинг бахтини кўрмоқданда зиёда шодлик борми, бу дунёда?! Аммо баъзан тўйдан сўнг кишини ўй босадиган вазиятлар ҳам ўз бераётир. Президентимиз 1998 йилнинг 28 октябрда “Тўйлар ва бошқа оилавий маъракалар ҳамда тантаналарни шарқона анъаналарга мос, меъёрида ўтказиш тўғрисида”ги Фармонга имзо чекиб, ортиқча дабдабозликка берилётган баъзи фуқароларни ўйлаб иш юритишга даъват этдилар. “Обод маҳалла йили” деб аталмиш 2003 йилда эса бу масалага янада жиддийроқ аҳамият қаратилди. “Обод маҳалла йили” Давлат дастурида тўй-маърака ва бошқа маросимларни анъаналаримизга хос тежамкорлик билан ўтказиш вазифаси белгиланди. Аниқроқ айтадиган бўлсак, ҳозирда бу борада қатъий амалий ишга киришилди...

Сирасини айтганда, тўйларнинг қўлини ёки уларнинг имкон қадар тантанавор ўтиши маъмуричилигимиз, фарванга ҳаётимиз нишонаси. Бироқ “беш қўл баробар эмас”-да! Кимдир табиркорлиги тўйфайли топган нақд жамғармасидан фойдаланиб, тўйни ҳеч бир муаммоларсиз ўтказса, кимдир йиллаб ёйиш-ичиш ва эгидан қисиб-қимтиб, тежамкор маънафини бир кунда совириб юборади. Яна кимдир эса... ўтаётган бундай ҳашамдор тўйларга ҳавас қилади, орзулайди. Фарзандини бошқалардан кам қилиб қўйи-

си келмайди. Бироқ иқтисоди буни кўтара олмайди. Нопилож қарз сўраб, “эшик санашга” мажбур бўлади. Охир-оқибатда эса... қарздорлик “юки” ё у оиланинг “дармонини қуритади”, ёки етишмовчиликлар тўйфайли келиб чиқаётган оилавий келишмовчиликларга бардоши етмаган келин бу

“КўНГИЛ ҚОЛАР” ТўЙЛАР...

қ а р з
“ботқоғи”га ботган хонадонни тарқ этиб кетади. Донишмандларимиз ўғитларига қулоқ тутадиган бўлсак, ҳақиқатан ҳам “эртаси кун қайғуга сабаб бўладиган бугунги шодликнинг ҳеч қандай маъноси йўқ. Шухрат қозонмоқ учун такаллуфли ва тантанали тўй ва зиёфатлар қилиб, пул сарф этиш нодонликдир”, холос.

Фикримизни айнан вилоятимизда ўтказилаётган тўйларга қаратадиган бўлсак, уларда исрофгарчиликка дегарли йўл қўйилмайди. Аммо тўйларнинг бир неча “босқич”да ўтиши бор гап. Булар “Фотиҳа тўйи”, “Тўққиз тўйи”, “Никоҳ тўйи”, “Чарлади”, “Бешик тўй”лардан иборат. Аммо 2003 йил “Обод маҳалла йили” муносабати билан бу тўйлар ихчамлаштирилиб, “Тўққиз тўй” умуман қисқартирилди. Салкам никоҳ тўйларига “тенглашиб” қолган бешик тўйларнинг эса фақат қуданда, қариндош-уруғлар иштирокида моларимиздан қолган ўзбекона удумлар асосида ўтаётганлиги барчанинг дилидаги ишлардандир.

Тўғри-да, қизи борнинг ўғли ҳам бор. Бугун қизини узатаётган ота-она қувв томонга катта “солиқ”лар солса, эртага ўғлини уйлантиришда ўзи шу қуйга тушиши аниқ-ку!

Хўш, тўйлар-ку ихчамлаштирилибди, аммо уларда меҳмоннинг иззати ўрнига қўйилмаётми? Мақола “сўз боши”сида келтирганимиздек баъзи “кам-кўстсиз тўй қилдим” деб мағрурланиб юрганлар кимларидир хонадонидан бир умрга қўнгил

қолиб, қичиб кетганлигини ҳис этганми-кан? Меҳмонни таклиф этишга этиб, сўнг уларни тоифаларга ажратмасдан хурматини ҳам жойига қўйиш лозимлигини унутмаганмикан?!

Ахир, халқимизда “Сувга солса - сув кўтармас мисқол темирни, олган билан овлаб бўлмас - қолган қўнгилни” деган пурҳикмат нақл ҳам бор-ку!

...Яна бир мулоҳаза. Негадир кейинги пайтларда никоҳ тўйлари шошилинч ўтказилаёпти-ю, келин-куёвларни қонуний никоҳдан ўтказишга келганда вақт “етишмай” қолаётир. Қачонки, оилада фарзанд дунёга келиб, болага туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома олиш лозим бўлгандагина бу ҳужжатнинг кераклиги эсга олинмоқда. Шайрий никоҳ ўқитиш борасида ҳам худди шундай дейиш мумкин. Оиланинг мустаҳкам, фарзандларнинг солиҳ ва одобли-тарбияли бўлиб вояга етишларида никоҳнинг аҳамияти муҳимлигини ҳисобга олсак, кейинги пайтларда негадир никоҳ ўқитишга нафақат ёшлар, балки уларнинг ота-оналари ҳам эътиборсиз бўлиб бораётганлигини қандай изоҳласак бўлади?! Ҳеч қандай ҳунарсиз, касб лаёқатсиз оила тебратилишга ожиз-ийгит-қизларни тўй қилишга шошираётган ота-оналар-чи? Наҳотки уларни тузилган янги оиланинг келажаги ташвишлантормаса?!

Ахир, ота-оналик мажбурияти фақатгина уларнинг тўйини қилиб бериб “қутилиш”дан иборат эмас-ку?!

Тўғри, бу фикрлар ҳамма ота-оналарга ҳам тегишли эмас. Аммо шоланинг орасида курмаги ҳам бўлганидек, баъзи оилаларнинг иқтисодий танглиги ажралишларни юзга келтираётганлигидан ҳам кўз юмолмаймиз-ку.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, биз нафақат тўйнинг қандай ўтиши ҳусусида, балки янги оиланинг келажаги, унинг жамиятдаги ўрни тўғрисида ҳам бош қотирайлик. Зеро, мустаҳкам оилалар - Ватанинг эртаси.

Дилбар РАЗЗОҚОВА журналист

Навоий вилояти

(Боши 1-бетда.)

- Мустақиллигимиздан кейин санатория фаолиятида қандай ўзгаришлар бўлди?

- Илгари собиқ иттифоқ даврида 95 фоиз йўлланма ҳамдўстлик мамлакатларига тарқатилар эди. Кўпчилик фуқароларимиз Қримга, Ялтага ва бошқа санаторияларга бориб дам олиб йўл азобини кўриб, ҳамда катта чиқимлар кўри-

БУ ШУНДАЙИН АЖИБ МАСКАНКИ...

киборлар ҳақида гапиргим ҳам келмайди. Келинг, мавриди келганда бир гапни айтاي. Бир ўғлимга акам Абдумаликка уйқаш қилиб, “Абдувоҳид” деб исм қўйган эдик. Бу собиқ обкомнинг биринчи котиби (раҳматли) Абдувоҳид Каримов Бухорога ишга келишидан тўрт ойча олдинги воқеа эди. Бироқ тасодифни қаранги, кейинчалик шу одам билан қуда-анда бўлдик. Ўша кунлари баъзи бирлар оғзидан бол томиб кутлади... “пахта иши” курбонлари қаторида Абдувоҳид ака бошига қора булутлар ёғилганда эса, айрим оғзига зўри

етмаганлар, “Ҳақимов ҳатто ўғлини Абдувоҳид, деб атади. Унга сингиди”, дея уйдирма гаплар тарқатишди. Бу тўғрида тергов берган пайтларим ҳам бўлган. Ана шундай маломатли оғир кунларда дўстларим мени моддий ва маънавий жиҳатдан қўлади. Булар Бухоро давлат университетининг география кафедраси мудири Исроил Қиличев. Шу университетда ишлаган, ҳозирда нафақахўр Эргаш Қиличев, мактабдош дўстим (жойи жаннатда бўлсин) Эркин Маҳмудовлар эди. Тўғриси айтсам дўсту биродарлик, уф-фатларнинг кўпи яхши-ю, чин дўстларнинг баҳоси йўқ. Аслида дўстсиз ҳаёт ҳаёт эмас. Бирор бир манфаат юзасидан болган дўстликка вақти келиб путур етди.

- Нима сабабдан шифокорлик касбини танлагансиз?

- Мен ҳужжатларимни қишлоқ хўжалик институтига топширгандим. Раҳматли почтам Араб Мўминов сен 10 йил остиомлит касалига йўлиқиб кўп азоблар тортидинг. Шифокорлик касби нима эканини юрагингдан ҳис этдинг. Сен ҳам шифокор бўлишинг керак деб, ҳужжатларимни тиббиёт институтига топширттирдилар. Шу тарихка шифокорлик фаолиятини бошлаганман.

- Турмуш ўртоғингиз билан қандай топшиганиз?

- Рафиқам Раънохон Саидова билан тенгдошмиш. 7 синфда ўқиб юрганимизда бир-биримизга меҳримиз тушиб қолган. Мактабни тугатиб мен Самарқандга ўқишга кетдим. Янгангиз Бухоро давлат университетига ўқишга кирди. Ахду паймонимиз соғинчли висол онларю, жиҳронли дақиқаларда ўтди. Ниҳоят ўқишни тугатиб 1964 йилда оила қурдик. Кейин кетма-кет фарзандлар кўрдик. Ҳозирда кизимиз Лола Каримова экономист, Бахтиёр Бухоро дон ҳиссадорлик жамиятида ишлайди. Фарҳод Бухоро ички ишлар поликлиникасида бошлик, Абдувоҳид вилоят ички ишлар ходими, Нигора кизим ўқитувчи. Худого шукр, барча фарзандларим ҳаётда ҳам, оилада ҳам, жамиятда ҳам ўз ўринларини топширган. 10 та бир-биридан ширин набираларим бор. Рафиқам мактабгача тарбия билим даргоҳида ўқитувчилик қилиб, ҳозирда нафақада. Шу набиралар тарбияси билан машғул.

- Оилада отанинг ўрни қандай бўлиши керак деб ўйлайсиз?

- Ота оиланинг устуни, шу устун ўз елкасидаги масъулиятни ҳис эта билиши керак. Рўзгордаги барча оғир юкни ота кўтариши лозим. Рафиқам ҳали-ҳануз бозор нималигини билмайди. Ўғиллар отадан, қизлар онадан андоза олишади. Ўғилларим сигарет, нос чекишмайди. Чўки мен уларни оғзимга олмаганман.

- Шейрияга илҳосингиз баланд,

ОБОД ЮРТ ВА ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ ТАСВИРИ

Ахборот

Шу йилнинг 30 май куни Ўзбекистон хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари Кенгаши биносига Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг “Санъат галереяси” ўз ишини бошлади. Унда “Миллий тикланиш” демократик партияси, Камолидин Бехзод мемориал бог-музеи ва Дўстлик жамиятлари кенгаши ташаббуси билан «Обод маҳалла йили» доирасида “Ўзбекистон маҳалласи, анъаналар ва умумий қадриятлар” мавзусига бағишланган кўрғазма очилди. Кўрғазмада Ўзбекистоннинг 50 дан ортиқ асарлари, Камолидин Бехзод мемориал бог-музеида сақланаётган миниатюра асарлари ва халқ амалий санъати намуналари жой олган. Тасвирий санъат асарларининг барчасида Она еримиз табияти, халқ анъаналари, турмуш тарзи ва орзу-умидларни акс эттирилган.

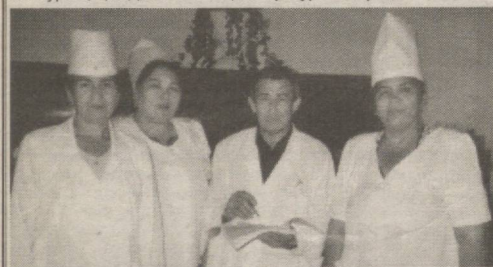
Кўрғазма томошабинларда жуда яхши таассурот қолдирди.

Л. АХМЕДОВА

Сувратчи — М. МИРСОДИҚОВ

Бахтли болалик.

Суратда: Бош ҳақим ўринбосари Абдурасул Ҳайитов ҳамкасблари даврасида.

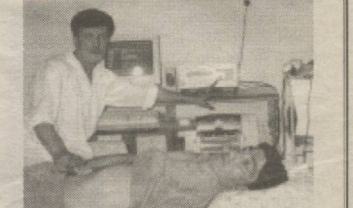
шарди. Энди 85-90 фоиз йўлланма ўз фуқароларимизга тарқатилаяпти. Халқимиз яйраб дам олиб кетишяпти.

- Санаторияга қайси ташкилот ва муассасалар ҳомийлик кўрсатади?

- Ҳозирда “Зарбдор” фермер хўжалиги, “Шарқ” деҳқон бозори, ҳамда Галасиё мева-сабзавот тайёрлаш идораси ҳомийлик қилиб келишмоқда. Ҳозирда етиштирилган ҳўл ва қуруқ мевалар қишин-ёзин сихатқоҳимиз дастурхонига тортилади. Кўрдингиз, 3 маҳал 2 турдаги иссиқ овқат, сариёғ, туҳум, шакар ҳамиша мўҳайё.

- Кўпни кўрган инсонсиз, инсондаги қандай фазилатларни қадрлайсиз?

- Камтарлик, меҳр-оқибат ва дўстпарварлик бўлса қолган ишлар юришиб кетаверади. Тумшугига ҳода етмайдиган

Уролог шифокор Шухрат Сайфуллаев беморни назоратдан ўтказаяпти.

деб эшитдим...

- Тўғри, шеъриятни яхши кўраман. Бўш пайтларимда машқ ҳам қилиб тураман. Яқинда ҳажга ҳам бориб келдим.

- Ҳамкасбларингизга айтадиган гапингиз борми?

- Ҳозир бозор иқтисоди шароитининг оғир ва енгил доволаридан ошиб ўтаётми. Президентимиз Ислам Каримов мустақиллигимизни мустаҳкамлаш учун жонбозлик кўрсатмоқдалар. Биз соғлиқни сақлаш тизими вакиллари ҳам, ўз соҳамиз номини ҳалоллик есақ, юртимиз равақига ўз ҳиссамизни қўшақ, деган тилагим бор. Мен эса бу ишни виждоний бурчим деб биламан.

Карвонни сарбон бошқаради. Қайси соҳада бўлмасин каттами, кичикми ҳар бир жамоанинг ақл-фаросати, диёнати, тадбиркор сарбони бўлганига не етсин. Абдулла ака Ҳақимов бош бўлиб турган жамоа ҳусусида фақат илқ таассуротлар юрагимиз тўридан жой олади. Негаки, у киши бошлиқ жамоа нафақат шифокорлик бурчиш ўтамоқда, Ўзбекистонимизнинг бир бўлаги бўлган Бухорининг номини оламга ёйишга баҳоли қудрат ўз ҳиссаларини қўймоқдалар. “Ситора Моҳи Хоса” уларнинг қундалик меҳнатлари, ақл-фаросатлари, тадбиркорлик маҳоратлари натижасида гузал дийримишнинг чинакам шифобахш гўшасида айланаётир.

Тоҳир НОРИМОВ

ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА БОЛАЛАР МУҲОФАЗАСИ

(Боши ўтган сонларда.)
Оилавий муносабатларнинг мулкӣй замини хусусида нималар дейиш мумкин?

Инсоннинг эмин-эркин турмуш кечириши, ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол ҳаракат қилиши кўп жиҳатдан унинг моддий, мулкӣй ҳолатига боғлиқ. Мамлакатимиз Конституциясига мувофиқ, ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли (36-модда). Мулк, шу жумладан, хусусий мулк дахлсиз бўлиб, давлат томонидан ҳимояланади. Мулкдор мулкига ўз хоҳишича эғалик қилади, ундан фойдаланади ва уни тасарруф этади. Аёлларнинг оиладаги ва жамиятдаги мавқеини мустаҳкамлашда ҳам унинг мулкӣй ҳолати алоҳида ўрин тутаети.

Ҳуқуқӣй дарсхона

Ўзбекистон Республикасининг Оила кодексига эр ва хотиннинг мулкӣй ҳуқуқ ва мажбуриятларига махсус боб бағишланган. Унда таъкидланишича, эр ва хотиннинг никоҳ давомида орттирган мол-мулкларни, шунингдек никоҳга киргунга қадар, бўлажак эр-хотиннинг умумий маблағлари ҳисобига олинган мол-мулкларни, агар қонун ёки никоҳ шартномасига бошқача ҳол кўрсатилмаган бўлса, уларнинг биргаликдаги мулкӣй ҳисобланади (23-модданинг 1-қисми).

Никоҳ мобайнида орттирилган умумий мулк сирасига эр ва хотин ҳар бирининг ўз меҳнати эвазига, тадбиркорлик фаолиятдан ва интеллектуал (ақлий) фаолият натижаларидан топган даромадлари, уларнинг мошан, пенсиялари, нафақалари, мукофот, моддий ёрдам пуллари қиради. Шунингдек, эр ва хотиннинг умумий даромадлари ҳисобига сотиб олинган кўчар ва кўчмас ашёлар, қимматли қоғозлари (акциялар), пайлари, омонатла-

ри ҳамда никоҳ давомида орттирилган ҳар қандай мол-мулкларни, улар эр ёки хотиннинг номига расмийлаштирилган, ёхуд пул маблағлари кимнинг номига ёки эр ва хотиннинг қайси бири томонидан киритилган бўлишидан қатъий назар, улар ҳам эр ва хотиннинг умумий мол-мулкӣй ҳисобланади.

Эр-хотиннинг умумий мулкӣй нима? Мабодо хотин умумий мулкка реал ҳисса қўшмаган бўлса, бу мулк унга ҳам тегишли бўладими?

Эр ва хотиндан бири уй-рўзғор ишларини юритиш, болаларни парвариш қилиш билан банд бўлган ёки бошқа узрли сабабларга кўра мустақил иш ҳақи ва бошқа даромадга эга бўлмаган тақдирда ҳам

эр ва хотин умумий мол-мулкка нисбатан тенг ҳуқуққа эга бўлади.

Эр-хотиндан бири умумий мол-мулкни тасарруф этиши билан боғлиқ битим тузган бўлса, бу ҳаракат бошқасининг розилигига кўра амалга оширилади. Мабодо, ана шундай битим эр ва хотиннинг розилигисиз тузилганлиги аён бўлиб қолса, ва буни исботловчи далиллар мавжуд бўлса, битим суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилаети. Эр (хотин) ўзининг номига расмийлаштирилган умумий кўчмас мол-мулкни тасарруф этиш бўйича битим тузиши учун хотин (эр)нинг нотариал тартибда тасдиқланган розилигини олиши лозим. Мазкур битимни тузишга нотариал тасдиқланган розилиги олинмаган эр ва хотин ушбу битим амалга оширилганлигини билган ёки билиши лозим бўлган кундан бошлаб бир йил давомида битимни суд орқали ҳақиқий эмас деб пишни талаб қилишга ҳақлидир (Оила кодексининг 24-моддаси).

(Давоми бор.)

АЁЛНИНГ СИРЛИ ДУНЁСИ

Намоз, рўза ва садақа даражасидан ҳам афзалроқ нарса — бузилган орани ислоҳ қилиш, чунки оранингни бузилиши бу қирувчидир.

Ҳадис

(Боши ўтган сонларда.)

Ўзингизга маълумки, намоз ўқиш, рўза тутиш ва садақа мусулмончилик фарзларидир. Бу Яратганин эътироф этиш, унинг борлигидан ором, хотиржамлик сезиш, ўзига йиғлаб, ўзидан сўраниш имконидир. Дилингда Аллоҳ бўлса, шайтонга жой йўқ. Ҳар бир қадамингга ўзинг назоратчи, ўзинг одил судсан.

Бандаларнинг ҳолига айланувчиларни, муруватли кишиларни Аллоҳ суйғувчидир, ибодат ва садақа, аввало, Яратганин розилиги учун қилинади, бунинг эвазига У сени балолардан асрайди. Қуръони карим сўзларига амал қилган кишига икки дунё сарофати ваъда қилинади.

Мазкур ҳадисда эса **бузилган орани ислоҳ қилиши** ибодатдан ҳам афзалроқ дейилмоқда. Нима учун? **“Оранингни бузилиши қирувчидир”** дейилишининг маънисини нима?

Биров хафа қилган одамнинг юраги хуфтон, у қулса ҳам, ичи йиғлайди. Хурсандчилиги ҳамиша яримта. Бу дегани — бир келиб кетадиган дунёда унинг яйраб яшашига ҳалақат берилди, у болдай ширин болаларига хомуш юзланди, ота-онасининг кўнглини кўнглидагидай ололмади, яшнаб иход қилмади, чаман гулларга димоғини босмади, қалдирғочнинг баётларидан чигиллари ёзилмади! Биров билан уришган кишининг уйдан фаришталар қочаети, бу хонадондагиларнинг безовталигини кўриб, руҳлар гирён уради! Бу қирувчи бўлмади нима?! Бировдан қойинган кишининг сочи бемаҳал оқаради, қанти ошади, қон босими кўтарилаети, баджаҳл, бадфеъл бўлиб қолади, бу яқсон қилувчи бўлмади нима?! Бир дўстимни бир кунни жуда забун кўрдим. “Мана онам ўтди, йил ўтган сайин қулгоғимда унинг айтган ҳикоялари тиниклашди. Бир ҳоласининг қизини жуда суюр, эслайверар, “мендан кейин шуни ташлаб юбормагин” деб тайинлайверарди. Яқинда атойи тараддуд кўриб, шу қариндошимизни кўрган бордим. Бу билан аввало онамининг руҳини шод қилмоқчи бўлдим. Қариндошим мени боши осмонга етиб қарши олди. Яйраб, яна яқши-яқши ниятларни юрагимга тугиб қайтдим. Аммо бир малъун даракчи кўнглимни синдирди. У менин бекор борганимни, у аёлнинг янаса “йўқолиб кетган қариндошимиз энди нега пайдо бўлиб қолди, камбағаллигингизда ҳазар қилиб, энди сал шира бойлаб қолганингни учун назари илиб қолибдида”, дебди. Йўқланувчи ҳам хомуш тортибди. «Мен эса чинни қосадай парчаланиб кетдим» деди. Ахир ёшлар улғайиб, ақл йиғиб, узилган қариндошлари билан боғланаётган эди, яримлар бирлашиб бутунлашаётган эди, руҳлар шод бўлишга тушган эди! Бундан завқланиш, бундай йўқловни муборакбод этиш ўрнига совуқ маъно қидирган ўша янга бориб етган фитнақашдир! Худо беҳабардир! Бу ҳабарни етказиб келгувчи эса болни захарга айланттирувчи қотилдир! У ҳадисда айтилгандай — қирувчидир!

Ҳар қандай аёл қайнона бўлгач, келиннинг ҳамма ҳаракатларини зимдан ўлчайдиган, кўнгли ҳам сал нарсасга оғрийдиган бўлиб, нозик тортиб қолади. Бу табиий ҳол. Фақатгина янги тушган келинга эмас, қай-

нонага ҳам дастлаб жуда қийин. Бундай пайтда атрофдагиларга инсоф берсин! Бир рўзғорнинг йўлга тушиб кетишига ўн йил керак. Барибир улар кунлардан бир кун бир-бировларига кўниб кетадилар. Аммо унғача қайсингил, қайнзгачи, келиннинг хом онаси тор дунёси тор қўшиллар дастидан неча бор ит-мушук муносабатларига тушилади! Эндигина қовушиб ўтирган-да хонадоннинг қизи келади-да, онасига меҳрибонлик қилган бўлиб, келиннинг камчиликларини топа бошлайди, онасини бу ҳолга “Қараб турмасликка” чақиради. “Талтайиб кетмаслиги, уйдагиларнинг бошига чиқиб олмаслиги учун”, келиннинг ҳар бир хатосини муҳокама қилишни, уни ҳатто туғилган куни билан табриқламамлики, яқши ишларини раҳбатланттирмамлики, кўриб кўрмамлики олишни тайинлайди... Бу онасининг оромини, келин аясининг бахтини, ақасининг тинчини қирувчи қиздир! У бадбахтлик келтирувчидир! Онаси билан келиннинг орасини текислаш, бирини бирига мақташ, иситиш ўрнига уриш-жанжал ясайдиган қизнинг уйига артамини кеч дўзах кўчиб келади! Унинг танобини Аллоҳ тортиб қўяди! Аммо афсуски, унғача қайнона-келиннинг юрак-бағри ағор бўлиб, бир-биридан совуб улгурган бўлади.

Аёлнинг бола деган юкни тўққиз ой кўксига кўтариб юриши, умри қил устида туриб кўз ёриши, бир парча гўштни одам шақлига қиритгунча ўзининг одам қиёфасидан чиқиб кетишига сал-сал қолиши, боласига келган болаларга балогардон бўлиши унинг Аллоҳни-ю бандасининг олдида чексиз савоб ва олқишларга сазовор этади. Аммо биргина бадфеъллиги билан у ҳамма сазоворлигини қулнажун қилади: яъни, оға-иниларни бир-биридан узоқлаштираётган, ҳатто уларни ўзаро рақибга айланттираётган, мол талаштираётган, ҳовли талаштираётган, судлаштираётган бузғунчи уларнинг аёлларидир! Неча ака-ука бир-биридан айро тушган бўлса, хотинлар сабабчидир. “Йўқ, бу ишга аёллар аралашмаган, укамга биринчи ўзим қўл кўтарганман, акамга яқмама-яқма сўхбатда фалон гапни ўзим айтиб юборганман”, деб хомтама бўлманг! Унғача кунда-кунда чўғ ташлаб, яшани портлаш даражасига олиб келиб қўйган фақат аёлнингиздир, фақат аёлнингиз!

Хурматли оймилар: “Мен ҳеч қачон жуфтимга фалончиларингни боғлаб қўй деманман”, деб даъво қилманг! Сиз ҳар сафар улар ҳақидаги норизолигингизни нафақат сўз билан, ҳатто қовоқ-тумшугингиз билан ифода қилсангиз ҳам, эрингиз уларга қарши қўлланавераети. Ёмонлашингиз шарт эмас, зайрақлиқни унутиб, жуфтингизга ота-онаси, жигарбандлари ҳақида эслатиб, уларнинг яқши ишларини мақтаб турмасангиз ҳам, эркак зоти шунақа мўртки, ўз ақилларидан узоқлашавераети. Бу борада инсоф ва адолатни биз аёлларга берсин!

Бировнинг бир оғиз гапи билан ташкилот раҳбарининг яқши ҳодимидан кўнгли қолади. Бир бузғунчи бир шўрликнинг ўн йил бурун қилган хатоғинасини керакли одамага секин шипшитиб қўйиб, мукофотдан қолдириб юбораети! Бир феълли доғлининг “шарофати” билан ноёб истеъдод қум тағида қолиб кетаети!

Беайб парвардигор, ҳар тўқсаннинг бир айби бор, албатта. Биз, турфа одамлар, турфа мева, турфа қушлардай ҳар хилмиз, бу — Аллоҳнинг ижоди! Бир-биримизга кўниб, қандай бўлсак, бир-биримизни шундай қабул қилиб, ўзаро кечириб, бирлашиб яшамасак, кунда жанг чиқиши, кунда чанг чиқиши аниқ! Такрор айтаманки, бир этиб келиб, шув этиб чиқиб кетадиган бу дунёда кунда талофат беришининг нима керағи бор?! Биродар, орасидан гап қонганларни яраштирайлик, аразлаб юрган кишимизнинг ҳузурига табассум билан кириб борайлик, бировни бировга иссиқ кўрсатайлик. Бировни яраштириш учун, керак бўлса, ёлғонни ҳам ишлатайлик! Ҳар бора одамлар орасидаги гинани йўқотганимизда, Иншооллоҳ, ҳозирги-ю ва ҳали туғилмаган болаларимизнинг орасига Аллоҳ мустаҳкам кўприкларни қуражақдир. Феълларини ҳалим этиб, бир-бирига меҳрибон яратажақдир. Ўзимизга ҳам қалбан роҳат ва фароғат беражақдир!

(Давоми бор.)

Турсунуни СОДИКОВА

ИЛҲОМ БАҒИШЛАЙДИ

Бу газетани мен яқин 2 йилдан бери ўқиб келаяпман. Уни кенг қамровли газета деса бўлади. Ундаги ҳар битта мақола, ёхуд кўнгли хасратлари мени бефарқ қолдирмади. Ҳар биттасининг ўзига яраша жиҳатлари бор. Айниқса, яқин вақтдан буён газета жилди кўпайиши, яъни ТВ дастурларининг қўшилиши айни муддао бўлди. Ундаги шеърларни қизиқиш билан ўқийман. Мен ўзим ҳам шеър машқ қиламан. Шеър ёзишимда бир қадар ушбу газетанин ҳам ҳиссаси бор. Чунки мақола ва шеърларни ўқирканман, руҳланиб шеър ёзишга киришаман.

Дилшод МУСТАНОВ Самарқанд шахри

Бухоролик зардўз қизлар.

Сувратчи — М. МИРСОДИҚОВ

Газетхон — газета ва ҳаёт ҳақида

моларнинг албатта биттаси бўлмаса-да, биттаси ўзиникига ўхшаш чиқаети.

Мен шу газетанин борлиги учун, авваламбор бутун таҳририятга ўз миннатдорчилигини билдираман.

Бу газета доимо бор бўлсин, ҳеч қачон ўқувчилари сони қамаймасин. Менин қизим ҳар доим яқши мақолаларни йиғиб, керак бўлса ўзи билан олиб юради.

Ойдинисо МУРОДОВА

Каттакўрғон шахри Охунбобоев кўчаси

Биз оиламиз билан ушбу рўзноманин ҳар бир сонини севиб ўқиймиз. Унда босилаётган долзарб мавзулар инсонлар ҳаётдан олиниб ва ҳаётдан қоқилиб ёки севишиб ёзилган ҳар бир мақола ва руқнлар жуда яқши ёритилиб борилади. Рўзномани ўқиган киши ўзи сезмаган ҳолда ўз ҳаётига, босиб ўтган йўлига бир назар ташламаса иложи бўлмайди. Чунки инсонлардаги ўй-муам-

- Бошимдан не савдолар ўтганини ёлғиз Оллоҳим, ўзим ва ёнимиздаги хонадонда яшайдиган бир рус чолғина биларди,- дея ўз сўзини бошлади таҳририятга ташриф буюрган ёшгина жувон.

- Онамнинг мендан бошқа фарзандлари ҳам борлиги учун дардимни унга айтмасдим. Оиламизда етишмовчилик кўп

тмага манти қилдим, pista сотини, дер эдим, холос.

Унинг уйга кўпинча келмаслигининг бир сабаби борми?

- Бор эди. У бир жувонга айла-нишиб қолганди. Менга: "Лайло, кел уни уйга олиб келай, иккинчи бирга яшанглар. Биламан, сен яхшисан, феълнинг жуда ажойиб-да, у билан бирпасда

яшашни жуда истардим. Афсуски, ҳар ой бирпасда ўтиб кетиб ижара пулини тўлаш пайти етиб келарди. Иложсизликдан Оллоҳга ёлбориб йиғлаб икки болам ҳаққи ўзимизга уй ато этишини ёлбориб сўрадим. Шундай қилиб десангиз...

Уй сотиб олинганларми?

- Йўқ. Чунки, боияйтганимдек умча-уқ кун кўрадиг. Уй олишга пулимиз йўқ эди. Менинг сирдошим, отамдек меҳрибон бўлган, болаларимга қараб тураридиган, ҳамisha менинг

БАХТ ҲАҚИДА

бўларди. Мен эса иккита кўзумчоқдек болаларим, эрим ва оилам борлиги учун шукроналар қилардим. Ижарада турганимиз учун пул топиб эримга ёрдамлашгим келарди. Шунинг учун тондан туриб манти ёки хоним тайёрлардим. Болаларим ҳали ухлаб ётгани учун калитини ўша кўчани чолга ташлаб, ўзим пиширилган овқатларни бозорда сотиб келгани кетардим. Ҳали одамлар ишга кетмасидан мен бозордан қайтардим. Топган пулимга нон, қанд, болаларимга сут олардим.

Бу вақтда эрингиз қаерда бўларди?

- Эрим... У ҳафталаб уйга келмасди. На пул, на бир озиқ-овқатимни ҳамлаб берарди. Ишимни битириб бўлган, кечгача уйимиз ёнидаги муолишда pista ҳам сотардим. Агар эрим келиб қолса, суюна-суона топган пулимни унга қўшқўллаб тутардим.

Шунчалик қийналиб топган пулингизни эрингиз олиб хурсанд бўларми?

- Қаёқда дейсиз. У битталаб санарди. Кейин: "Қайдан олдинг?" - дея савол-сўроққа турарди. Табиийки, мен болаларимни ёлғиз ташлаб, бозорга кетганимни айтмасдим. Буюр-

ТИНГЛАМОҚ САОДАТИ

тил топишиб оласизлар" - деб мени аврарди. Мен кўнмасдим, кўниколмадим. Азабаройи, уни севганимдан эмас... Фақат ўзим малликаси бўлишим керак, деган салтанатимга ўзга аёлни киритишни сира истамасдим.. Уни бировлар топташини истамасдим.

Агар эрингизни севмаган бўлсангиз... Нега унга турмушга чиққансиз?

- Сиз унинг мени севиб қолиб йиллар давомида остонамизга ётиб олганини, мен учун дунёлардан кечмоқчи бўлганини билмайсиз-да. Ахир у пайтлар ўша туйғунинг нима эканлигини билмасдим. Ҳамма қизлар ҳавас қилгудек мафтункор бу йигитнинг кўз ёшлари-ю, дил изҳорларини эшитиб севги дегани шу бўлса керак, - дея, тўйга розилик бердим. Тўйдан кейин у мени силтаб гапираридиган, баъзан урадиган ҳам бўлди. Оила дегани шундай-да, деб уйлаб чиқадим. Қушлар ўтиб қалбимдаги туйғуларим оқ қоғозларга сатрлар бўлиб тўкила бошлади. Шейрлар ёза бошладим. Мен ўзимнинг бошпанамиз бўлишимни, у ерда бахтли ва тинч

кўнглимни кўтараридиган чол юрак хасталиги билан касалхонага ётди. Бечоранинг мендан бошқа ҳеч кими йўқ эди. Бориб ҳолидан хабар олиб, дориларини етказардим. Овқат олиб борардим. - Бир куни печенье егиси келиб қолди. Печенье олиб келсам: "Йўқ, бунақасидан эмасди", - дейди. Хуллас, ҳамма дўконлардан ярим кило, ярим килодан олиб келавориб ҳаммаёқ печеньега тўлиб кетди. Шаҳар четигада бир дўкондан пинхтада турган печенёдан ялиниб-ёлвориб бир қилоча келадиган печенёнинг ярмини олдим. Касалхонага келиб чолга кўрсатдим, қоғозни очиб чол бирам хурсанд бўлиб кетди-ки... Унинг айтган печенёеи шу экан... Кейин у бир тишлам печенёеи билан чой ичди.

Лекин унинг аҳоли кун сайин оғирлашаверди. Врочлар эса... Энди умид йўқлигини ва уйга олиб кетишимизни маслаҳат беришди. Чол бутунлай шиши кетган, юра олмасди. Бир куни у менга нотариус топи-

Маҳзунани таҳририятга дард, алам, нафрат эмас, ҳаётга, яшашга бўлган кечксиз меҳр етаклаб келган. Гарчи унинг қол-қора кўзларида кувонч порлаётган бўлса-да, афсус... минг афсуслар бўлсинки унинг чиройли гавдасини кўлтиқтаёқлар кўтариб турарди.

Оёғингизга нима бўлган? - дея сўрадим.

- Ҳа, оёғимгами, болалгимда касаллик туфайли шу кўйга тушиб қолганман. Унг оёғим умуман ишламайди. Лекин чап томони соғлом. Мана ишонмасангиз ўзингиз кўринг,-дея ўрнидан туриб гапларини исботлашга ҳаракат қилди.

Шифокорларга мурожаат қилмадингизми?

- Тошкентга келишдан асл мақсадим шу эди. Лекин мен яхши ниёт билан, опа-акаларимдан оқ фотиҳа олиб, йўлга тушишни дилимга тугиб қўйгандим. Аммо ундай бўлмади. Мени ўз жигарларим кераксиз буюм каби кўчага улоқтиришди. Отам ҳам, онам ҳам оламдан ўтиб кетишгач, акам менга ҳовлининг бир четидан кичкинагина хонани ажратиб берди. У мендан нима талаб қилди денг: Кўчага чиқиб, одамлар кўзига кўринмасликни. Табиийки мен акамнинг бу хоҳишини рад этдим. "Ахир мен ҳам инсонман. Сизларга қандай оғирлигини тушаяпти. Ўз кунимни кўрсам",-дея ёлвордим. Опа-акаларимни мендан ному с қилганларича ҳам бор. Чунки мен қийналиб юришимга қарамай бозордан болалар учун улбул ширинликлар олиб келиб, дарвозамиз олдида сотиб ўтирар, топган пулларимни ўзимнинг кичкинагина рўзгоримга сарфлардим. Бир кун катта опанимнинг гаплари жонимдан ўтиб кетди. "Агар сен ноғирон бўлиб қолмаганинга онам ўлиб кетмаган бўларди",-деди. "Нима қилай, мен ҳам шундай бўлсин дебманми. Агар онам бўлганларига ҳеч ким мени бунчалар хўрламаган бўларди",- десам онам яна жаҳли чиқиб: "Биз сендан ному с қиламиз",- деди. Майли, нима бўлганда ҳам опам-ку, жон-жигарим дедим-у, ҳар қалай бу гапларни унутдим. Бир кун келинимиз билан хафалашиб қолдим. Акамга қачиб бөрган экан, у ёнимга кириб хэ-йўқ, ба-йўқ, тўполон қилди. "Уйдан чиқиб кет, палакат!", дея ҳақоратлаб, нарсаларимни ховлига улоқтириб юборди. Начора, қўлимдан нима ҳам келарди. Юпунгина кийимларимни сумкага жойладим-у, уйдан

чиқиб кетдим. Оиламизда мени тушунгувчи биргина синглим бор эди, шункига бордим. Қайнониси билан яшайди. Гап тегмасин деб ялинганига қарамай Тошкентга оёғимни операция қилдиргани кетаётганимни, энди ўз ҳаётимни ўзим қуршимни айтиб хайрлашдим. Тошкентга келгач, эски ТАШ-

ОППОҚ ҚОРЛАР

МИ ёнидаги "таянч харақати реабилитация бўлими" га жойлашдим. Ўша ерда Абдуқаюм ака (ҳозир фамилиясини аниқ эсололмадим) деган шифокор бор экан. У кишидан оёғимни операция қилишини, унга кетган харажатларни тузалганимдан кейин тўлашимни айтдим. У: "Қизим, бизга бир тийин ҳам пулинг керак эмас, агар тузалиб кетсанг бир оғиз дуо қилиб қўйсанг бўлди",-дея айтган гаплари менга катта далда бўлди. Операциядан яхши чиқдим. Аммо нарқоз таъсирда ётганимда ёнимда бир меҳрибон инсон йўқлигидан ўксиб-ўксиб йиғлардим. Ўша куни 1 декабр, илк бора оппоқ қор ёққан кеча эди. Секин-аста юриб ойнага яқинлашдим. Ёритгичдан аниқ кўриниб турган, ўйноқлаб тушаётган қор парчаларига тикилиб тургандим. Шунда хонамда шарпа пайдо бўлди. Уғирлиб қарасам истаралигина бир йигит аравачада (унинг икки оёғи кесиб ташланган экан). «Салом», - деди, менга меҳрибонона жимлайиб.

Яхшимисиз? - дедим.

- Исмим Мухаммад. Сизники Маҳзуна а? - Ҳа,- дедим унга хайрон бўлиб қарарканман.

- Қор ёққани яхши, а? - деди.

Мен, «Ҳа яхши. Сизга нима керак»,- демоқчи бўлдим-у, аммо шу топда бир меҳрибон инсонга муҳтожлимидан индамади. Бу бизнинг биринчи суҳбатимиз эди. Кейинчалик бир-биримизга жуда боғлиқлик қолдик. Шифохона йўлакларига бирам сайр қилардик. Мен билан сирдош бўлиб қолган ҳамшира аёл бор эди. У ҳар доим менга, «Битта фарзанд тугиб ол, ўша бола сенга эрмак бўла-

Таширларингиз...

ди»,-деган гапларни кўп айтарди. Менинг кўнглим туб-тубида ҳам она бўлиш истаги ётарди. Биз шаърий никоҳдан ўтдик. Орадан анча вақт ўтиб шифохонадан чиқдим. Уйим, яқинларим йўқ бўлсада негадир руҳим тетик, ҳаёт кўзимга гўзал кўринарди. Гарчи оёғим унчалик соғайиб кетмаган бўлса-да, вужудимдаги атиги 90 кунлик бўлган мурғак инсон менга кечксиз кувонч бағишларди. Уйлана-уйлана яна қишлоққа боришга мажбур бўлдим. Аммо акам яна мени қувиб солди. "Оёғинг яхшими, сени кўришга боролмадик",- дейиш ўрнига ҳақоратлади. Мен яна тақдирга тан бериб Мухаммаднинг отаси олдига бориб, бўлган воқеаларни айтиб бердим. Аммо улар мендай ноғирон қизни келин қилмасликларини, ўғилларига соғлом қиз кераклигини айтишгач, яна Тошкентга қайтдим. Тўйтепа шаҳрида бир аёлникидан ижарага уй олдим. Вақт-соатим етиб она бўлдим. Уғил кўрдим. Унга Самандар деб исм қўйдим. Буни қарангки, ўғлим ҳам оппоқ қорлар ёққан кечада дунёга келди. Уғлимни ўзим кўтариб юролмағимни туфайли у ёшгача тарбиялаш келишуви билан "Меҳрибонлик" уйига жойладим.

ЁҚҚАН КЕЧА

қўйдим. Буни қарангки, ўғлим ҳам оппоқ қорлар ёққан кечада дунёга келди. Уғлимни ўзим кўтариб юролмағимни туфайли у ёшгача тарбиялаш келишуви билан "Меҳрибонлик" уйига жойладим.

Ота бўлганидан Мухаммаднинг хабари борми?

- Уни бу бахтдан хабардор қилиш ниятида Қаршига йўл олдим. Не кўз билан кўрай-ки, у шаҳар марказида тиланчилик қилиб ўтирганини кўриб қолдим. Ёнига яқинлашгач: "Ўзингизга бундан бошқа юмуш топа олмадингизми?" - дедим.

- Ор қилаясанми? - деди у менга.

- Ҳа, ор қилаяман. Эртага ўғлингиз угайиб,- Менинг дадам ким бўлган?- деса, нима деб жавоб қайтараман? Даданг кўчада одамлардан пул сўраб ўтирадиган инсон дейманми?"-дея нафратини яшира олмадим. Шунда дабудурустан "тудгинми?" дея қоляқасидан силкиниб кетди.

- Кимга ўшайди? - деди.

шимни ва паспортимни олиб келишимни сўради. Кеч соат саккизлар эди. Табиийки, нотариусни топа олмадик. Негагини сўрамабман ҳам. Кечқурун уйимизнинг эгаси эса ижара ҳақини олиш учун келди. Мен унга дардимни айтдим. Буни қарангки, у нотариус бўлиб ишларкан. Кейин касалхонага бордик. Мўйсафид бизни кўриб хурсанд бўлиб кетди. Билсам... У уй-жойини, кассадаги пулларини менга мерос қилиб қолдираётган экан. Буни қутмагандим. Йиғлаб юбордим. Нотариус ишини битказиб кетмоқчи бўлган пайтда чол мендан чой сўради. Бир бўлак ширин қулча билан чойни ичириб қўйдим. Кейин у қўлларини дуога очди: "Қизим, сен йиллар давомида қийналдинг. Лекин, оилангни сақлаб қолдинг. Энди шу уйда бахтли бўлган. Менинг бу дунёда қолаётган ҳеч кимим йўқ. Сен шу уйимнинг чиройини ёқиб яшагин. Умринг узок бўлсин", - деб фотиҳа қилди. Сўнг чуқур уқ тортиди-да, кўзларини юмди.

Мўйсафидни ўзимиз яшаб турган уйдан чиқардик. Дафн маросимларини ҳам улаштираб ўтказдик. Кейин эса, қўшилларни йиғиб улар гувоҳлиғига ўйини очдик. Унча мунча эски мебель, кўрмисиз жиҳозлар бор бўлиб, уйда бошқа ҳеч нарса йўқ эди. Қўшилларга: "Унинг уйдан кетарлики нарсаларни олинганлар, савоби тегади",- дедим. Улар эса: "Сен унинг иссиқ-совуғидан йиллар давомида хабардор бўлдинг. Ҳаммаси сенга бўлсин",- дейишди.

Аста бир тортмани очдим. Бундай қарасам... Тўла пул, кейин қолган тортмаларни очдим. Ҳаммасида, ҳатто ошхонадаги шкафнинг тортмаларида ҳам пуллар турибди. Россиянинг пули ҳам бор экан. Учта Омонат дафтарчасида ҳам... Уларни

уйнинг лол бўлиб қолган қўшилларимнинг олдида тўқдим.

Улар эса: "Бу Оллоҳнинг сенга бўлган гоҳибона иноятидир, қизим. Қанча азоб тортидинг. Зора энди бахтли бўлиб яшасанг",- дея қачиб кетишди.

Кутилмаган бойликдан... Шошилиб қолмадингизми?

- Йўқ. Менга бу бойликдан ҳам меҳрибон мўйсафид азизроқ бўлиб, менга унинг меҳри етишмасди. Чунки, отам ёшлигимда вафот этганди. Пулларнинг қўпини маъракаларига ишлатдик. Кейин менга яна омад қилиб боқди. Шейрларим газетангизда чоп этилди. Эрим уларни ўқиди-ю, менга бўлган муносабати ўзгарди. Хурмат қила бошлади. Яхши бир жойга компьютердан дарс берадиган ўқитувчи бўлиб жойлашиб олдим. Болаларим боғчага боришарди. Эрим ўтган гуноҳлари учун кеңирим ҳам сўради. Хуллас, оиламда ҳозир фароғатдаман.

Сизни даргоҳимизга бошлаган тўйгу миннатдорчилики?

- Ававал сизларга раҳмат айтгим келди. Кейин эса... Сал нарсаларга жаҳл қилиб оиласидан кечадиган, эркакларга ва аёлларга шуни айтишни истардим. Инсон ҳақида яхши кўнлар келишига ишониб, умид қилиб яшати керак. Яхшиликка ишонган кишига Оллоҳ чиройли кўнларни инъом этади.

Аёл кетди. Уни танидим. Шейрларини олиб келган. Одамлар даргоҳимизга нафақат дарду-ҳасратларини, балки кувончларини ҳам айтгани келиши қандай яхши... Ва бахт ҳақидаги сўзларни тинглаш ҳам бир саодат эканлигини дилдан туйдим.

Басира САЙДАЛИЕВА

Сизга,- дедим мағрурона.

- Қайси кун... - деди

- 24 январь. Оппоқ қорлар ёққан тунда,- дедим ийманибгина.

- Наҳотки гапларинг рости бўлса. Ахир мен — бахтиқорини ҳам онам оппоқ қорлар ёққан тунда дунёга келтирган экан,- дея ажабланди.

- Исмини сиз айтгандек Самандар қўйдим. Мана энди фарзандимиз бор. Келинг уни биргаликда тарбиялайлик. Тирикчилик ташвишларини мен ўз зиммамга оламан. Фақат болам бу дунёда бағри бутун бўлиб ўсса бўлган. Мен ҳамма нарсаларга тайёрман. Отангизга тушунтирг,- дедим. Аммо у оилани тебатишга қурб етмаслигини баҳона қилиб, биздан юз ўгирди. Шундан кейин ундан умидимни узиб, яна Тошкентга қайтиб, тижорат билан шуғуллана бошладим.

- Таҳририятга келишдан бирор-бир мақсадингиз бўлса тортинмай айтаверинг?

- Самандар 3 ёшга тўлганида "Меҳрибонлик" уйдан олишим керак. Ҳозир бир ярим ёшга тўлди. Унинг ҳеч нарсдан камчилиги йўқ. Лекин ҳали ҳам юришни, гапирини, бошини тутишни билмайди. Чунки ота-она бағрида ўсган бола бошқача бўлади. Мен уни уч ёш бўлишини кутиб ўтирмасдан бағримга олмақчиман. Рўзгорини тебратгани қурбим етади, аммо бошпанасизман. Агар хоҳатбарор инсонлар бўлса менга Тўйтепа шаҳри атрофидан уй олишимга ёрдам беришса, бир умр дуо қилардим.

Азиз муҳлис. Бугун сизнинг ҳўқимингизга ҳавола этилган ушбу тақдир эгасининг ҳаётини қандай бўлса шундайлигича сизларга тақдим этдик. Аммо биз бир нарсалга, гарчи ҳаётда кўп нарсадан маҳрум бўлган эрса-да, ҳамisha келажаққа интилиб, ўз тақдирини, қолаверса фарзандининг келажаги учун югуриб-ёлиб ҳаракат қилаётган қизнинг мардлигига тан бермай иложимиз йўқ. Унинг ҳеч қачон эғилмайдиган, буқилмайдиган иродаси, сабур-бардоши бошқа аёлларда ҳам бўлганида, ажралышаётган оилалар, етим болалар сони қамайган бўлармики? Агар қимда ким ушбу мақола юзасидан ўз фикр-мулоҳазасини билдириши ёки, ёрдам бериш истагида бўлиши таҳририятга қўнғироқ қилишини. Биз ҳомий ёки яхши инсонларни Маҳзуна билан учраштириб қўйишга тайёрмиз.

Нигора ЙўЛДОШЕВА

Она қизим Н! Сен ёшлик қилибсан-да! Ота-она ҳеч қачон фарзандига ёмонликни раво қўрмайди. Отанг сени не-не орзу-умидлар билан ўстириб, ўқитди-ку! Сени "ман-ман" деган йигитлар оларди-ку! Эски замонлардан бери халқимиз орасида шундай гап бор: "Турмушга чиқishi лозим бўлган қизлар ёки уйланиш ниятида юрган йигитлар етти пуштини суриштиради". Онаси қандай, отаси ва элу авлодлари ким? Маҳалла-қўйда обрўси қандай? Тоғлиш-туғиши, одоб-ахлоқини суриштиришади. Отангни кўнгли сезган экан-да. Ҳаётнинг пасту баландлини, қувонч ва ташвишларини, куёв томоннинг оиласини яхши билгани учун сенга шу насиҳатни қилган. Ҳаёт фақат ўйин-кулгудан иборат эмас. Унинг баланд-пастликлари, ўнқир-чўнқирлари бор.

Дил изҳорингда: "Биз худди Лайли ва Мажнундек эдик. Бир кун кўрмасак бир-биримизни соғиниб қолардик", - деб ёзибсан. Ҳа, бу ёшлиқда бўладиган ишқ-муҳаббат.

Лов этиб ёнасану тезда ўчиб қоласан. Ишқ бошқа, ҳавас бошқа. Балки, сенинг севгинг доимо ёниб турадиган чироққа ўхшар. Аммо Б.нинг муҳаббати-ҳавасга ўхшайди. Ҳавас бўлмаса кейинги тақдиринг-чи? Унинг кун сайин ўзгариши, уйга кеч келиши, бошқа фоҳиша аёллар билан юриши, сенга эътибор бермаслиги, булар ҳаммаси қалбинга оғриқ беради.

Турмушнинг яхшиланиши ўрнига тобора ёмонлашуви сени оғир аҳволга солибди. Опанг ўйинга келиб, отангни гапига кирмаганини айтиб, уйингдан йўлга чиқиб кетибди. Ҳа, қизим кўшиқда айтилганидек "Ишқ бошқа, ҳавас бошқа, бу йўлда хато қилма". Сен катта хато қилдинг, қизим. Энди хато ни тузатиш ниҳоятда мушкул. Бунинг устига қайнонанг ҳам ўғли томонида экан. У пулга муқкасидан кетган бир аёл экан.

У онахонга айтмоқчи бўлган гапимни айтай:

- Кексадан чоғингизда ўзингизга гуноҳларни сотиб олманг. Икки ёшни келиштиринг. Сиз кўпни кўрган, ҳаётни жуда кўп қийинчиликларини бошингиздан кечирган кишига ўхшайсиз. Келин ҳам қизингиз-ку! Яхши сўз ҳам бир оғиздан чиқади, ёмон сўз ҳам. Нахотки келиннингиз ва ўғлингизнинг турмушига бефарқ қарасангиз? Гапдан-гап чиқариб ўғлингизга удрисангиз. Ахир набирангиз бор экан. Қайси оилада келишмовчилик бўлмайди. Сиз ва мен қатори қариялар ёшларга фақат насиҳат қилишимиз зарур. Ёшларни тўғри йўлга бошлаш бизнинг

бурчимиз-ку! Халқимизда: "Бир кун уруш бўлган хонадондан, қирқ кун барака қочади", - деган мақол бор. Буни унутмаслигимиз керак. Ахир ўғлингиз фоҳишалар билан юрса, топганини уларга сарфласа, рўзгорига қарамаса, боласи ва хотинига кийим-кечак олиб бермаса бир кун бунинг савол-жавоби бўлади-ку. Ўғлингиз фоҳиша аёллардан бир касални юқтирса нима бўлади? Кимга жабр? Сизга ва турмуш ўртоғига

ишларга қўл ураяпти. Ҳалиям кеч эмас, бориб қайнонанингиздан, акаларидан, опаларидан кечирим сўраб, Н.ни уйингизга олиб келинг.

Онангизга ҳам тушунтиринг, улар "Оила ва жамият"ни ўқир эканлар. Газетада ёритилган ҳар бир мақола онангиз ва унга ўхшаган қайноналар учун дарс бўлмоққа лойиқ. Тўғри хулоса чиқариб, аҳил оила бўлиб, беш кунлик дунёда яхши яшанглар.

ФАРЗАНДИНГИЗ ҲАҚИ- ҲУРМАТИ УЧУН КЕЧИРИНГ

«Мен гўр ва шаддодгина қизча эдим»—10-сон

ЭСЛАТМА: Мен 2000 йил ўзимдай кўнгли ярим, яъни отаси йўқ Б. исмли йигитга турмушга чиққандим. 3 ойгина яхши яшадик. Кейин у фоҳишалар билан юрадиган одат чиқарди. Қайнонамга айтсам: «Ҳа эркак киши бўлгандан кейин, юради-да», деб оғзимга урдилар. Она-бола бир тараф, мен эса аросатда қолдим. Охири отамникига келишга мажбур бўлдим. Қўлимда бир ярим яшар ўғлим бор. Эрим тавбасига таяниб ярашиш ниятида. Лекин қариндошларим қарши. Нима қилай, маслаҳат беринглар. Н.

Самарқанд вилояти

жабр бўлади-да. Бу гапларимни танангизда бир ўйлаб кўринг, хулоса чиқаринг. Агар виждонингиз тоза бўлса, бориб қудангиз ва қариндошларидан кечирим сўранг, келиннингиз ва набирангизни уйингизга олиб келинг. Бу билан сиз катта савобга қоласиз, шунча қилган гуноҳларингиз ювилади.

Энди Б.га айтадиган сўзларим бор: Куёвтўра, сиз йигитмисиз? Дўстларингиз билан ўтиришда Н. ҳақида гап бўлиб, йигитлар: "Шу қизни тузоққа туширолмадик!" - деганда унинг изига тушиб, "севаман" деб лоф уриб, бундан ташқари, Н.нинг опаси уйига бориб йўғлаб-сиқтаб: "Мен синглингизни севаман", - деб алдаган эдингизми? Нега энди севмайсиз? Фоҳиша аёллар билан юрасиз! "Кўшининг оши" ширинми? Йўқ, куёвтўра! Бировнинг миннатли ошидан, ўзингизнинг қотган нонингиз яхши. У "қиз"ларнинг яхши сўзи-ю чўнтагингизни қоққани яхшими?

Мана "севган" турмуш ўртоғингиз ва норасида гўдакнинг уволи тугибди-ку сизни! Ҳатто онахонингиз ҳам энди сиздан безор экан. Машинангизни сотибсиз. Буни қайтар дунё дейдилар. Чунки сиз ҳаром йўлдан юрдингиз. Ҳалиям бир пиёла ачиқ чойни ичинг-да, дўппини бошингиздан олиб, бир ўйланг танангизга. Қани ўтмишингизга бир назар ташланг-чи. Сиз қатори йигитлар қандай яшаяпти? Улар ўқияпти, хунарли бўлаяпти. Халқимизга, Ватанимизга, элу авлодига ёрдам берадиган бир ажойиб инсонлар бўлиб етишяпти. Оиласини биринчи навбатда таъминлаб, эзгу

Синглим Н. Мактубингизни ўқиб уйга толдим. Бу ўзи бевафо дунё, ёлгончи дунё, бир кам дунё деганлари рост экан. Муҳаббатга вафо, садоқат ўрнига хиёнат, меҳр ўрнига жафо кўрар экансан баъзан. Турмушнинг залворли зарбалари, турфа хил синовлари бўлар экан. Оллоҳим кимгадир дард, кимга давлат, кимга амал, кимгадир жафо бериб синар экан бардодингизни.

Норасида гўдагингиз бор экан. Шугинани ота дейдо-

ручун ҳам оилангизни тиклашга интилинг. Тарозуси тенг бўлмаган дунёда қатор-қатор гам-ташвишлар, рўзгорингиз горини, баланд пастини удралаб кетишингиз, ёлғиз бошингизга оғирлик қилади. "Айиқ бўлса ҳам эринг бўлсин, унгу бўлса ҳам унинг бўлсин", деб бежиз айтишмаган донолар. Пойдеворни мустаҳкам оила қўргони дарз кетиши мумкин, йиқилмайди. Унинг йиқилмаслиги сизга ва умр йўлдошингизга боғлиқ. Эр-бошингиз устидаги паноҳингиз билсангиз. Эри йўқ аёл бошига узоклардан қарга ахлат ташлаб кетаркан, атрофингиздагилар яхши кийиниб, ўзингизга оро бериб юрсангиз "ўзини бозорга сола бошлабди", - дейишади. Одмироқ юрсангиз "ўзига қарамагани учун эри кўчадан бошқасини топган-да", - дейишади. Йўқ бўлса беролмайдиган, бор бўлсанг кўролмайдиган, оғзига кучи етмай, оёқ-қўли вазифасини ҳам тилига топшириб қўйган гийбатчилар ҳар не дейишга тайёрлигини унутманг. Сизнинг дил изҳорингизга ушбу тўртлигимни ёздам.

Покиза дил вафоларга бойланиб, Севган эрим ситамкорга айланиб, Ошиқ қалбим лол қолди ўйланиб, Қайга кетдинг, қайга кетдинг муҳаббат.
Орзуларингиз армон бўлмасин. Ёлғиз дилбандингиз учун яшашга бардош билан ҳаёт қийинчиликларини енгишга ҳаракат қилинг. Қарс икки қўлдан чиқади, дилозор бўлманг, ширингина, жажжигина норасидангиз учун кечиримли бўлинг.
Машхура ИСҲОҚОВА
Андижон вилояти

Қайтмайсизми эй йигит. Оилангиз бағрига қайтмайсизми, мард йигит. Жуфти ҳалолнингизни, Ўзга мард ёр айласа. Сизнинг фарзандингизни, Пешонасин силанга. Минг афсус, надоматлар, Чеқмайсизми эй йигит, - дегим келади. Онахонларимизга насиҳат қилиш менинг ёшимга тўғри келмаса ҳам, ўғлингиз оиласини жарга қулашдан олиб қолиш сизнинг ҳам қўлингизда, азиз онахон, - дегим келди.

Умида ХИДОЯТОВА
Тошкент шаҳри
С.Раҳимов тумани

Акселдо ридан жудо қилманг, ота меҳрига зор, йўлларига интизор қилиб қўйманг. Озгина кечиримли бўлинг. Ўзганларингиздан билиниб турибди — ақли аёл экансиз, озгина сабрли, муро-сали бўлинг. Меҳрибон кишиларингиз ҳам, баркикенг отангиз ҳам, ҳеч ким бошингиздан зар сочиб, тарозунинг бир палласига тилло, бир палласига болангизни қўйиб қўйганида ҳам болангизга ота бўлолмайди, ўғай ота деганини этагига асло солманг ўғлингизни. Турмуш ўртоғингиз сизни сеवार экан. Жажжигина болажонингиз келажаги

24 ёшли синглимга, Б. исмли куёвга ва куёвнинг онасига ушбу сўзларни ёза-рмман.

Кўзингни нам қилмагин, Бошингни ҳам қилмагин, Кўнглингни гам қилмагин, Сенга далда бўлгучи. Жажжи болажонинг бор. Фарзандинг камолини, Кўргин жоним синглижон. Ёрингни инсофини, Оллоҳ берибди ишон. деб шу аёлга сабр-бардош тилаган бўлардим ва:
Бор меҳрни гўдакка, Бермайсизми эй йигит. "Ҳақ"нинг қиёматидан, Кўркмайсизми эй йигит. Фаҳшбозлик йўлидан,

Ғайбулла АБДУЛЛАЕВ
Бухоро вилояти
Ғиждувон тумани
Зарафшон ш./х.

Бу мақолани ўқиб дунёда шундай онқўр фарзандлар борлигидан нафратландим. Отахоннинг тақдирини ўқияпману кўзларимдан оқаётган ёшни тўхтата олмайман.

Отажонларимиз, онажонларимиз бизни деб не-не заҳматларни бошларидан кечиришади. Уларни бир умр хизматларини қилсак ҳам бир кунлик бедор ўтказган туңларига арзимамайди. Ота-она қадрига етмаган инсонларни ер қандай кўтариб юрар экан-а? У ноинсоф фарзандлар одамларнинг юзига қандай қарайди-қариса? Улар бир кунги ота-онасидан қариса бундан баттар кунга қолмайди, деб ким қафолат бера олади? Қизларнинг отага бўлган сўзларини эшитиб сатқай қиз кетсин де-

МЕҲР-ОҚИБАТ СЎНМАСИН

«Хатоларимизни вақтида тушуниб етсак»—6-сон

ЭСЛАТМА: Хотиним вафот этган уйга сиғмай қолдим. Фарзандларимга малол келаётганимни пайқадим. Тошкентдаги қариялар уйини излаб юрибман. Мени деб болаларимнинг ҳаёти нотинч бўлишини истамайман.

БАСИРА

гим келди. Отахоннинг нафақа пули керак экану ўзлари нахотки керак бўлмаса?!

Ҳатто қизлари нафақадан умидвор бўлиб жанжал қилиб, отани уйдан кетишга мажбур қилишган. Кекса одам ҳар нарсани кўнглига оладиган бўлиб қолади. Афсус, кенжа ўғил кексаларда барака борлигини унутганга ўхшайди.

Отахоннинг ҳеч ким хотинидан кейин қолмасин, деган сўзларига қўшила олмайман. Чунки, аёли вафот этгач фарзандлари томонидан оқ ювиб, оқ таралган, хаж сафарига бориб келган отахонлар қанча? Менинг дадажонимни сўнги кунларигача қизларидан зиёд қилиб қараган келинлар ва ўғилларидир. Сўнги

йўлга кузатишда қизлари қатори туриб: "Фаниматим дадажоним", - деб йўлаганини қўриб: "Бу дунёда шундай келинлар ҳам бор экан", - деб таажжубланиб қолганлар қанча бўлди.

Дадажоним кенжа укам билан турсалар-да қолган уч ўғиллари ҳам ҳар кун хабар олиб туришарди. Мана етти ойдири ҳали ҳам дадамнинг вафот этганларига ишонгимиз келмайди. "Ота-онанинг қариси бўлмайди", - дейишади-ку! Нахотки раҳматли отахоннинг болалари шунчалик инсофсиз бўлишса?

Умидимиз — фарзандларимиздан. Илоҳим, ўғил-қизларимиз инсофли, меҳрли бўлишсин.

Зулайхо МУРОТОВА

ТАБРИКЛАР, ҚУТЛОВЛАР!

Азиз фарзандимиз МИРЖАЛОЛ!

6 июн мучал тўйинг — 12 ёшга тўлишинг билан қутлаймиз. Умринг узок, ризкинг бутун, келажагинг порлоқ ва саодатли бўлсин.

Аданг, ойинг, синглинг Хилола

Дўстим БОХОДУЛЛА!

Таваллуд кунингиз муборак бўлсин! Хаётимнинг энг навкирон, гўзал дақиқаларида сиздек мард ва танти йигит билан меҳру хурматда дўстлашиб юрганмдан хурсандман. Умр йўлларингиз чароғон, ҳаётингиз шодон ўтсин.

Дўстингиз

Хурматли Фотима Йўлдошева!

Таваллуд айёмингиз билан табриклаймиз. Келажақда бахтинг бутун, ризкинг тўкис, умринг узок бўлсин.

Аяжонинг ва яқинларинг Иштихон тумани

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2003 йил 22-майдаги 10-0314/1776 сонли ажримига асосан «YUNUSOBODQURILISH» корхонаси (инд.201057950) иқтисодий ночор (банкрот) деб топиш бўйича иш очилган. «YUNUSOBODQURILISH» корхонаси кредиторларининг биринчи йиғилиши А.Темур кўчаси 95-уй 5-хонада 2003 йил 5-июнь куни соат 15:00 да ўтказилади.

ЭЪЛОНЛАР!

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯГОНА БИЧИШ ВА ТИКИШ ЎҚУВ МАРКАЗИ «МОҲИР ҚўЛЛАР»

Куйдаги пуллик курсларга қабул эълон қилади: — Моделчи-технолог (бичиш-тикиш курслари) — 2; 4 ойлик; — Эркаклар кийими — 2 ойлик; — Аёллар костоми, палтоси, плаши — 3 ойлик; — Дарпарда, парда, чойшаб, ёстик, дастурхонлар — 1,5; 3 ойлик. Дикчат — Янги курс: Тўй ва оқшом либослари-2 ойлик (20-25кидаги ЭЛИТА усулида). Уй ҳамшираси массаж билан — 2-3 ойлик. Тортлар, дастурхон безатишни ўргатамиз — 10-кун. Мунчоқлар билан безаклар, кашталар тикши — 2-ой Битирганларга диплом берилади. Қабул хар кун (яшанбадан ташқари) соат 10 дан 14 гача. Манзилмиз: Пушкин кўчаси, 7-уй, 3-бизнес мактаби, 4-кават, 524-хона. Мўлжал метронинг "Амир Темур" бекати, Магазин "Top moda", Тел: 133-73-97, 76-66-33.

«КАМОЛОТ-КОМПЬЮТЕР» ўқув маркази таклиф қилади.

3 ойлик курслар: - Инглиз тили, - Инглиз тили ва компьютер, - Бухгалтерия ҳисоби ва компьютер биллими, - Банк иши ва компьютер биллими, - Теле-радио-видео апаратураларини таъмирлаш устаси, - Рус тили, - Компьютерларни таъмирлаш устаси. 2 ойлик курслар: - Компьютер биллими: (Windows-2000, Ms Office) INTERNET, E-MAIL, - Бухгалтерия ҳисоби, - Енглиз автомобилларни электр қисмини созлаш. 1-С Бухгалтерия дастури — 1 ойлик. - Компьютер, принтер, телевизор таъмирлашимиз. Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади. Манзилмиз: Тошкент, Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-кавати. (ТРАСТБАНКнинг ёнида.) Тел: 41-33-96, 41-07-82

Тиббий портатив, Россияда ишланган, янги УЗИ апаратини (кафолатли) сотаман. Тел: 8 (3712) 72-36-43.

ХОЛИС - УМИД ўқув маркази таклиф этади.

- Компьютер: Windows 98/2000/XP MS Office, WORD, EXCEL Internet E-mail
Компьютер тилларни дастурловчиси Corel Draw11, Fotoshop 7/ AvtoCad 2002
Компьютерларни таъмирлаш, йиғиш замонавийлаштириш
Инглиз, француз, немис тили - бошловчи ва давом эттирувчилар
Бухгалтерия компьютер билан янги ҳисоб бўйича ишлаш
Массаж (мумий нуқтани соғломлаштириуви)
Сартарошлик (косметолог, маникюр, педикюр)
Бичиш-тикиш (тўй ва оқшом либослари)
Парда ва покривал (Замонавий Элита усулида)
Торт ва салат (Келин-куёв тортлари)
Фармацевтика
Акушерлик
Хамшираллик

ДИКЧАТ: машгулотлар ҳафтада 3 марта олий тоифали мутахассислар томонидан амалиёти билан олиб борилади. Битирганларга диплом берилади. Манзилмиз: 1. "Халқлар дўстлиги" метро бекати, Алмазар массиви дом 8/1. 2. "Амир Темур" м., Главпочтамт, "Ecosan". Тел: 42-76-06 Дикчат: фирмага Келин ва оқшом куйлақлари кижарага берилади.

УРОЛОГ ВРАЧ, ДОЦЕНТ РЎЗМЕТОВ МЭЛС ҲОЗИЕВИЧ

ЭНУРЕЗ ҲАСТАЛИГИ БИЛАН ОФРИГАН қовуғи бўш 10 ёшдан ошган ўГИЛ ва КИЗ болаларни БАТАМОМ ДАВОЛАЙДИ. Буйрак, қовуқ, простата бези касалликларини аниқлайди ва ДАВОЛАЙДИ. Қабул вақти чоршанба, пайшанба, яшанба кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача. Манзил: Тошкент тумани, Генерал Собир Раҳимов номли жамоа хўжалиги, Бобоев кўчаси, 12-уй. "Чорсу" шохбекатидан 464, 469,522-автобусларнинг "Генерал Собир Раҳимов" бекатигача борилади. Телефон: 47-86-83. Лицензия рақами 3271

Профессор Эргаш Салимов клиникаси барча турдаги аллергия, бўғин, ошқозон-ичак хасталиқларини, касалдан, нимжон болаларни махсус усулларда даволайди. Бронхиал астма хасталигида гормонал дорилар қўлланмайди. Аллергик астмаликларни аниқлаб, даволашда турли аллергияларни кўйиб қолмайди. Иш вақти соат 8 дан 17 гача. Манзилмиз: Тошкент, Уйғур Хўжаев кўчаси, 4-уй, 10-хона. Автобуслар — 27, 35, 46, 53, 91. Трамвай — 8. 1-шаҳар клиникаси бекати. Тел: 49-43-33, 42-56-50.

«ОИЛА ЗИЙНАТИ» МАРКАЗИ

Қизларни ва келинчаларни оилавий ҳаётга тайёрлаш мақсадида қуйидаги ўқув курсларни ташкил этди: 2-ОЙЛИК - Бичиш-тикиш (тезор турмуш), бир ойга 6000 сўм. "Элита" усулида пардалар, чойшаблар тикиши, (бюортма оламиз) бир ойга 4000 сўм. Торт ва салатлар тайёрлаш, бир ойга 4000 сўм. Компьютер биллими, (Windows - 2000), бир ойга 10000 сўм. Массаж (амалиёти билан) бир ойга 4000 сўмга. Оқшом либосларини безаш (гул ясаш) бир ойга 4000 сўм. Инглиз тили, (ўзбек ва рус тилларида), бир ойга 7000. 3 ОЙЛИК - Кийимларни биссер билан безаш 5000 сўм. Қўрпа, кўрпача ва тўн тикиши (бюортма оламиз) бир ойга 4000 сўм. Юмшоқ уйинчоқлар ва бешик асбобларини тикиш, бир ойга 4000 сўм. 4 ОЙЛИК - Бичиш - тикиш (бошловчилар учун), (бюортма оламиз) бир ойга 4000 сўм. Сартарошлик, косметология, бир ойга 5000 сўм. Машинида гул тикиш (кашта), бир ойга 4000 сўм. Машгулотлар амалиёт билан бирга қўйиб олиб борилади. Кам таъминланган оила фарзандларига чегириллар бор. Битирувчиларга диплом-сертификат берилади. 1. Манзил: Халқлар дўстлиги бекати. Фуркат кўчаси, 1-уй. Спорт қўмитаси биноси ёнида, 2 кават 202 - хона. Телефонлар: 45, 18,42, 29-28-58, 98-07-78, 98-07-64, 98-06-67, 45-71-49

КЎК НИМЧА КИЙГАН ҚИЗ

Бундан 23 йил муқаддам ёз кунларининг бирида ишдан келиб рўзғор ишларини қилиб турганимда дарвоза тақиллаб қолди. Чиксам, кичик опаннинг қайиларидан бири экан. У мендан онамни сўраб, зарур гапи борлигини айтди. Онам чиқиб у билан қисқа гаплашди-да, хомуш бўлиб қайтди. - Опаннинг ўғли Рустам оғир аҳволда шифохонада эмиш, бормасак бўлмайдими. Тез кийин, - деб қолдилар онам. - Онажон, боролмайман. Жуда чарчаганман, ўзингиз бора қолинг, - дедим негадир жиянингнинг аҳолини ҳам ўйламай. - Бўлмаса мен қайтганимча Зулайҳо дугонангникида ўтириб тур деди онам. Зулайҳолар билан бир девор дармиён қўшимчи. Уларникида анча ўтириб қолдим, ҳатто бир-икки соат ухлаб ҳам олибман. Аллаҳаҳалда мени онам девор оша чакирдилар. Зулайҳо мени дарвозани олдигача қузатди-ю, кўчага чиқмади. Қишлоғимиз маҷити уйимизнинг қарши-сида қурилган бўлиб, ораси 20-30 қадамча келарди. Буни қаранг-ки, дугонангникидан чиққан маҳалимда онам ҳам аллақачон ҳовлимизга кириб кетган экан. Шунда кўзим бирдан маҷит деворига ўрнатилган лампочка ёруғи тағидаги ясси тош устида ўтирган бир қизга тушди. Қиз менга тескари ўтиргани учун унинг юзини қўролмадим. У ёйилган, узун сочларини бармоқлари

билан тараганча ўтирарди. Мен жуда кўркиб кетдим. Гандираклаганча ховлига кирдим. Ақалли очик қолган дарвозани ёпишга-да, ҳолим йўқ эди шу тоғда. Пешайвон устунига сўяниб турганимда онам: "Ётмайсанми энди, боя "чарчадим" деяётган эдинг. Жиянингнинг аҳолини ҳам сўрамайсан", - деб уриша кетдилар. Жияним эсимга келармиди ўша ҳолатимда. - Маҷитдаги тош бор-ку, ўшани устида бир қиз ўтирибди. Сочи бирам узун, - дедим эсанкираб. - Эсинг жойидами сени? - дея уришди онам. - Ярим кечаси маҷитда қиз нима қилади? Балки кўрганинг бирор дайди итдир, - деб онам мени чалғитмоқчи бўлди, шекилли. - Онажон, ахир дайди итининг кийим кийганини кўрганимиз хеч? Унинг эғида сарик шойи кўйлаги, кўк нимчаси бор-ку! Кейин итларнинг сочи ҳам бўлмайди-ку! - дея бояқиш онамни баттар ҳайрон қолдирдим мен. Онам ётган жойидан сапчиб туриб, кўчага қарадилар ва тош устида на қиз ва на ит борлигини айтдилар уйланиб қолдилар. Энди билсам, онам ўша кўк нимчалик қизни "пари қиз" эканлигини билган эканлару, "қизим бир умр кўркиб юрмасин", деб менга билдирмаган эканлар-да! София УЗОҚОВА

Шахрисабз шаҳри

«Оила ва жамият» ўғитномаси

КАМТАР БЎЛ! Инсонлар бор турфа-турфа яхшилардан ибрат ол, Камтар, камсуқум сўзи бахшилардан ибрат ол. Бўлай десанг хурматда, берилмагин кибрга, Ҳамиша дилинг боғла иймон билан сабрга. Нафинг тегсин элингга, юртингга жон фидо қил, Номардлардан нари юр, марда меҳринг ато қил. Камтарликнинг камоли умрингга безак бўлғай, Яши инсонлар учун чин қалбингдан нидо қил! Комилжон ҲАКИМОВ Андижон вилояти Булоқбоши тумани

Беш кунликнинг биринчи ярмида ва Тошкент вилояти, ҳамда Тошкент шаҳрида 5-9 июн кунлари ҳаво ўзгарувчан бўлиб, қисқа муддатли ёмғир ёғади. Вақти-вақти билан момақалдирок бўлиб жала қуяди. Айрим туманларда дўл ёғади. Фарбдан секундига 7-12 метр тезликда эсган шамол момақалдирок пайтида секундига 15-20 метрғача кучаяди. 5-июн кечаси ҳаво ҳарорати 17°-20°, кундузи 28°-33°, 6-9-июн кунлари кечаси ҳавонинг ҳарорати пасайиб 13°-18°, кундузи 21°-26°гача иссиқ бўлади.

ДУШАНБА 9

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИОСИ

Телеомошабинлар диққатига!

Профилактика муносабати билан, 9 июн кунин.

15.00 дан бошлаб кўрсатилади. "Тахилнома".

21.05 2003 йил - Ободмахалла йили.

спорт ўйинлари кундалиги. 23.25 "Япония турмуш тарзи".

"ЁШЛАР" ТЕЛЕКАНАЛИ 16.55 Кўрсатувлар дастури.

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

"ТОШКЕНТ" ТЕЛЕКАНАЛИ 17.10 Кўрсатувлар тартиби.

ри. 18.50 "ТТВда сериал. "Мафтунок аёл".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

"ЎЗТВ - IV. 16.30 Кўрсатувлар тартиби.

16.55 - гача профилактика ишлари

фойдали газета 18.00 - Киновечер на "30-м".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

"ЎЗТВ - IV. 16.30 Кўрсатувлар тартиби.

16.55 - гача профилактика ишлари

3:45 "Добро утро, Россия!".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

"ЎЗТВ - IV. 16.30 Кўрсатувлар тартиби.

16.55 - гача профилактика ишлари

ЗЫСКИ" ЗНАКОМСТВО НА МИЛЛИОН ДОЛЛАРОВ

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

"ЎЗТВ - IV. 16.30 Кўрсатувлар тартиби.

16.55 - гача профилактика ишлари

16.30 Вокди в свой дом. 16.30 "Дети спасают животных".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

"ЎЗТВ - IV. 16.30 Кўрсатувлар тартиби.

16.55 - гача профилактика ишлари

8.30, 17.50 "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС. ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРС".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

"ЎЗТВ - IV. 16.30 Кўрсатувлар тартиби.

16.55 - гача профилактика ишлари

СЕШАНБА 10

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИОСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!".

14.40 ТВ клип. 14.50 "Яхшилик".

23.05 "Баркамол авлод" спорт ўйинлари кундалиги.

"ЁШЛАР" ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 "Мунаввар тонг".

14.40 ТВ клип. 14.50 "Яхшилик".

23.05 "Баркамол авлод" спорт ўйинлари кундалиги.

"ТОШКЕНТ" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 ТТВда сериал.

14.40 ТВ клип. 14.50 "Яхшилик".

23.05 "Баркамол авлод" спорт ўйинлари кундалиги.

10.15 - "Пауэр Рейнджерс, или могучие рейнджеры".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

16.55 - гача профилактика ишлари

на Тито-

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

16.55 - гача профилактика ишлари

11:35 - "СТРАНА СОВЕТОВ"

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

16.55 - гача профилактика ишлари

13.10 "Момент истины".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

16.55 - гача профилактика ишлари

7.55, 15.30, 22.30 "24".

"ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ Биринчи канал. 6.30-8.00

5.00 Телеканал "Добро утро".

16.55 - гача профилактика ишлари

ЧОРШАНБА 11

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газетлар шарҳи.
9.00 "Рангин дунё".
9.20 "Шарқ тароналари".
9.40 "Кишлоқ ҳақида уялар".
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 "Товуз малика". Бадий фильм.
11.35 "Муслимски хазинасидан".
11.55, 13.55 ТВ анонс.
12.05 "Инсон ва қонуни".
12.25 "Барқамол авлод орзуи".
12.45 "Қиш сонатаси". Теле-сериал.
14.10 "Истиёмолчи".
14.30 Кундузги оёғи: у замонар ўтиб кетди". Бадий фильм.
15.45 "Барқамол авлод" спорт уйналари кундалиги.
16.10 "Ягона оилада".
16.10 Ташкил қиларида.
16.40 1. "Цирк, цирк, цирк".
2. "Болалар ва катталар".
17.40 "Алломиси" изидан".
18.00 "Хунарманда".
18.30 "Умид". Телеелотера.
18.55 Бир жуфт қўшиқ.
19.05 "Ифтихор".
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 "Юма-юз".
20.30 "Ахборот".
21.05 "Журналист тахлили".
21.25 ТВ клип.
21.35 "Тараққийёт уфқлари".
21.55 Ўзбекистон каналда илк маротаба: "Камила". Теле-сериал.
22.25 "Барқамол авлод" спорт уйналари кундалиги.
22.55 "Ахборот-дайжест".
23.15-23.20 Ватан тилмолари.

ЎШЛАР ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг". Информационно-дам олиш дастури.
9.00 Давр.
9.15 "Давр" - интервью.
9.30 Тонги сериал: "Виктор" 6-қисм.
10.15 ТВ-анонс.
10.20 "Янги авлод" студияси: Истиклол ченақлари.
10.50 Таянч.
11.10 Кинотақдим.
11.30 "Гвадалупе". Теле-сериал.
12.10 Ёшлар овози.
12.30 "Ақдудди оздаридаган уйналар". Сериал.
12.55 ТВ-анонс.
13.00 Давр.
13.10 Ёғи тахтил экранни: "Самовий саргузаштлар" 2-қисм.
13.35 "Меҳр кўзда". Мактубларга шарҳ.
13.55 "Ёшлар" телеканалда спорт дастури: 1 Нокаут, 2 Теннис.
14.55 ТВ - анонс.
15.00 "Ҳақиқат чегараси". Сериал.
15.25 Автопатруль.
15.45 "Бур эканда, йўқ экан". Бадий фильм.
17.05 Кўрсатувлар дастури.
17.10 "Янги авлод" студияси: Оқ кабуллар, Болалар шериати.
17.40 "Кел, дўстлашайлик". Мультфильм.
18.00 Олов билан юзма-юз.
18.15 ТВ - анонс.
18.20 Барча постлар диққатига.
18.40 Каталог.
18.55 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 "Зинама-зина" теле-уйнаси.
20.00 Спорт - лото.
20.10 Кўна оҳанлар.
20.20 Чемпион силари.
20.40, 21.25, 22.35 Эълонлар.
20.45 "Гвадалупе". Теле-сериал.
21.30 Ёшлар овози.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.45 ТВ-анонс.
22.55 "Ёшлар" телеканалда спорт дастури: Интер-футбол.
0.25 - 0.30 Хайрли тун.

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал. "Муҳаббат риштаси".
17.55, 20.45, 21.55 "Экспресс" телегазетаси.
18.15 Болалар экранни.
18.30, 20.00, 21.05, 22.55 "Пойтахт". Ахборот дастури.
18.50 ТТВда сериал. "Мафтункор аёл".
19.35 "Муслик мейхонхона".
20.25 "Табриқлаймиз-кутлаймиз".
21.25 "Дорихона эшигидан". Бевосита мулоқот.
22.35 "Аёл қалби".
23.20 Кинопох. "Туйдаги қўшиқчи".
00.40-00.45 Хайрли тун, шахрим.

ЎЗТВ - IV

16.30 Кўрсатувлар тартиби.
16.35 "Вести".
16.50 Мультсериал.
17.10 "Евроноос" янгиликлари.
Биринчи канал.
17.25 Хужжатли фильм.
18.00 "Ишон ва муҳаббат замини". Сериал.
18.50 "Муъжизалар майдони".
20.00 "Время".
20.35 Н. Басков, Д. Лехенко, Н. Бабакина, Д. Руссов, "Бони М", "Бақара", "Чет-ўл" эстрада оҳанглари ва куйлари концерт дастурида.
ЎЗТВ - IV.
23.00 "Спорт технологияси".
23.20 "Солюма". Сериал.
00.05 "Ахборот" (рус тилида).
00.35 "Тунингиз осуда бўлсин!"

ЎЗТВ - IV

5.00 Телеканал "Доброе утро".
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.05, 18.00 "Земля любви, земля надежды". Сериал.
8.55 Боевик "Урод Лотароса: Загадка Сфинкса". 2-я серия.
9.55 Тихон Хреновиков. История жизни и любви.
10.35 Дисней-клуб: "Ллойд в космосе".
11.15 Фильм "Хождение за три моря". 2-я серия.
12.40 "Непугуемые заметки".
13.00 Снежный человек. Русский след.
13.30 "Короли смеха". Юрий Никулин. Часть 2-я.
14.20 Док. сериал "Дикие шутки".
14.55 Фильм "Наследники". 2-я серия.
16.00 "Большая стирка".
17.25 Док. детектив. "Теория Ферма для следователей". Дело 2002 года.
18.50 "Поле чудес".
21.00 Время.
20.35 Концерт "Мелодии и

ТРП

3:45 "Доброе утро, Россия!".
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:30, 18:00, 3:00 Вести.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 10:20, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
6:45, 18:55 Теле-сериал "Глазные роли".
7:40, 19:55 Теле-сериал "Госпожа Победа".
8:40, 15:20, 17:50, 25:00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:20 "В поисках приключений".
10:20 Приключенческий фильм "Сегун".
11:30 "Москва-Минск".
12:20 "Комната смеха".
13:10 Теле-сериал "Московские окна".
14:15 "Синемаманя".
14:45 "Экспертиза".
15:50 "Вся Россия".
16:05 ВЕСТИ-СПОРТ.
16:50 Фильм "Безумный день монтера".
18:50 "Спокойной ночи, малыши!".
19:45 ПО ПРОСЬБАМ ЗРИТЕЛЕЙ. "Аншлаг".
21:50 ПРЕМЬЕРА. "Говорит и показывает Михаил Задорнов".
22:55 Боевик "Эксперт".
24:50 Футбол. Чемпионат России. "Локомотив" - "Спартак".
1:50 "Дорожный патруль".
2:00 "Горячая десятка".
3:00 Сериал "Сеть".
3:55 Гимн России.

ТРБ

3:45 "Доброе утро, Россия!".
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:30, 18:00, 3:00 Вести.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 10:20, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
6:45, 18:55 Теле-сериал "Глазные роли".
7:40, 19:55 Теле-сериал "Госпожа Победа".
8:40, 15:20, 17:50, 25:00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:20 "В поисках приключений".
10:20 Приключенческий фильм "Сегун".
11:30 "Москва-Минск".
12:20 "Комната смеха".
13:10 Теле-сериал "Московские окна".
14:15 "Синемаманя".
14:45 "Экспертиза".
15:50 "Вся Россия".
16:05 ВЕСТИ-СПОРТ.
16:50 Фильм "Безумный день монтера".
18:50 "Спокойной ночи, малыши!".
19:45 ПО ПРОСЬБАМ ЗРИТЕЛЕЙ. "Аншлаг".
21:50 ПРЕМЬЕРА. "Говорит и показывает Михаил Задорнов".
22:55 Боевик "Эксперт".
24:50 Футбол. Чемпионат России. "Локомотив" - "Спартак".
1:50 "Дорожный патруль".
2:00 "Горячая десятка".
3:00 Сериал "Сеть".
3:55 Гимн России.

REN TV

7.30, 15.30, 22.30 "24". Информационная программа on-line.
8.00 "Большие деньги".
8.30, 17.50 "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧЕ РЕЙНДЖЕРЫ". Сериал.
8.55, 17.25 "Флинт - детектив во времени". Мульт-сериал.
9.20, 17.00 "Человек-паук". Мульт-сериал.
9.50 "ОБЖ, ИЛИ ОЧАРОВАННЫЕ БАЛЕТНОЙ ЖИЗНЬЮ". Сериал.
10.15 "БАФФИ". Сериал.
11.15 "Кино": "ИНТИМНЫЕ УСЛУГИ".
13.30 "Народ против". Телеигра.
14.00 "ВИНО ЛЮБВИ". Теленовелла.
14.55 "ЧИСТО ПО ЖИЗНИ". Сериал.
15.50, 21.20 "ЛЮБОВЬ ИМПЕРАТОРА". Сериал.
18.20 "Кино": "ВЕЧНЫЙ ЗОВ". 9-я серия.
20.55 "Гриффины". Мульт-сериал.
23.05 "Кино": "ЯД".
1.30 "24 ЧАСА". Сериал.
2.30 "Иллюзионы": "ПРЕСТУПНИК".

ПАЙШАНБА 12

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газетлар шарҳи.
Еғи тахтил кунларида.
"Болалар сайраси":
9.00 1. "Цирк, цирк, цирк".
2. "Болалар ва катталар".
17.40 "Алломиси" изидан".
18.00 "Хунарманда".
18.30 "Умид". Телеелотера.
18.55 Бир жуфт қўшиқ.
19.05 "Ифтихор".
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 "Юма-юз".
20.30 "Ахборот".
21.05 "Журналист тахлили".
21.25 ТВ клип.
21.35 "Тараққийёт уфқлари".
21.55 Ўзбекистон каналда илк маротаба: "Камила". Теле-сериал.
22.25 "Барқамол авлод" спорт уйналари кундалиги.
22.55 "Ахборот-дайжест".
23.15-23.20 Ватан тилмолари.

ЎШЛАР ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг". Информационно-дам олиш дастури.
9.00 Давр.
9.15 Тонги сериал: "Виктор" 7-қисм.
10.00 ТВ - анонс.
10.05 "Янги авлод" студияси: Оқ кабуллар, Болалар шериати.
10.45 "Мульттомоша".
11.00 Ёшлар овози.
11.20 "Гвадалупе". Теле-сериал.
12.00 Спорт - китъаси (рус тилида).
12.30 Чемпион силари (рус тилида).
12.50 Ўзбек мумтоз мусиқасидан.
12.55 ТВ - анонс.
13.00 Давр.
13.10 Ёғи тахтил экранни: "Самовий саргузаштлар" 3-қисм.
13.35 Интерфутбол.
15.15 ТВ - анонс.
15.20 "Ҳақиқат чегараси". Сериал.
15.45 Шофиркон оқшони.
16.00 "Учинчи сайёра". Маърифий дастури.
16.50 Кўрсатувлар дастури.
16.55 "Янги авлод" студияси: Шоҳсула, Жажжи гузал.
17.45 Истиклол умидлари.
18.00 ТВ - анонс.
18.05 Сират.
18.25 Табот оламида.
18.45 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 "Давр" - интервью.
19.50 ТВ-анонс.
19.55 Кўна оҳанлар.
20.10 Ёшлар овози.
20.30 Ҳазриг замон ўзбек шериатидан.
20.35, 21.20, 22.35 Эълонлар.
20.40 "Гвадалупе". Теле-сериал.
21.25 Бегим.
21.45 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 "Ёшлар" телеканалда спорт дастури: Интер-футбол.
0.25-0.30 Хайрли тун.

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал. "Муҳаббат риштаси".
17.55, 20.45, 21.55 "Экспресс" телегазетаси.
18.15 "Навнқол".
18.30, 20.00, 21.05, 22.45 "Пойтахт". Ахборот дастури.
18.50 ТТВда сериал. "Мафтункор аёл".
19.35 "Муслик мейхонхона".
20.25 "Табриқлаймиз-кутлаймиз".
21.25 "Умр йўлдоши".
22.15 "Ибрат".
23.10 Кинопох. "Узганинг чиптаси".
00.45-00.50 Хайрли тун, шахрим.

ЎЗТВ - IV

5.00, 7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
5.10 Фильм "Вдали от Родины".
6.40 Мультсериал: "Добрыня Никитич".
7.10 Ирғай, гармонь любимая!
8.00 Фильм "Наследники". 1-я серия.
9.10 Праздничный "Ералаш".
9.30 Премьера. "Кремль-9".
10.10 Комедия "Гусарская баллада".
12.00 Концерт.
13.25 Праздничный "Сканер"

ТРП

3:45 "Доброе утро, Россия!".
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:30, 18:00, 3:00 Вести.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 10:20, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
6:45, 18:55 Теле-сериал "Глазные роли".
7:40, 19:55 Теле-сериал "Госпожа Победа".
8:40, 15:20, 17:50, 25:00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:20 "В поисках приключений".
10:20 Приключенческий фильм "Сегун".
11:30 "Москва-Минск".
12:20 "Комната смеха".
13:10 Теле-сериал "Московские окна".
14:15 "Синемаманя".
14:45 "Экспертиза".
15:50 "Вся Россия".
16:05 ВЕСТИ-СПОРТ.
16:50 Фильм "Безумный день монтера".
18:50 "Спокойной ночи, малыши!".
19:45 ПО ПРОСЬБАМ ЗРИТЕЛЕЙ. "Аншлаг".
21:50 ПРЕМЬЕРА. "Говорит и показывает Михаил Задорнов".
22:55 Боевик "Эксперт".
24:50 Футбол. Чемпионат России. "Локомотив" - "Спартак".
1:50 "Дорожный патруль".
2:00 "Горячая десятка".
3:00 Сериал "Сеть".
3:55 Гимн России.

ТРБ

3:45 "Доброе утро, Россия!".
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:30, 18:00, 3:00 Вести.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 10:20, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
6:45, 18:55 Теле-сериал "Глазные роли".
7:40, 19:55 Теле-сериал "Госпожа Победа".
8:40, 15:20, 17:50, 25:00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:20 "В поисках приключений".
10:20 Приключенческий фильм "Сегун".
11:30 "Москва-Минск".
12:20 "Комната смеха".
13:10 Теле-сериал "Московские окна".
14:15 "Синемаманя".
14:45 "Экспертиза".
15:50 "Вся Россия".
16:05 ВЕСТИ-СПОРТ.
16:50 Фильм "Безумный день монтера".
18:50 "Спокойной ночи, малыши!".
19:45 ПО ПРОСЬБАМ ЗРИТЕЛЕЙ. "Аншлаг".
21:50 ПРЕМЬЕРА. "Говорит и показывает Михаил Задорнов".
22:55 Боевик "Эксперт".
24:50 Футбол. Чемпионат России. "Локомотив" - "Спартак".
1:50 "Дорожный патруль".
2:00 "Горячая десятка".
3:00 Сериал "Сеть".
3:55 Гимн России.

ТРБ

3:45 "Доброе утро, Россия!".
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:30, 18:00, 3:00 Вести.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 10:20, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
6:45, 18:55 Теле-сериал "Глазные роли".
7:40, 19:55 Теле-сериал "Госпожа Победа".
8:40, 15:20, 17:50, 25:00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:20 "В поисках приключений".
10:20 Приключенческий фильм "Сегун".
11:30 "Москва-Минск".
12:20 "Комната смеха".
13:10 Теле-сериал "Московские окна".
14:15 "Синемаманя".
14:45 "Экспертиза".
15:50 "Вся Россия".
16:05 ВЕСТИ-СПОРТ.
16:50 Фильм "Безумный день монтера".
18:50 "Спокойной ночи, малыши!".
19:45 ПО ПРОСЬБАМ ЗРИТЕЛЕЙ. "Аншлаг".
21:50 ПРЕМЬЕРА. "Говорит и показывает Михаил Задорнов".
22:55 Боевик "Эксперт".
24:50 Футбол. Чемпионат России. "Локомотив" - "Спартак".
1:50 "Дорожный патруль".
2:00 "Горячая десятка".
3:00 Сериал "Сеть".
3:55 Гимн России.

REN TV

7.30, 15.30, 22.30 "24". Информационная программа on-line.
8.00 "Большие деньги".
8.30, 17.50 "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧЕ РЕЙНДЖЕРЫ". Сериал.
8.55, 17.25 "Флинт - детектив во времени". Мульт-сериал.
9.20, 17.00 "Человек-паук". Мульт-сериал.
9.50 "ОБЖ, ИЛИ ОЧАРОВАННЫЕ БАЛЕТНОЙ ЖИЗНЬЮ". Сериал.
10.15 "БАФФИ". Сериал.
11.15 "Кино": "ИНТИМНЫЕ УСЛУГИ".
13.30 "Народ против". Телеигра.
14.00 "ВИНО ЛЮБВИ". Теленовелла.
14.55 "ЧИСТО ПО ЖИЗНИ". Сериал.
15.50, 21.20 "ЛЮБОВЬ ИМПЕРАТОРА". Сериал.
18.20 "Кино": "ВЕЧНЫЙ ЗОВ". 9-я серия.
20.55 "Гриффины". Мульт-сериал.
23.05 "Кино": "ЯД".
1.30 "24 ЧАСА". Сериал.
2.30 "Иллюзионы": "ПРЕСТУПНИК".

ДТВ

РЕАЛЬНЫЙ МИР

8.00, 12.00, 2.55 Телемагazin.
8.30 Мультфильмы.
9.15, 2.10 Музыкальная программа «ZTV. Муinfo».
10.00, 22.30 "Личное время". Новости и развлечения.
10.30 Страсти у прилавка.
11.00, 19.00 Час сериала. «ВЛЮБЛЕННЫЕ В ТАНГО».
13.00 Х.ф. «НА ЧУЖОМ ПРАЗДНИКЕ».
15.00 Сериал «ВОЗДУШНАЯ ПОЛИЦИЯ».
16.10, 22.00 Сериал «ЖЕНАТЫ И СДЕТЬИ».
16.45 Х.ф. «БУДИНИ УГОЛОННОГО РОЗЫСКА».
18.45, 1.00 Агентство криминальных новостей.
20.00, 1.15 Шоу Джерри Спрингера.
21.00 Документальный детектив.
21.30 Секретное пространство.
23.00 Х.ф. «ПРЕДСКАЗАНИЕ».

ЯКШАНБА 15

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
 8.00-8.35 «Ахборот»
 8.35 «Камалат» Болалар учун кинодастур.
 9.20 «Муслика ва театр»
 9.40 «Билмасвой рудда» Мультфильм.
 10.00 «Ватанимга хизмат қилман»
 11.00 «Она меҳри»
 11.20 «Бу турфа олам»
 12.10, 12.55 ТВ анонс.
 12.15 «Интеллектуал ринг» Телеуйин.
 13.00 **ТВ 1 КИНОТЕАТРИ:** «Кочок», Бадий фильм. 1-кисм.
 14.25 «Истеъдод»
 14.25 «Кочок», Бадий фильм. 2-кисм.
 15.30 «Ғам қикди», Телешоу.
 16.20 «Портретга чизгилар»
 16.40 «Томас Эдисон ҳамда электр чирғи» Мультфильм-премьераси.
 17.05 ТВ клип.
 17.10 «Санаёт гунаҳлари»
 17.10 1. «Санаёт гунаҳлари»
 2. «Олтин тоғ». Телевизион уйин.
 18.10 «Тиниб-тинчимас чоллар». Видеофильм.
 18.40 «Сихат-саломатлик»
 19.00 ТВ клип.
 19.05 «Қалб ғаҳари»
 19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонлар.
 19.30 «Тахлилнома» (рус тилида)
 20.05 «Кўрсатувдан - кўрсатувгача»
 20.30 «Тахлилнома»
 21.05 «Хамроз билан», Охунжон Ҳакимов.
 21.35 «Яшиллик», Телешоу.
 «Якшанба кинозали»
 22.25 «КиноТеатр»
 22.45 «Замонлар оша-2», Бадий фильм.
 00.35-00.40 Ватан тимсоллари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
 7.00 «Мунаввар тонг». Информацион - дам олиш дастури.
 9.00 «Янги авлод» студияси: Бўш ўйрима, Хар соҳага саҳнат, Мультфильм.
 9.50 «Давр» - репортаж.
 10.00 Охирабро.
 10.40 «Заковат» интеллектуал уйини.
 11.40 «Ешлар» телеканалда харбий-ватанпарварлик дастури: 1. Аскар мактаблари. 2. Қўрқару «050».
 12.15 Ёғи тахтил экрани: «Сехрли тун», Бадий фильм.
 13.15 Чемпион сирлари.
 13.35 «Экспедиция». Кўп қисмли ҳужжатли сериал.
 14.25 Азизим.
 14.50 Ўзбекистон давлат консерваторияси талабалари куйлайди.
 15.05 «Буни ишқ дейдилар» Бадий фильм 1-кисм.
 15.50 «Зинама - зина» телеуйини.
 16.15 ТВ - анонс.
 16.20 «Учинчи сайёра» Маърифат дастури.
 17.10 Кўрсатувлар дастури.
 17.15 «Янги авлод» студияси: Катта танлаффус, «Меҳригиле» ансамбли, Мультфильм.
 18.05 Спорт ҳафтаномаси.
 18.20 Мутойиба.
 18.50 Олтин мерос.
 18.55, 21.55 Иқлим.
 19.00 «Давр»-news.
 19.20 ТВ-анонс.
 19.25 Хандалак глос.
 19.30 Тошўлат Матқаринов куйлайди.
 19.50, 20.40, 22.30 Эълонлар.
 19.55 «Буни ишқ дейдилар» Бадий фильм 2-кисм.
 20.45 Ватан ҳақида қўшиқлар.
 20.55 «Қилин кирк ёриб...» Интеллектуал уйин.
 21.45 Олтин мерос.
 22.00 «Давр» ҳафта ичда.
 22.35 ТВ-анонс ва тунги тароналар.
 22.50 «Ешлар» телеканалда премьераси «Ширин булок», Бадий фильм.
 0.10-0.15 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
 17.20 «Эртақларнинг сехр-

ли олами»
 19.00, 20.10, 21.15 «Экспресс» телегазетаси.
 19.20 «Табриқлаймиз-қутлаймиз»
 20.00 «TV мапад»
 20.30 «Жаҳон географияси»
 21.00 «Нима учун?» гуруҳи тақдими эстади: «Шунга гаплар». Ҳажвий кўрсатув.
 21.35 Киноингоҳ. «Лас-Вегасдаги тахтиллар»
 23.15-23.20 Хайрли тун, шахрим.

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛ

9.05 Кўрсатувлар тартиби.
 9.10 Д. Криловнинг «Йўлда азимланган қайдалари»
 9.30 «Хамма уйдалигида»
 10.05 «Фан» тағим
 10.15 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (Инглиз тилида)
 10.25 Кувнок инглиз тили.
 10.35 «Парле ву франсе»
 11.00 «Кайфият»
 12.35 «Дисней-клуб»
 13.00 Дорикона эшитиди.
 13.45 «Хусусийлаштириш: қадим-бақадим»
 14.05-15.25 «Рағгин камон: «Дидар» Айчурак»
 «Корейс тилини ўрганамиз»
 17.00 Кўрсатувлар тартиби.
 17.05 «Билишни истаймман»
 17.25 «Хикоя»
 18.50 **Маъшурулар:**
 18.15 «Кутлугли одамлар» Ҳажвий дастур.
 УэТВ - IV.
 20.00 «Учинчи Бетховен»
 Бадий фильм.
 21.30 «Дунёга назар»
 21.45 «Тенгдошлар»
 22.15 Кинопрофи.
 22.35 Бокс.
 23.25 «Тахлилнома»
 00.05 «Тунингиз осуда бўлсин!»

30 ЯММА

9.00 - Дастурнинг очилши
 9.05 - «Теле-хамкор»
 фойдали газета
 9.30 - «Деннис-непоседа», мультсериал
 10.00 - Фильм детям: «Ловушка для кошек», мультфильм
 11.30 - «Теле-хамкор», фойдали газета
 12.00 - Семейное кино: «Ничего не вижу, ничего не слышу», комедийный боевик
 13.40 - Документальный

сериал
 14.30 - Дневной кинозал: «На бойком месте»
 16.10 - «Развлекательная программа»
 16.40 - Музыкальная программа
 17.00 - Телеигра
 17.40 - «Теле-хамкор», фойдали газета
 18.10 - Киновечер на «30-м»: «От судьбы не уйдешь»
 19.45 - «Ошикона», мусикий дастури
 20.00 - «Вовочка», юмористический сериал
 20.30 - «Клип-сова», теле-табрикомна
 20.45 - «Теле-хамкор», фойдали газета
 21.05 - «Жажда мести», сериал
 22.00 - Воскресный кино-вечер на «30-м»: «Бандиты», остросюжетный фильм
 00.00 - Спортивное обозрение
 00.20 - Программа передач

12.15

5.00, 6.00, 9.00, 13.00 Новостии
 5.10 Сериал «Китайский связной»
 6.10 Сериал «Приключения Геркулеса»
 7.00 Сериал «Твинисы»
 7.20 Армейский магазин
 7.50 Дисней-клуб: «Легенда о Тарзане»
 8.10 «В мире животных»
 9.10 «Напутные заметки»
 9.30 Пока все дома
 10.05 «Зита и Гита. Сиамские близнецы». Док. фильм
 10.35 Док-шоу
 11.20 «Клуб путешественников»
 12.05 Умницы и умники
 12.35 Дисней-клуб: «Мышный дом»
 13.10 «Властелин вкуса»
 14.00 «Кумиры»
 14.30 «Слабое звено»
 15.30 «Признание»
 17.00 Времена
 18.15 «Смешные люди»
 20.00 Театр кукол
 20.30 Боевик «Воздушная тюрьма»
 22.35 Бокс. Юрий Царенко - Гарри Локетт
 23.25 Гала-концерт «Балтийская звезда»
 24.35 Боевик «Морская пехота»

PPU

4:00 Фильм. «Классный мир»
 5:35 «Джеки Чан». Мультсериал.
 6:20 «Русское лето»
 7:05 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу»
 7:35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
 8:15 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
 8:45 ПАРАД КОМЕДИЙ. Приключенческом фильме «Большие гонимы»
 11:10 «Парламентский час»
 12:00, 18:00, 3:00 ВЕСТИ.
 12:20 «Вокруг света»
 13:15 «Диалоги о животных»
 14:15 «Мир на грани»
 14:45 «Комната смеха»
 15:40 ПРЕМЬЕРА. Филипп Киркоров «Лучшие песни»
 19:10 «Специальный корреспондент»
 20:05 МИРОВОЕ КИНО. Фильм. «Тринадцать дней»
 23:00 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1»
 1:05 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛНОЧНИКОВ. «Семь дней»
 1:55, 3:15 Канал «Европьюс» на русском языке

НТВ

5:05 Драма «НАЙТИ И ОБЕЗВРЕДИТЬ»
 6:35 Детское утро на НТВ.
 «ПОЛУДЕНЬ»
 7:00, 11:00, 15:00 «СЕГОДНЯ»
 7:15 Погода на завтра
 7:20 Детское утро на НТВ.
 «ГОЛУБЬЕ ДЕРЕВО»
 9:10 СЕРИАЛ ПО ВОСКРЕСЕНЬЯМ: «ЛЮБОВЬ ВДВОЦА»
 10:05 «ВЫ БУДЕТЕ СМЕТЯТЬСЯ»
 10:15 Программа «РАСТИТЕЛЬНАЯ ЖИЗНЬ»
 10:50 Играем в «Кено»
 11:05 Погода на завтра
 11:15 Важные люди в программе «ВЛИЯНИЕ»
 12:05 Фильм. «НЕКОНЧЕННАЯ ПОВЕСТЬ»
 14:05 СВОЯ ИГРА
 15:20 ЭКСТРЕМАЛЬНЫЙ КОНТАКТ: «РЫБА-ПАРУСНИК»

15:45 ТАЙНЫ ГОЛОСА. Токшоу

«ПРИНЦИП ДОМИНО»
 16:55 Комедия «БОЛЬШАЯ НЯНЯ»
 18:50 Боевик «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ: ТРИ ДНЯ ДО ЭФИРА»
 20:00 «НАМЕДНИ»
 21:30 Криминальном фильме «ДОРОГА»
 23:25 Сериал «КЛАН СОПРАНО»

ТВ3

7.30 «Жизнь в слове». Религиозная передача.
 8.00 Мультсериал «Мистер Бамп»
 8.30 Мультсериал «Мумии возвращаются»
 9.00 Мультсериал «Мэри-Кейт и Эшли - супергеронты»
 9.30 Мультсериал «Капитан Симам и космические обезьяны»
 10.00 Мультсериал «Эволюция»
 10.30 Х/ф «ЧУДНЫЕ ПОЦЕЛУИ ИЗ ГОНКОНГА»
 12.30 Х/ф «БАСТЕР»
 14.30 Окно в мир. О жизни в разных странах.
 15.00 Х/ф «МАРСИАНЕ, УБИРАЙТЕСЬ ДОМОЙ!»
 17.00 Х/ф «ИНФЕРНО»
 19.00 Сериал «МЭДИСОН»
 19.30, 24.00 Сериал «ИСТОРИИ О ПРИВИДЕНИЯХ»
 20.00 Х/ф «ЛЮБОВЬ ВСЕ МЕНЯЕТ»
 22.00 Х/ф «АНГЕЛ МЕСТИ»
 24.30 Х/ф «ЧТО СКРЫВАЕТ ЛОХ-НЕСС»
 2.45 Сериал «ОСТРОВ ФАНТАЗИЙ»

ТВ Центр

8.25 «Отчего, почему?» Программа для детей.
 9.30 АБВГДейка.
 10.00 Мультпарад. «Старые знакомые», «Опять двойка»
 10.45 Музыкальный серпантин.
 11.15 Наш сад.
 11.40 Лаконный кусочек
 12.00 Московская неделя
 12.30 Звезда австрады
 12.45 Родное кино. «ШУМНЫЙ ДЕНЬ»
 12.45 Вст о здоровье в программе «21-й кабинет»
 15.00, 23.55 События. Время московское.

15:20 «20000 ЛЬБ ПОД ВОДОЙ». Телесериал

16.10 «Бойцы и попугай». Мультфильм.
 16.25 «Мир дикой природы». Телесериал.
 16.50 «В порту». Мультфильм.
 20.00 «НАМЕДНИ»
 21:30 Криминальном фильме «ДОРОГА»
 23:25 Сериал «КЛАН СОПРАНО»

REN TV

8.30 «Спасатели». Док. фильм.
 9.30, 18.25 «Деннис-непоседа». Мультсериал.
 10.00, 18.55 «Динозавры». Мультсериал.
 10.25 «Дитклиф». Мультсериал.
 10.50 «Гриффины». Мультсериал.
 11.45 «ВОВОЧКА». Сериал.
 12.20 Мировые розыгрыши.
 12.50 «ВЕСЕЛАЯ КОМПАНИЯ». Сериал.
 14.00 Военная тайна.
 14.30 «24». Информационная программа.
 14.50 Лотерея АвтоВаза.
 15.05 Комедия «АНГСТЕРЫ И ПОДУЗНИКИ»
 17.20 «ДРУЖНАЯ СЕМЕЙКА». Сериал.
 20.00 Матч Российской Премьер-лиги.
 22.00 «СДВИНУТЫЙ». Сериал.
 23.10 Мелодрам «ВОЗВРАЩЕНИЕ В ГОЛУБУЮ ЛАГУНУ»

ДТВ

ДЕНЬ СМЕХА
 8.50, 2.10 Телемагазин.
 9.00 Мультфильмы.
 9.35 Российский сериал «КЛУБНИЧКА»
 10.10 Мультсериал «Маяк Солти»
 10.40 Сериал «МОЙ ЛУЧШИЙ ДРУГ ИНОПЛАНЕТЯНИН»
 11.15 Клятва рекордов.
 11.45 Всегда готовы.
 12.15 Каламбур.
 12.45 Х.ф. «ЖИКИНЫ МЕМУАРЫ»
 14.45 Окно в природу.
 15.00 Толобайки.
 15.30 Док.ф. «Невероятные коллекции»
 16.00 Безумное ТВ.
 16.30 Премьер-парад.
 17.00 Х.ф. «ПО УЛИЦЕ КОМОДО ВОДИЛИ»
 19.00 Всегда готовы.
 19.30 Каламбур.
 20.00, 2.1.2 Концерт. М.Задорнов.
 21.10 Х.ф. «8 1/2 ДОЛЛАРОВ»
 23.10 Х.ф. «ГДЕ ТЕБЯ НОСИЛО»

Eng katta dengiz, daryo va ko'llar.

O'ZINGIZ BO'YANG

BOLALAR SAHIFASI

Aziz bolajonlar! Ushbu O'zbekiston xaritasidan viloyatlarni nomini toping va har xil rangga bo'yab chiqing. O'zbekiston hududidagi dengiz, daryo va eng katta ko'lining nomini aniqlang. Uning atrofidagi chegaradosh 5-ta davlatning nomini ham topib, kataklarga yozib chiqing.

Саҳифани - Набижон ХОЛМУРОВОВ тайёрлади

zbekiston yatlari va avtonom respublika.

O'zbekiston qaysi davlatlar bilan chegaradosh.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

Феруза болалигидан адвокат бўлишни орзу қиларди. Шунинг учун мактабни тугатиши биланок ҳуқуқшунослик олийгоҳига ўқишга кирди. Ўзининг илк муҳаббатини шу ерда, талабалик йилларида учратди. У билан бир гуруҳда таҳсил олаётган Темур биринчи кўришдаёқ Ферузанинг мовий кўзларидан сеҳрланиб, эс-хушини йўқотди. Бу кўзлар фақат Темурни эмас, балки олийгоҳдаги кўнгина бошқа йигитларни ҳам ақлдан оздирганди. Аммо Феруза Темурни танлади.

Ниҳоят, севишганларнинг ота-оналари, лозим одат ва анъаналарига риоя қилган ҳолда тўй кунини белгилашди. Аммо, банданинг эмас, Худонинг айтгани бўлади, деганларидек...

Тўйига бор-йўғи бир ҳафта қолганда, Феруза автоҳалокатга учраб, касалхонага тушиб қолди. Унчалик жиддий жароҳат олманган бўлса-да, аммо бундай ҳолларда кўп учрайдиган мия чайқалиши Ферузанинг кўриш қобилиятига вақтинчалик йўқолишига олиб келди. Шу сабабли Феруза травматология бўлимидан биринчи ёрдамни олиб, сўнг кўз касалликлари шифохонасига ётқизилди.

Унчалик мураккаб бўлмаган операция муваффақиятли ўтди, лекин Ферузанинг кўзларидаги боғич яна ўн кундан кейин ечилиши керак эди. Феруза учун машаққатли, зулмат қоронғусига бурканган кунлар бошланди. Энди у гўё соялар дунёсига яшарди. Шифокорлар, ҳамширалар, ҳаттоки яқинлари ҳам шарпаларга айланди.

- Ҳайри! тонг, Феруза!
Хар кун эрталаб янграйдиган бу қувноқ, тиниқ овоз ҳамшира Тамарага тегишли бўлиб, товуш ва сояларнинг алғов-далғов маконидан фақат шу овозгина Ферузанинг дилини ёритар, хотиржамлик бахш эта оларди. Тамара унинг тенгдоши эди. Унинг ҳар бир сўзи, ҳатти-ҳаракатидан атрофга қандайдир мусофолик тараларди. Дераза ортидаги хавони таърифлаганда эса, эрта кўзининг чанг ва хазонли шамоли муаттар баҳор шабадасига айланарди.

Темурнинг ҳар бир ташрифини эса шунчалик шўх ва сирли оҳангда эълон қилардики, Феруза бу умуман бегона аёл-

ни ўзининг энг яқин дугонасидек ҳис қиларди. Унга севгиси ҳақида ҳеч тортинмай гапирарларди. Тамара кечки навбатчилик қолганида эса, икки дўна тонггача сирлашиб чиқарди. Унинг Темурга бўлган муҳаббати нақадар гўзал, соф эканлигини, дунёдаги энг бахтли аёллиги, худо хоҳласа, тез орада соғайиб, севгилиси билан бирга бўлиши ҳамда ҳаётини энди усиз тасаввур ҳам қила олмаслиги ҳақида тўқингани бўларди.

Эрталаб Тамара навбатчиликни топириб уйга кетганида эса, Ферузанинг қалбини хоргинлик ва қайғу эгаллар, фақатгина Темурнинг босик

кўриш Ферузга насиб этмади. Шу кун у келмади. Эртаси кунни ҳам, кўз боғичини ечилиши ҳам, Орзиқиб кутилган кун келиб, Ферузанинг кўзлари очилганда дугонаси Тамара унинг ёнида бўлмади, кейин ҳам ёнига келмади. Ферузанинг қалбига машъум шубҳа оралаб, унинг ҳаётга бўлган қизиқишини, муҳаббатга, дўстликка ишончини парчалаб ташлади. Шунча пайт уни қуршаб турган қоронғулик энди унинг қалбига кўчиб ўтди...

Йиллар ўтди. энг яхши табиб - вақт деганларидек, Феруза ҳам шу табибдан даво топди. У яхши бир инсонга турмушга чиқди, ажойиб қизалоқнинг онаси бўлиш бахтига муяссар бўлди. Темур эса ўқишни ҳам ташлаб

овози бу зеркиш ҳиссини чекинтира оларди.

Темур қайлиги олдиға ҳар кун келишни одат қилганди. Ҳатто Тамара унинг келганини тантанавор эълон қилмаса ҳам, ёрининг оёқ товушларини Феруза хар қандай шовкин-сурон орасидан таниб оларди.

- Кўзларим соғайиб кетмаса, мени ташлаб кетмайсизми? - деди бир кун Феруза.

- Нималар депсан? - шўх кулди Темур. - Албатта, биз доим бирга бўламиз. Шифокор айтди-ку, ҳаммаси яхши бўлади, деб. Хоҳласанг, сенга тўйимизда да каттагон кўзойнак совага қиламан. Аммо кўзининг мовий ранги ўчиб кетса, ўзингдан кўр!

Темур шундай ҳазил қилганда, Феруза жавоб тополмай қолар, кўнгли тоғдек кўтариларди. У яна ҳамшира қиз ҳақида сўзлашни хуш кўрарди, янги дугонасининг сувратини Темур ёрдамида хаёлан чизарди. Унинг назарида, Тамара келишган коматли, оқ-сарикдан келган, нозик дидли қиз эди. Темур ҳам у ҳақда шундай жўшқинлик билан сўзлардики, бу Ферузга унча ёқмасди.

- Икки кундан кейин боғични ечамиз, - тантанали эълон қилди Тамара.

- Жуда соз. Ниҳоят сизни кўзларим билан кўраман, - деди Феруза. Тамара кулди.

- Мендан ҳафсалангиз пир бўлса-чи?

- Ҳечам-да, сиз менга жуда ёқасиз. Сиз менинг тўйимга бо-рингизини жуда хоҳлардим. Темур қарши бўлмайди, у ҳам сизни ёқтиради. Бугун келганида, албатта шу ҳақда гаплашаман.

Аммо ўша кун Темурни

юборган эди. Ҳамширага ҳам уйлангани йўқ. Уларнинг тақдирини билан Феруза қизиқиб ўтирмади. Унинг турмуши ўз маромига кирган, бу ҳаётда Феруза бахтли эди. Аммо бир савол унга тинчлик бермасди. Нима учун ўшанда Худо ундан оёқ ўғирди? Унинг гуноҳи нима?

Қиш окшомларидан бирида Феруза ишдан қайтаётиб дўконга кирди. Қизалоғига бирор нарса харид қилмоқчи бўлиб турганида унинг

диққатини таниш бир кулгу тортиди. Унинг юраги гулгулага тушди. Ҳа, бу ҳамшира қизнинг кулгуси эди. Бу кулгуну у ҳеч қачон унутолмайди. Орқасига қарамоқчи бўлди. Шифохонада кўзлари очилганда бу аёлни кўра олмаганди, айтишларича, ўшанда у ўз ҳисобидан таътил олган экан. Аммо бу фикрдан дарҳол қайтди. Балки, бу бутунлай бошқа одамдир.

Феруза беихтиёр жилмайди. Йўқ, Худо ундан юз ўғиргани йўқ, аксинча кўзлари кўрмай қолган ўша дамларда Тамара ни ўртага қўйиб, уни огоҳ қилди, нотўғри қадамдан сақлаб қолди. Феруза ҳеч нарса харид қилмасдан, дўкондан чиқди. Унинг кайфияти яхши эди. Қишининг муздек ҳавосидан чуқур нафас олди-да, уйига, се-вимили эри ва қизи томон шовилди.

Наргиза ҲУЛОМОВА
Тошкент

"ТЕЛЕФОН ҚИЗЛАР"

Телефон кашф этилиб, барчанинг узоғи яқин бўлиб қолди. Замонавий асримизда айрим пайтлари тўй-маъракалар ҳам телефонда айтиладиган бўлиб қолди. Хуллас, телефон турмушимизнинг ажралмас бир бўлағига айланди. Бироқ шундай бўлса ҳам кейинги пайтларда телефон кўпчилигининг жонига тегадиган бўлди. Айниқса, уйда балоғат ёшида ўспирин бўлса, таъкидлаб ўтаман, қиз бола эмас, ўспирин балоғат ёшидаги йигит.

Бундай дейишимга асосим бор албатта. Ўтган йили акам қаттиқ бетобланиб касалхонага тушиб қолди. Аҳволи жиддий, оғир эди. Кун билан ҳаммамиз жонлантириш бўлими эшиги ёнида бўламиз. Кечкурун икки акамдан бошқа ҳаммамиз уйга қайтамыз. Бутун диққатимиз телефонда. Кургур телефонимиз тинмай жиринглайди. Бир қиз уялмасдан тинмай ўспирин укамни сўрайди. Укам эса бизнинг олдимизда гаплашишга истиҳола қилса керак, телефонга яқинлашмайди. Қизга ҳар томонлама аҳволни тушутирдик. "Телефон қилмай тургин", - деб илтимос ҳам қилдик. Охири тиришиб ҳам бердик. Ҳаёсиз қиз эса дақиқа сайин телефон қиларди. Телефонни узиб қўймоқчи ҳам бўламиз, бироқ касалхонадан хабар кутаялмиш...

Хар телефон кўнгиригига юрагимиз ҳовлиқади. Кейин укамни уришиб ташладик:
- Бундай қизни қаердан топдинг? Ким ўзи? - деб сўрасак:
- Билмайман, танимайман. Телефонда танишганмиз, - деб жавоб берди. Уч-тўрт кунгача ўша қиз асабимизни ўйнатди. Икки-уч ҳафта ўтиб акам тузала бошлади. Бу орада, пули тўланмаганлиги учун телефониимизни узиб қўйишди. Бу ҳол ҳеч биримизни парвоимизга келмади, қайтага қувондик. Пулини тўлашга ҳеч биримиз шовилмасдик. Чунки телефон шундай ҳам жонга текканди.

Ярим кун ўтмай телефон яна ишлаб бошлади. Ҳаммамиз ҳайрон қолдик. Ҳеч биримиз пул тўламаганмиз. Кейинчалик билсак ўша қиз телефон пулини ўзи тўлаган экан. Билсак қизнинг отаси ароқхўр, онаси эса Қозоғистонга бизнес учун қатнар экан. Назорат қиладиган ҳеч кими йўқ. Вақти телефон ёнида, қулайроқ йигит ов-

лаш билан банд бўларкан. Ширин суҳбатлашганимиздан кейин ҳам телефон қилишни қанда қилмасди. Охири укамнинг ўзини ҳам жонига тегиб кетди шекилли, уни уришадиган бўлди. Мен бундай ҳолни қариндошларимиз, бошқа акаларим уйда пайта ҳам кўп гувоҳи бўлдим. Қизиги шундаки, йигитларга қизларнинг ўзи кўнгирик қилишади. "Йўқ!" дейишинга қарамай, гўшақни қўйиб улгурмасингданоқ такрор кўнгирик қилишаверади.

Ҳайрон қоламан, қизларимиз шунчалик ибосиз бўлиб кетишганими? Айримларининг ота-онаси туппа-тузуқ, зиёли инсонлар. Қизик, уйда телефондан бошқа иши йўқдек. Тўғри, мактабда ўқиб юрган пайтимизда биз ҳам телефондан фойдаланганмиз. Дарсдан уйга берилган вазифани тайёрласак қандай вариантда чиқарганимиз маъқуллиги хусусида ёки бошқа уйга вазифа ё бўлмаса китоб сўраб кўнгирик қилардик. Эътибор берсан, юқори синф ўқувчилари телефонда кино ҳақида, кимларнингдир тўғрисида гаплашади. Улар бир-бирлари билан китоблар эмас кассеталар алмашинишади. Яна баҳорда қайси кийим кийиш ва ҳоказолар ҳақида.

Замон ўзгарапти. Биз балки бошқача муҳитда яшагандирмиз. Хар бир замон ёшлар ўзига хос.

Ҳозирги ёшларнинг ҳаммасини қораламоқчи эмасман. Сабаби, улар орасида ўқимшли, иқтидорли, ҳаттоки чет элларда ўқиб билим олишаётганлари ҳам бор. Уларни кўриб ҳатто ҳавасинг ҳам келади. Бироқ куну-тун телефон ёнида ўтириб йигит овлайдиган "телефон қизларимиз"нинг ота-онасини кўзи қаерда? "Қизим уйда, қилиги дузда" деганлари шу бўлса керак. Бундай аҳволнинг биринчи марта гувоҳи бўлганман, шунинг учун ёзишга мажбур бўлдим. Ахир иб-хаёси билан ҳам дунёга танилган шарқ қизларимизнинг бугунги кунини шуми? Қанинги телефон линиясини ортиқча банд қилганларга жарима солишса, ҳеч бўлмаса ота-онаси хабар топиб, қизларга тарбия беришар. Яхшилаб жарима тўлашса ўша қизларнинг ҳам ақли қириб қолармиди?

МУЛАХОБА
Қорақалпоғистон

Мактабни битиргач, С. исмли йигит билан турмуш қурдим. Турмушимиз яхши эмасди. Эрим ичиб келар, арзиманг нарсалар туфайли можаро қиларди. Орадан вақт ўтиб ўғилчалик бўлди. Ҳаётим яхши бўлиб кетар деб яшаб юравердим. Қайнонам бетоб, ётиб қолганди. Кейин вафот этди. Қайнонам: "Келин, бу ба-рибир яхши бўлмайди. Уйингизга кетинг, агар касал бўлиб қолсангиз, унга кераксиз бўлиб қоласиз", - деб қойирдилар. Ҳали босилиб кетар, деб яшайвериб кейин қизчалик ҳам бўлди. Лекин қизим ногирон туғилди. Ҳозир қизим 11 ёшда, лекин мактабда бормайди. Чунки ўзи қатори қизлардек эмас, яхши гапиролмайди. Гапиролмай йилгайди, ўзи жуда меҳрибон. Аямга ўрганиб қолган. Агар аям уйда йўқ бўлсалар: "Соғиндим", деб айта олмагани учун аямнинг қўйлагини қучоқлаб йилгайди.

Овқат ҳам емай қўяди. Бир кун аям касал бўлиб қолди. Шифокор қақирди. Аямни тез касалхонага олиб кетишни айтди. Қизим эса аямни қучоқлаб шифокорларга ялинади, йилгайди, зорланади. Лекин гапирар ол-ма й д и ш ў р л и к . Кейин қизимни профессорларга кўрсатдим. Ичкилик туфайли шундай бўлганлигини айтишди. Турмуш ўртоғим С. эса ичинини ташламайди. Мен билан уришганда қилган ишини билмай, кўзлари қонга тўла бўлиб урарди. Уйимизда бунақанги можаро, ичкиликлар бўлмагани учун жуда кўркардим. Нима бўлса ҳам яшашга ҳаракат қилардим. Ишдан қайтгунча овқат емай ўтирардим. Соғлигимни йўқотдим, юрагим санчадиган, бошим тез-

тез оғрийдиган бўлиб қолди. Орадан 3 йил ўтиб яна фарзандлик бўлдим. Ҳаммаси яхши бўлади деб ўйловдим. Икки нафар ўғлим бир-биридан чиқарилди. Отасига ўхшамасин. С. ичган пайти 3 нафар фарзанд билан бир-биридан чиқарилди. Бир кун ногирон қизим қўлимда йўргакланган қишда кўчага чиқдим. Онасини уйига бориб келаятгандим. Эрим кўчада тош олиб отаверди. Қизимга тегмасин деб кўчага ётгизиб қўйдим. Улсам мен ўлай деб. Шундай қилиб бардошим туғди. Уч боламни олиб аямнинг уйига қайтиб келдим. Эрим ҳозир Тошкентда ишлаб юрибди. Эшитишимча, у ерда бола-

лик аёл билан яшаб юрганмиш. Шу гап ёлгон бўлганда эди у олдимга келарди. Бир кун болаларим билан яшаган уйга бордим. Асабим бузилиб қайтдим. Мен 3 болам билан бировларникида юрибман. Қонуний ажрашмаганман, уйимизга эса эрим бошқаларни ижарага қўйибди. Тайёр уй-жойим туриб, унда бошқалар яшаса-ю, мен эса кўчада юрсам... Уйни ташлаб уйланиб кетса ҳам мен болаларим билан бир кунимизни кўрармиз, кўчада қолмасдик. Қизимга эса қаровчи керак, қоҳида ўғлимни мактабдан олиб қоламан. Ўзим ишга кетсам. Ногиронлар уйига беришга оналик меҳрим йўл қўймайди. Болаларим доимо бағримда бўлсин. Уларсиз менга ҳаёт йўқ.

ГУЛЧЕХРА
Самарқанд вилояти
Нарпай тумани

ДАРДЛАРИМ ДИГИМ КЎЙДИРАР

Аваллари «севги» деб куйётган ошқамашуқлар ҳақида ўқисам, тўғриси айтганда тушунмасдим. Тез-тез кўз югуртириб чиқардим холос. У нима эканлиги умуман тушунмасдим. Энди эса на қиларимни билолмай бошим гаранг.

Ёшим 18 да. Эндигина севги деган муқаддас туйғу гирдобига тушганимда у мендан юз ўгирди. Севги азоблари жуда қийин бўларкан. 2001 йил мактабни битиргач, Тошкентдаги олийгоҳлардан бирига ўқишга кирдим. Олийгоҳнинг факультетлари турли жойларда жойлашган эди. Биз дарс ўтиш учун факультетларга боришимизга тўғри келарди.

Шундай кунларнинг бирида ўша ерда ўқийдиган бир бола назар ташлаётганини, илиқ муносабатда эканлигини сезиб қолдим. Бир-икки бор, гарчи иши бўлмаса-да бизнинг олийгоҳга келганини кўриб қолдим. Вақт ўтган сайин йўлимни пойлар, дарслар қанча пайт бўлишини, неча пара ўқишимни ҳаммасини биллиб олганди.

Бир куни машғулотлар тугаб одатдагидек танаффусга чиқдик. Пастга қарасам ўриндиқлардан бирида ҳалиги йигит ўтирарди. Менга қараб жилмайдида, аста-секин мен томон юра бошлади.

Индамасдан йўлимда давом этдим. У эса: "С. бирпас тўхтаб туринг, сизга гапим бор", - деди. Мен тўхтадим. Шунда у: "Анчадан бери сизга бир гап айтмай юривдим, мавриди келди шекилли энди айтаман", - деди. Мен эса дарҳол ялт этиб юзига қарадим. У эса беғуборгина жилмайиб турарди. "Мени вақтим йўқ, кетишим керак", - деб кетиб қолдим. У орқамдан чақирганча қолаверди. Эртаси куни мен уни яна кўрдим. Яна ўша гапларини такрорларди. Мен унга: "Ўйлаб кўраман", деб дарсга кириб кетдим.

Шу тариқ 1 ой ўтди. Ундан ўзимни олиб қочардим. Мени узоқдан кўриб қолса нуқул чақираверарди. Шундай кунларнинг бирида севишини айтди. Мен унинг гапини ҳазилга йўйиб: "Ҳазиллашман", - десам: "Йўқ, ростини айтаяман, ишонинг", - деди. Шу-шу бўлди-ю у мени ҳар куни кутар, жуда узоқ суҳбатга тортарди. Ўғил болалар билан гаплашиб ўрганмаганлигим сабаблими, унга гапиравермасдим. У оиласида, дўстлари билан бўлган қизиқ-қизик воқеалардан гапириб берарди.

Шу залда кунлар кетидан ойлар ўтиб борарди. Мен билан тобора ақинрок гаплашгиси келарди. Кейинчалик мен ҳам уни кўрсам юрагим ҳаприқиб ура бошларди. Бу эса юрагимда севги учқунла-

ри ёнаётганидан далолат берарди. У доим саволига жавоб беришимни кутарди. Бир куни келиб: "С. саволим нима бўлди?" - деб сўради. Мен хатти-харакатларини, менга бўлган самимий муносабатларини кўриб, ҳақиқатан ҳам мени севшига иқроқ бўлиб рози бўлдим. Шу-шу биз ҳар доим бирга юрадиган, дарсларим тугаганини кутиб, уйга кузатиб қўядиган бўлди.

Кунлар ўтиб, бир куни: "Б. ака, мени ташлаб кетмайсиз-а?" - деб сўрадим. У: "Нималар деясан, ҳеч ҳам ҳаёлингга келтирмас. Сени ҳеч қачон ташлаб кетмайман", - деди. Юрагимдаги ваҳималар сал бўлса ҳам тинчланди. Чунки ҳар сония мен шу нарса ҳақида ўйлардим.

Ўртамиздаги муносабатлардан курсдошларим, унинг дўстлари, акиси хабардор бўлди. Шундай қилиб у ҳар куни менга кўнғирок қилар, ҳол-аҳволимни сўрарди. Иложи бўлса мени кўриш учун учрашишга чақирарди. Метроларда бирга кетаётганимизда: "С. ҳозир сени севшимни баралла айтаман", - дерди. Мен эса: "Йўқ, йўқ, керакмас", - десам борми? "Сен мени севмас экансан-да, нега айтманг деясан", - дерди. "Йўқ, нега ундай деяпсиз, биласиз-ку!" - десам, кулиб қўярди. У билан ўтган ҳар бир куним қисқатгина бўлиб туюларди. Кўнғирок қилиб: "С. мен сени севаман, эшитаясанми, севаман", - дерди.

Рамазон ҳайит арафасида уни уйда маърака бўлди. Шундай пайтларда ҳам у мени кўришни истаб кўнғирок қиларди. Соғинганим боис мен ҳам учрашувга чиқардим. Рамазон ҳайит ўтиб янги йил ҳам яқинлашиб қолганди. Шундай кунларнинг бирида у жуда ўзгарган аҳволда келди

қолганмиз", дедим. Кейин: "Яқинда ишда н бўшайман, кетганимдан кейин бу гапларни ҳаммасини Комилга айтиб қўй", дедим. Эртасига Комил ишга келмаган куни ишдан бўшаб кетдим. Унга ҳеч нарса демасдим, хайрлашмасдим ҳам.

Энди бу корхонада ишлай олмас эдим. Дуоном ҳам бу гапларга ишонаман, ҳаммасини Комилга етказибди. Шундан кейин Комилни тўйга рози бўлганини эшитдим. У мени бевафалиқда айблабди, лекин барибир мени бир умр севишини айтибди. Орадан бир ҳафта ўтиб, тасодифан учрашиб қолдик. Мен ўзимни қувноқ тутишга ҳаракат қилдим. Худди шунчаки танишдай, тўйи билан табриқладим. Унинг кўзларида эса соғинч ва нафрат бор эди. Шундай бўлсада менга қараб: "Сендан буни кутмаганим. Майли, ҳеч бўлмаса тўйимга кел, илти-

ва саломлашмай ўтиб кетди. Мен эса жуда хафа бўлдим. Орадан бир кун ўтгач, у яна ёнимга келди: "С. хафа бўлма. Ўша куни кайфда эдим. Қанақа қилиб ёнингга борардим", - деди. Мен уни тушундим. У ҳам мендан қайта-қайта узр сўради.

Ўша куни биз яна узоқ суҳбатлашдик. Байрам яқин, унганча эса уйинкулгун авжига чиққан пайтлар кўп бўлади. Уни ўқишида ҳам қандайдир "Карнавал" уюштирилди. У ҳам қатнашди, ўша ерда тўйгунча ичиб, роса жанжал кўтарибди. Эртаси куни эса умуман ёмон кайфиятда олдимга келди. Оғзидан ароқ хиди аңқиб турарди. Мен унга: "Ичдингизми? Нима кераги бор эди. Менга ичадиган, машаққат қиладиган одам керакмас", - дедим. Мен жажал устиди. Индамайгина турарди. "Келарман", деганча бир ой йўқ бўлиб кетди. На уйда, на ўқишда, ҳеч қаерда кўринмади.

Отаси ичганини биллиб қилиб, роса уришибди. Унга кўнғирок қилиб чақирганимда "йўқ", деб жавоб беришганининг ҳам босиси шу экан. Отаси умуман ҳамма нарсани таъқиқлаб қўйганди. Энди уни ҳар қадами ўлчоғлиқ, қилаётган ишларидан эса отаси хабардор бўлиб турарди. Шу-шу бўлдию отаси орамизга тушиб, пок севгимизга раҳна соладиган бўлди. Б. эса иложсиз эди, отасини феълини биларди. Жудаям баджаҳл инсон эди.

Уйда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб бир куни у менга кўнғирок қилди. Жуда хурсанд бўлиб кетдим. У ҳам хурсанд холда: "С. мен билан кетасанми?" - деди. "Қаерга", десам: "Боши-

Ташкент

миз оққан томонга", - деди. "Мен отаонам юзига оёқ босолмайман", - десам: "Менга сенсиз ҳаёт йўқ. Отам мени холи-жонимга қўймай, бир дўстига қувё бўлишимни истаяпти. Улар олдиндан келишиб қўйишган экан. Мен эса беҳабар юрган эканман", деди. Ўша пайтда кимдир устимдан бир челақ муздек сув қўйиб юборгандек бўлди. Бир оздан кейин: "С. учрашайлик. Сен билан бафуржа гаплашиб олай!" - деди. Мен кўндим ва биз учрашдик.

У маънос эди. "С. агар мен билан кетишга рози бўлмасанг унда иккимизга ҳам қийин бўлади", - деди. Мен эса: "Мен кетмайман! Майли, уйланаверинг, сизга бахт тилайман! Қаерда бўлсангиз ҳам бахтли бўлинг!" - дедим. "Нималар деяпсан ўзи! Ўйлаб гапирапсанми?" - деди тутақиб. "Ҳа, ўйлаб гапирапман. Ҳар қандай вазиятда ҳам ота-она керак бўлади. Улардан юз ўгириб суюқлиси билан кетган фарзанд, фарзанд эмас. Шундай пайтда отангиз сизни "оқ" қилиб юборади. Яхиси отангиз паноҳига юринг, мени унутасиз", - дедим. У ўйлиб туриб: "С. сени унутиш осон иш эмас. Ахир ўртада севгимиз бор-ку!" - деди. Мен: "Тақдирга тан беринг, унинг бевафадар зарбаси иккимизни ҳам гангитиб қўйди. Лекин бундай бемаъни йўлни танлаш ножоиз, албатта", - дедим.

Шу-шу йўлимиз иккига бўлинди. У билан учрашиб қолгудек бўлсак саломалиқдан нарига ўтмасдик. Мен яна бир нарсани тушундим. Агар мен унга турмушга чиқсам отаси дўстини олди-да мулзам бўлиб қолади ва аламларини иккаламиздан олиши аниқ, мен эса бахтсиз бўлишни истайман. Шунинг баробарида қайнота-қайнона деган улуг зотларга ҳам сидқиқилдан ҳизмат қилишдан маҳрум бўламан. Шунинг учун ҳам мен уни унутишга ҳаракат қилаяман. Ўзимни ўқишга бағишлаганман. Ёшликни бир дақиқаси ҳам ганимат, олтинга тенг. Уни қадрлай билиш керак. Азиз муштарийлар Б.да ҳали ҳам умид учқунлари бор, бу туйғу менда ҳам сўнмаган. Ахир бир умр уни ота-онаси таъқиқлаётганига яшай олмайман-ку!

Менга маслаҳат беринг, нима қилай? У бўлса жавобимни кун санаб кутаяпти. Орамизда шунча келишмовчиликлар бўлса ҳам у мени кутаяпти. Ахир севгимиз деб яқинларимдан воз кечолмайман. Лекин уни ҳам юрагимдан, дилимдан севаман.

Тошкент

УНИ УНУТАЙ

ДЕЙСАН...

Бундан 9 ой илгари нуфузли бир корхонага ишга кирдим. У ерда Комилжон исмли бир йигит билан танишиб қолдим. У ўзининг вазминлиги ва ҳушумомалалиги билан менинг меҳримни қозонди. Биз бир-биримизни севиб қолдик. Атрофдагиларнинг бизга ҳаваслари келар: "Худди узукка кўз қўйгандек", дейишарди. Лекин бир кам дунё деганларидек, севгимиз барбод бўлди. Бунга сабаб...

Бир куни Комил ишга жуда хомуш келди. Кўзлари кизарган, қовоқлари шишиб кетган эди. Ахволини кўриб, кўрқиб кетдим. У эса: "Кўркма, сал мазам йўқ, ўтиб кетади", деди. Лекин негадир юрагим гашланаверди. Кейин ҳаммасини сўраб-билиб олдим. Унинг ота-онаси ўзининг қишлоғидан бир қизни топиб, ундан берухсат фотоҳа ҳам қилиб қўйишибди. Комил: "Севган қизим бор", деса ота-онаси: "Биз узоқдан келин олмаймиз. Сен бизни ёлғиз ўғлимизсан, келинни ҳам ўзимиз танлаймиз. Уйланданг шу қизга уйлана-сан!", дейишибди. Бу сўзларни эшитиб мен қарахт бўлиб қолдим. Кўзларимда ёш билан унга бахт тиладим. У бўлса: "Сендан бошқасини олмайман! Нега бунчалар тез

енгиласан, ундан кўра юр, узоқроққа, бошқа шаҳарга кетамиз. Агар шундан кейин ота-онам рози бўлишса қайтиб келаемиз", деди. Мен бунга рози бўлмадим, ахир қандай қилиб шунча йил оқ ювиб, оқ тараган ота-онамни эл-юрт олдида юзини ерга қартиб, шарманда қилиб кетаюламан. Ахир мен ҳам дунёга бир бор келаман, менинг ҳам о р з у ҳавасим б о р . Ота-онанинг оқ фотиҳасини олиб гўшангага кирган қаерда-ю, уларни шарманда қилиб қочиб кетган қаерда. Нима бўлганда ҳам, мен Комилни ота-онаси топиб берган қизга уйланишига кўндиришим керак эди. Шундай қилиш учун бир йил танладим. Уни ўзимдан кўнглини қолдириш учун ёлғон ўйлаб топдим. Бирга ишлайдиган Мавжуда исмли қизга: "Мен Комилни севмайман, ҳамма бизни севшилар деб ўйлайди, у мен учун овунчок, фақат Комил Бахтиёр деган йигитимга ўхшашиги учун у билан юрипман, негаки Бахтиёр билан уришиб

МЕН СЕНИ ЮРАҚДАН ЮРАҚДАН ЮРАҚДАН

қолганмиз", дедим. Кейин: "Яқинда ишда н бўшайман, кетганимдан кейин бу гапларни ҳаммасини Комилга айтиб қўй", дедим. Эртасига Комил ишга келмаган куни ишдан бўшаб кетдим. Унга ҳеч нарса демасдим, хайрлашмасдим ҳам.

мос", деди. Ишонсангиз, шу тобда кулиб турибману, аммо "дод" солиб йиғлагим келарди. Аламимни ичимга ютарди: "Агар эсимдан чиқмаса борарман", деб кетиб қолдим. Орадан 6 ой ўтди. Шу вақт ичида мен уни кўрмадим. Дугоналаримдан унинг тўйини қандай ўтганини сўрадим. Бечорагинам ўтирган жойида ҳам мени роса излабди. Ёнидаги келинга парво ҳам қилмай тўй давомида хомуш ўтирибди... Мен Комилни назарида бевафаман, лекин севгим, виждоним олдида покман. Унга буларни қандай тушунтиришни билолмайман. Яқинда ўша аввалги ишхонамга бордим, лекин Комил ҳам ишдан бўшаб кетган экан. Нима сабабданлигини ҳеч ким билмайди.

МЕН СЕНИ ЮРАҚДАН ЮРАҚДАН ЮРАҚДАН

Мен сени юрақдан қилиб юборгум, Васлингни ҳаёлдан қувиб юборгум. Агарда ўзимни қучим етмаса, Ўзганинг меҳрига қўмиб юборгум. Мен уни ҳамон севаман, бир зум бўлса-да, уни унутолмадим. Мен ўша вақт тўғри иш қилдимми ёки бахтим учун курашимни керакмиди?

ҲАЛОВАТИМ ЙЎҚОЛДИ

Муҳаббатим Ҳасан! Сени илк бор учратганимдан бери ҳаловатим йўқолган. Бутун вужудим сенга боғланиб қолган. Сен қалбимда абадул-абад қоласан. Сени эсласам ширин хаёллар оғушига фарқ бўламан. Ҳаётда сени учун нафас оламан, сени деб яшайман. Сени қанчалар соғинганими, шу дамда кўргим келаётганини билсанг эди. Қалбим фақат сени истади. Юрагим фақат сени сўрайди. Доим ҳаёлимдасан. Сенга бўлган оташин муҳаббатим ҳеч қачон сўнмайди. Шуни унутмагинки, сен ҳар лаҳза ҳаётимда, қалбим тўрида мен билан биргасан. Сени абадий севувчи қиз борлигини унутма. Яна билгинки, ҳаётда сени дийдорингни кўришни зор кутгувчи ва йўлларингга муштоқ севгинли борлигини унутма. Муҳаббат қолади дунёда мангу!!! Сени соғиниб қолувчи севгинлиг.

Тошкент вилояти ДИЛЯ

Тошкент вилояти

ТАБИЙ ГУЛТУВАК

Ҳар бир киши ҳовлисидаги гулзорга гул экаркан, унинг кўркама ва тароватли, бошқаларникидан фарқи бўлиб туришини истайди. Масалан, ҳовлининг уч-тўрт жойига энгил ёки юк автомобилнинг баллонини қўйиб, ичига тупроқ солиб, гуллар ўстираётганларни кўп кўрганмиз. Ҳовлисини эртақлардагидек гўзал қилиб қўйишни хоҳловчилар учун яна бир усулни тавсия этамиз. Бунинг учун 40-50 сантиметр узунликдаги бир хил таёқчалар ясайсиз. Гулзорнинг бурчагида доира шаклидаги чуқурча қазиб, таёқчаларни 3-5 сантиметр қалинликда айлана бўйлаб суқиб чиқасиз. Ернинг юзасига 15-20 сантиметр қўқиб турган томонини узунроқ ҳўл новдалар (масалан, мажнунтол новдаси) билан тўқиб, сават ясайсиз. Сўнг сават ичини унумдор тупроқ билан тўлдириб, истаган гул туркумини ё қўчатини экинг. Вақти келиб гулзорингизнинг тўрт бурчагида сават ичида ўсаётган гуллар ҳовлингизга ўзгача нафосат бағишлайди.

ГАРАЖДА ТОМОРКА

Кўп қаватли уйларида яшайдиган баъзи шахарликлар томорқа қилишга жуда қизиқишади. Ҳатто, балконларда гуллар, सबзавотлар экишади. Демак, жой муаммоси уларни қийнайди. Хеч ким йўқ, бўш қолган машина гаражда ҳам экин-тикин қилса бўлади. Бунинг учун у ерни ортиқча темир-терсақлардан тозалаб, томининг бир қисмини очик қўйса ҳам бўлади. Агар поли бетонлаштирилмаган бўлса, кичик жўяқ олиб, помидор, бодринг ва бошқа सबзавотларни экса бўлади. Ҳатто, иссиқхона қилиб юбориш учун тайёр шароит вужудга келади.

БОДРИНГ КАРАМ ҲИМОЯСИДА

Одатдаги ҳолда экилган бодрингнинг ора-орасига карам кўчатлари ўтқазиб фойдадан холи бўлмайди. Ҳатто, карамни эртароқ ҳам экиш мумкин. Томири бир-бирига яқин экилган бу савзавотлар бир-бирини тўдиреди, ҳимоя қиладди. Бодрингнинг палаги 15 сантиметрлар бўлгандан сўнг, кечки карамнинг орасидан ўтқазилган бодринг танаси иссиқдан, ҳатто совуқдан ҳам тасиқланади. Ҳар иккисида ҳам қишда узоқ сақлаш қобилияти шаклланади. Ҳамда мазали хусусият касб этади.

ЗАРКУНАНДАЛАРНИ ЙЎҚОТИШ

Ихлос билан эккан бодринг, бақлажон ёки ошқовонгизга сал ўтмай ширичча тушиб, табингизни хира қиладди. Озгина жойдаги экинлар учун кимёвий дорилар сотиб олиб юраманми, деб бунга ҳам ҳафсала қилмаслигингиз мумкин. Ташвишланманг, оддий, "деҳқонча" усул билан бу зараркунандадан қутулиш мумкин. Баъзилар кул सेпишади, бироқ ундан ҳам самарали усули чакка (сузма)-

нинг сувиға озгина сув аралаштириб сепиш керак. Қарабсизки, экин шириччандан тезда халос бўлади.

КОЛОРАДО КЎНГИЗИ

Картошқакорлар ушбу сўзни эшитишлари билан бир сесканиб тушишади, асаблари ҳам таранглашади. Унча-мунчага ўлмайдиган бу кўнгизга қарши бир неча хил кимёвий дорилар мавжуд. Аммо, анча қиммат. Уни йўқотишнинг оддий бир усули бор. Картошқа экилган майдоннинг ҳар ер-ҳар ерига нозбўй - райхон экиб чиқсангиз, биронта ҳам колорадо кўнгизи яқинлашмайди. Бу - синовдан ўтган усул бўлиб, чўнтагингиз ҳам кўтарайди.

КУЛ ВА ГУЛ

Уйингиз ва ҳовлингиздаги гулнинг нафис ва бақувват бўлишини истайсизми? Бунинг учун "дори"ни ўзингиз тайёрлашингиз мумкин. Бирор эски матога кул ва чала ёнган ўтин парчаларини солиб, тугуна қиласиз. Уни идишдаги сувга солиб, бир неча кун қолдирасиз. Сув ундаги минералларни олиб, ранги ўзгаргандан сўнг гулларни шу бўтага билан сугорасиз.

Сугоргандан сўнг тагини энгил юмша-тиб чиқасиз. Шунда гулларингизнинг япроқлари ям-олиб, гуллари ҳам нафис бўлади.

ОЛМА ҚУРТИГА ҚАРШИ

Олма қурти ва мевали дарахтлар барги билан озикланадиган зараркунандаларни бегона аччиқ ўт билан кўрқитиш мумкин. Бунинг учун аччиқ ўт (польнь)нинг новдасини олма шохига, ҳосилига яқинроқ жойга боғлаб қўйиш kifоя. Бу тадбирни асосан олма гуллаган пайтда бошлаш керак. Сўнгра аччиқ ўт новдаси қуриб, кучини йўқотгандан сўнг яна янгилаб туриш лозим. Бундан ташқари карам капалаги ва қурти ҳам аччиқ ўтдан кўрқади. Бунинг учун кесиб майдаланган ўтнинг бўлақларини карам усти ва атрофларига сепиш kifоя. Хуллас, бу бегона ўт кимёвий препаратларнинг ўрнини бемалол боса олади.

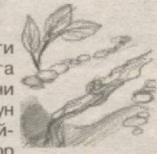
ЖОНЛИ ДЕВОР

Уйнинг сиртидаги ёки ҳовлидаги томорқа атрофидаги чиройли қилиб қирқилган жонли девор кимнинг ҳам ҳавасини келтирмайди, дейсиз. Ўша деворни итбурун (яъни шиповник)дан ҳам қилиш мумкин. Унинг тиконли буталари орасидан ҳеч нарса ўтла олмайди. Бундан ташқари меваси турли касалликларга даво. Ўзи ҳам чиройли гуллайди. Бу эса асалари ва бошқа чангланттирувчи ҳашаротларни ўзига жалб қиладди.

ДАНГАСА САБЗА-ВОТКОРЛАР УЧУН

Дала ҳовлингиздаги томорқа ҳўжалигига экилган सबзавотларни ўз вақтида сугориш учун баъзан вақт топа олмайсиз. Масалан, помидор эккан бўлсангиз мавсумда 6-8 марта сугориш керак бўлади. Аммо сугоришни тенг яримга қисқартириш мумкин. Қандай қилиб дейсизми? Бу жуда осон. Бунинг учун помидор, қалампир ва бошқа सबзавот экинлари экиладиган ерни 30-40 сантиметр чуқурликда қавлаб, тупрогини бир четга чиқарасиз. Сўнг ана шу ҳандакка полиэтилен плёнкасини тўшаб, устига бир четга ташланган тупроқни солиб, жўяқ оласиз. Шунда плёнка сувнинг ортиқча сарфини кескин камайтиради, намликни узоқ ушлаб туради.

БОДРИНГ УЧУН "СОЯБОН"

Бодринг асосан кислотали ёмғир ва ширичча туйуғли тез нобуд бўлади. Бунинг олдини олиш учун, бодринг устига "соябон" ясаш керак. Уни эса ҳар қандай аёл киши ҳам ясай олади. Мақсадга эришиш учун, бодринг эгитининг устига полиэтилен плёнка ёпиш лозим. Шундай ўзини эмас, албатта. Плёнка мўқим ва текис туриши учун ёғочдан ё сымдан ёй (каркас) ясаш, устига плёнка ёпиш керак. Соябон бодрингнинг жўягидан сал каттароқ бўлиши лозим. Шу хилда эрта баҳорда экилган бодрингдан кеч қузгача ҳосил олиш мумкин.

КУЛУПНАЙ УЧУН ДОР

Баъзилар ҳовлисидаги бир парча ерга қулупнай экадилар-у, шунинг ҳам ҳосилидан рисоладагидай баҳраманд бўлиша олмайди. Сабаби, у ҳосилга киргандан сўнг оғирлигини кўтаролмай, ерга энгашиб қолади. Пишай деганда нам ерга теккан мewa чирийди ёки бир томони окиш бўлиб, чала пишиб қолади. Агар қулупнай ёйман, десангиз эринманг-да, жўяқнинг у бошига битта, бу бошига битта қозик суқинг. Маҳкам ипми, симми олиб иккала учини икки қозикча боғланг. Сўнгра ҳосил бўлган дорга, қулупнайнинг ҳосилли шохларини майда ип билан боғлаб чиқинг, худди иссиқхоналардагидек. Бундай ҳолатда қулупнайга қурт-қумурсқа ҳам тегинолмайди.

ТОМЧИЛАБ СУГОРИШ

Маълумки, торгина ҳовлидаги кичик томоркани водопровод кранидан келаятган сув билан сугорамиз. Ундан оқаётган озгина сув барча жойни захлатиши учун анча вақт керак. Сизда эса баъзан вақт еттишмай қолади. Томоркани тез ва соз сугоришнинг самарали

усули бор. Бунда жўяқ узунлиги микродоридаги труба топасиз. Оралиги 3-5 сантиметр қилиб юза қисмини тешиб чиқасиз. Бир томони водопроводга шланг орқали уланади. Шундай бўлса, иккинчи учига ҳам жўмрак қўйишни унутманг. Негаки, трубаинг ичи занглаши, қирланиши ёки тешиклардан тупроқ кириб, беркилиб қолиши мумкин. Шундай бўлганда иккинчи учига жўмрагини очиб, трубаини тозалаб оласиз. Ана шу трубаини ерга 5-10 сантиметр чуқурликда қўшиб чиқасиз. Қарабсизки, томчилаб сугориш усули кашф этилди. Бу эса экинни тез ва соз сугоришнинг самарали усулидир.

БОТҚОКЛИК МУАММОСИ

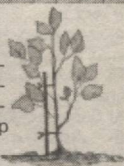
Айтишларича, чиқинди сувлар тўпланавериб ботқоққа айланган жойда мевали дарахт ўсмасмиш. Бу фикрга унчалик қўйиш бўлмайди. Агар ўтқазилган дарахтнинг дастлабки даврларда озгина ёрдам бериб юборсангиз, ҳар қандай дарахт ўсиб кетади. Маълумки, дарахтнинг томири ботқоқ тагидаги сувли бўшлиққа етгандан сўнг барглари сарғайиб, ҳатто танаши ҳам қуриб бошлайди. Шундай пайтда дарахтнинг тўғри ўсган катта шохини кесиб, ёнидаги шохларини қолдириш керак. Шундай қилинса, унинг томир қисмидаги ўк томир ўсишдан тўхтаб, ёнмага томирлари ўсиб, кучая бошлайди. Организмига етарли озука етказиб бера бошлайди. Организмига етарли озука етказиб бера бошлайди. Тезда шохлар камайгани эса танадаги сув ёки намликнинг камроқ буғлашишга сабаб бўлади.

Ушбу "операция"дан сўнг, мевали дарахт икки йилча касалга ўхшаб, шалпайиб қолади. Бундан ваҳимага тушмаслик керак, аксинча, тагини паншаха (фақат паншаха) билан ағдариб туриш лозим.

ЯХШИ НИЯТ - ЯРИМ ДАВЛАТ

Баъзан баравж ўсиб турган экин ёки дарахт бирдан қуриб қолади. Шундан сал илгари кимдир "Ох, зўр бўлибди-да!" деб унга суқ солган бўлади. "Кўз теги" дейишади шунда. Айниқса, анжир, анор сингари мевалар ана шундай "кўзга яқин" бўлишади. Баъзилар бунинг олдини олиш учун молнинг бош чаногини, баъзилар қалампир, исирик, тақа ва бошқа нарсаларни боғ четиға осиб қўйишади. Ҳўш, кўз тегиши ҳақиқатми? Ҳа, кўпчиликнинг эътирофи-ча, бу бор нарса.

Авалло, боғ ҳам тирик жон эканлигини унутмаслик керак. Шундай экан, эрталаб боққа ювиқсиз қадам босманг, уни ифлос қилманг. Аксинча, уни хурмат қилинг ва боққа кириг-да, Оллоҳдан боққа барака, омонлик, ривож тилаб, дуо қилинг. Ёмон қўздан асрашини сўранг. Ўзингиз, оилангиз, фарзандларингизнинг rizки шу боғдан берилаган экан, ушбу rizкни бутун бўлишини тиланг. Бу боққа ҳам, ўзингизга ҳам маънавий озиқ, дилга таскин беражак.

Хайрулла ҲАМРОЕВ тайёрлади

Кўпинча ҳовлиларимизга соя ташлаб турадиган узумнинг ям-яшил баргларида инсон организмидеги нихоятда фойдали бўлган дармондорилар бор.

Буни момоларимиз ҳам яхши билишган. Азалдан узумнинг ёш баргларидан қаваток, дўлма пиширишган. Баҳорнинг энг тансиқ ва тўйимли таомини узумнинг барглари қотмай, тез-тез тайёрлаб истеъмол қилиш керак. Аслида бу хушхўр таомни йилнинг ҳамма фаслида ҳам тайёрлаш мумкин. Бунга озгина ҳафсала ва вақт ажратсангиз kifоя. Лекин, кўпчиликда: "Қандай қилиб узумнинг бу нафис барглари кишининг қаҳратон кунларига асраш мумкин?" - де-

ган савол туғилади. Бу ҳақда паркентлик мухлисамиз Муаззам опа Ҳожибоева шундай дейдилар.

- Узумнинг янги, оч яшил барглари териб олиб соя жойга ёйиб кўяман. Бир неча кунгача сўлиб тура-ди. Сўлиган барглари ўнта-ўнта қилиб ўрайман. Кейин уларни шиша банкаларга, "Фанта" ёки "Кола" ичимлигидан бўшаган елим идишларга жойлайман. Биринчи усулда узум барглари-ни шиша банкага зич қилиб босасиз-да, кейин темир қопқоқ билан ёпиб беркитасиз. Елим идишларга жойлашти-

риш ҳам осон, ҳам арзонга тушади. Елим идишларни (бақлашқа) тозалаб ювиб, қопқоқ билан йиғиб борасиз. У кейинчалик турли шарбат ва узум бар-

глари ни сақлашда жуда асқотари. Сўлитилаган узум барглари-ни ўраб-ўраб унинг ингичка бўғзидан тикаверасиз. У албатта зич бўлиб тўлиши керак. Идиш тўлгандан кейин ўзининг қопқоғи билан маҳкам бuraб, беркитасиз, вассалом. Кейин совиқ кунларда узум баргидан бемалол дўлма тайёрлайвера-

сиз. Бунинг учун елим идишни қирқиб ташлайсиз холос. Барглар баҳордаги мазасини ва рангини йўқотмасдан хушбўй ва табиий ҳолда сақланади.

Муаззам опанинг айтишича, биз ўрганиб қолган қарам, булғор қалампирини, узум баргларида ташқари қизил лавлагининг баргларида ҳам жуда мазали дўлма тайёрласа бўларкан. Бунинг учун қизил лавлагининг ҳамма баргларида ҳам бемалол фойдаланиш мумкин. Агар барглари жуда катта бўлса ўртасидан иккига бўлиш керак. У худди

ШУ КУННИНГ ЮМУШЛАРИ

қизилчанинғ ўзидек жуда дармондорига бой бўлади. Шунингдек, мазали ва юмшоқ бўлиб пишади. Айниқса, уни камқонли ҳимиладор аёллар ва болалар кўпроқ истеъмол қилишлари керак. Мен фарзандларимга бу таомни ёз бўйи тез-тез тайёрлаб бераман. Буни қаранг! Жаннат юрти-мизнинг тупроғида унадиган мewa, ўсимлик ва полиз экинларининг барчаси инсон тана-си учун қони фойда экан. Фақат улардан фойдаланишни билишимиз керак, холос. Шу йўсиндаги мактуб ва кўнгироқларингизни кутамиз, азизлар! **БАСИРА**

Агар кўйидаги тест бўйича ўзингизни силансангиз, даволашишда тўғри йўл тутасизми - йўқми аниқлаб оласиз.

ишонаман.
б) Ўзим учун олдиндан синалган ва билган дорилардан фойдаланишни афзал кўраман.
в) Дорилар инсон танасини янада захарлаб ташлайди, деб ўйлайман.

Тест

га.
в) Ҳар бир беморнинг ўзи танасидаги ўзгаришни ўзи сезиб, ҳал қила олади, деб ўйлайсиз.

Барча саволлардан ўзингизга тўғри деб ўйлаганингизни белгилаб бўлганингиздан сўнг а) варианты учун 2 балл, б) варианты учун 1 балл, в) варианты учун 0 баллдан кўйиб чиқиб, кейин жамланг.

■ Агар йиғанларингиз 12-16 балл бўлса, демак сиз тажрибали даволанувчисиз. Ҳар қандай шифокор ҳам сиздек ҳамма айтганларини бекаму кўст бажарувчи хастани орзу қилади. Шифокор билан бўлган ўзаро ишончингиз сабаб, ҳамда шифокорнинг айтганларига риоя қилиш, муолажаларни ўз вақтида бекаму-кўст қабул қилиш билан ҳар қандай хасталикни енгадиз. Хатто жуда оғир хасталикларни ҳам.

■ Агар йиғанларингиз 6-10 баллгача бўлса, сиз кўпроқ ўзингизнинг хиссиётингизга, ўйларингизга ишонасиз. Шифокор хузурда ҳам иккиланиб турасиз.

Баъзида унга ишониб, баъзида ишонмайсиз. Аслида ишонган шифокорингизга мурожаат қилинг. Унинг айтганларига амал қилишга, ишонингизга ҳаракат қилинг. Шифокорингиз сиздаги ишончини сезгандагина, тўғри даволай олади. Хасталикдан тўзалмаган десангиз, шифокорингизга сизни даволашга имкон беринг.

■ Агар йиғанларингиз 5 баллга зўрға етган бўлса, хасталигингиз сурункали хасталикка айланган кетишига ўзингиз сабабчи бўласиз. Даволашишда бундай ўзбошимчалик ҳеч қачон яхшиликка олиб келмайди. Эс-хушингизни йиғиб олишга ва шифокорларга ишонингизга ҳаракат қилинг.

Нодира РЎЗИМЕТОВА тайёрлади

1. Бошингиз оғриб қолса, сиз...

а) Нимадан оғриганлигини аниқлаб тузалиш чораларини кўрасиз.

б) Дарҳол оғриқни қолдирувчи дори ичасиз.

в) То ўзи ўтиб кетгунча чидайсиз.

2. Шифокор қабулида, сиз...

а) Хасталигингиз сабабларини шифокор хузурда ўйлаб керакли тарзда гапириб берасиз.

б) Энг керакли маълумотларни айтишни унутиб қолдирасиз.

в) Шифокорнинг даволашиш ҳақидаги тавсияларини танқид қилиб, унчалик тан олмайсиз.

3. Шифокор хасталигингизни аниқлаб, сизга даволашни йўлларини белгилаб беради ва керакли дори-дармонларни ҳам тайинлайди. Шунда Сиз...

а) Шифокорнинг барча айтганларига тўла-тўқис риоя қиласиз.

б) Шифокорнинг хасталигингиз ҳақидаги маслаҳатини тўғри ёки нотўғрилигини яхшилаб ўрганиб, текшириб кўрасиз ва шундан кейин даволашишга киришасиз.

в) Шифокорнинг айтганларига кўпам ишонавермайсиз ва пала-партш даволанасиз.

4. Шифокор белгилаб берган даволашиш усулидан тезда фойда топмадингиз. Шунда сиз...

а) Бу ҳақда сизга муолажа тайинлаган шифокорга айтиасиз.

б) Дарҳол бошқа шифокорга борасиз.

в) Даволашишдан воз кечасиз.

5. Дори-дармонлардан фойдаланиш масаласидаги фикрингиз қандай?

а) Шифокорим мендан кўра кўпроқ, яъни қайси хасталикда нима даво бўлишини яхши билади, менга керакли дориларни тўғри буюради ва мен унга

Тўғри даволашишчи

Биласизми?

6. Аслида сиз шифокорингиздан нимани истайсиз?

а) Тўғри ташхис қўйиб, тўғри даволашни.

б) Хамдардлик билдириб, қўллаб-қувватлашни.

в) Касаллик варақасини.

7. Шифокорингиз сизни даволай туриб, жисмоний оғриқ олишингизга сабабчи бўлди, Шунда Сиз...

а) Даволашиш учун жисмоний оғриққа чидайсиз ва буни тўғри тушунасиз.

б) Дарҳол даволашишнинг бошқа усулидан фойдаланишни, ҳеч бўлмаганда, оғриқни қолдиришни талаб қиласиз.

в) Ўз шифокорингизга нафрат кўзи билан қарайсиз.

8. Шифокор буюрган муолажаларни қабул қилишда нимага ишонасиз?

а) Шифокорнинг тажрибаси ва сезиш қобилиятига.

б) Ҳозирги замонда урф бўлган хасталикни аниқлашнинг замонавий усули асбоб-ускуналари-

ВАЗИ МЕЪЁРИГА РИОЯ ҚИЛСАНГИЗ...

“Одам ўзининг бутун умри давомида 20 ёши пайтидаги вазини сақлаб қолиши керак. Чунки айни 20 ёшда организм асосан тўла шакланиб бўлади”.

Н.М. АМОСОВ, академик

Кейинги йилларда вазни меъёридан ошиқ одамлар сони кўпайиб бориши кузатилаётган. Вазни меъёридан ошиқ одамларда, вазни меъёрида инсонларга нисбатан буйрак, жигар, ўт пуфаги, қандли диабет, юрак ишемик касалликлари ва бошқа хасталиклар бир неча баробар кўп учраши қайд этилмоқда. Семиз одамларда ўпка вентиляцияси ёмонлашиб, бунинг оқибатида мия қисқорда ёлчимаиди - марказий асаб тизимининг фаолияти бузилади. Кислород етишмаслиги сабабли овқатни қайта ишлаш ва энергия ишлаб чиқариш жараёни бузилиб, моддалар алмашишнинг барча турлари издан чиқиши исботланган.

Францияда семизлик учта босқичдан иборат деган гап бор. Биринчи босқичдаги семизлик — киши ҳавасини келтиради; иккинчи босқичдагисини масҳара қилади; учинчи босқичдаги семизларга эса раҳмингиз келади. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотига кўра, семиз кишиларнинг атиги 60 фоизи 60 ёшга етар экан. Вазни меъёрида бўлган кишиларнинг эса 90 фоизи 60 ёшдан ўтар экан. Семиз кишилар кўполлашиб, юришлари, гапиришлари, ҳатто нафас олишлари қийинлашиб, жисмоний ва ақлий фаолияти сусаяди,

лоқайдлик, ланжлик, бефарқлик кучайиши кузатилади. Семизликка йўлқанда беморларнинг кундалик овқатларида оксиллар ва витаминлар, маъданли моддалар, углеводлар ва биологик фаол компонентлар физиологик нормда бўлиши лозим. Бунинг учун ёғсиз гўшт, ёғсиз балиқ, ёғи олинган творог, янги сабзавот, мевалар ва кўкатлар (шифокор маслаҳати билан, албатта) истеъмол этиш лозим. Овқатга кўкатлар, сабзавотлар ва меваларни қўшиш ошқозон-ичак фаолиятини яхшилайди, ёғларнинг организмдан чиқиб кетишига ёрдам беради, юрак қон-томир, асаб тизимини ва умуман танани мустаҳкамлайди.

◆ Озининг энг асосий омиллари тўғри ҳаёт кечириш, бадантарбия, сув муолажалари, физиотерапия ва ҳар ҳафтада бир кун энгиллаштирувчи парҳез эканлигини эсда сақланг.

◆ Ҳар сафар овқатланишдан олдин (эрталаб, тушда ва кеч) бир пиёла илқ сув, 2 хил хўл мева ва 2 хил янги сабзавот ёки салат истеъмол қилинг. Бу иштаҳани камайтириб, ошқозонни зарур моддалар билан тўйинтиради.

◆ Спиртли ичимликлардан сақланг. Зеро, улар кўп калорияли ва иштаҳани очади.

Сафар МУҲАММАДИЕВ, доцент

5-6 ИЮН КУНЛАРИ САЛОМАТЛИК ДАЛЕВДАРИ

— юрак ва юрак қон томирлари учун зарарли ҳисобланган ҳолатлардан сақланиш тавсия этилади. Шу кунлар кўпроқ калий моддасига бой бўлган озиқ-овқатлар - курутланган ўрик, майиз, ёнғок, банан каби озиқ-овқатларни истеъмол қилинг. Умуртка поғона ва бел фаолиятига аҳамият беринг.

7-8 ИЮН КУНЛАРИ - ошқозон-ичакларнинг фаолияти сустлашади. Ошқозон бези ва ошқозон ичакда қон айланишини яхшилаш учун ҳар хил шарбатларни ичар ш тавсия этилади. Ҳеч бўлмаганда чой ичиш ҳам фойда беради. Ҳар хил спорт машқларини эҳтиёткорлик билан бажариш, асабларни асраш тавсия этилади.

9-10-11 ИЮН КУНЛАРИ - кўпгина хасталикларни, айниқса буйрак ва сийдик йўллари даволаш учун ҳосиятлидир. Нўхат, бодринг истеъмол қилиш фойда беради.

Нўхат қайнатмаси сийдик ҳайдовчи ва буйраклардаги тошларни эритишда энг яхши восита. Ёши ўтган инсонлар учун бодринг истеъмол қилиш фойдалидир. Бодринг танадан холестерин моддасини ҳайдайди. Жигари, буйраги хаста кишилар бодрингдан кўпроқ истеъмол қилишлари керак.

12-13 ИЮН КУНЛАРИ - ичаклар фаолияти бузилиши, бавосил хасталиги кўзгаши ваффи бор. Бунинг олдини олиш учун спиртли ичимликлар, ёғли ва аччиқ овқатларни истеъмол қилишдан сақланиш керак. Навъматак дамламаси, олча, олхўри, цитрус мевалари ва гречиҳа ёрмасидан тановул қилинг.

14-15 ИЮН КУНЛАРИ - умуртка поғона қон томирлари фаолияти сустлашади. Шу сабаб қўйидаги муолажадан фойдаланинг: 300 грамм

мойчечакни 5 литр қайноқ сувда дамлаб қўйиб, икки соатдан сўнг докдан ўтказиб, ваннага солиб ва бел учун ванна қабул қиласиз. Ушбу муолажа бел остеохондрозига, бод ва бел оғриқига жуда фойдали ҳисобланади.

16-17 ИЮН КУНЛАРИ - суяклар, бўғинлар фаолияти сустлашиши сезилади.

18-19 ИЮН КУНЛАРИ - қон томирлари, тизза, оёқ товоқлари ва асаблар фаолиятида сустлашган сезилади. Бунинг олдини олиш учун ҳозирги кунда бозорларни тўлдириб турган кулупнардан тўйиб-тўйиб истеъмол қилинг. Қон томирлари бўртиб чиққан кишилар (варикозное расширение) шу кунларда қуёш нурларидан сақланишлари керак.

Анора НАРЗИҚУЛОВА тайёрлади

Соғлом, тоза ва яхши турмакчанган сочлар ва чиройли оёқ кийимлари ҳар қандай аёлни юз фоизга гўзал қилиб юборади дейишади. Ҳақиқатан ҳам соғлом ва кўркам сочлар инсоннинг хуснига хусн қўшади. Лекин, ана шу гўзалликка эришишнинг ҳам ўзи бўлмайди. Бунинг учун ҳам кундалик ҳаётимиз тартибиде кўпгина нарсаларга эътибор беришимиз керак.

Масалан, ҳар хил фойдали моддалар, витаминлар қўшиб тайёрланган соч ювиш воситаларидан айнан ўзимизга кераклигини танлай билишимиз, кундалик овқатланишимиз тартибиде сочлар учун керакли маҳсулотлардан фойдалана олишимиз, сочлар учун керакли маскалар, муолажалар қилишимиз ва энг асосийси уларни тўғри ювиб, тўғри тараб, тўғри турмаклашни билишимиз керак.

Сочлар гўзал бўлиши учун энг аввало овқатланиш тартибига қатъий риоя қилиш керак. Кундалик истеъмол қилинадиган озиқ-овқатлар қанчалик бой бўлса тана, шунингдек сочлар учун ҳам керакли моддаларни шунчалик кўп олиш мумкин.

Курук, ёғли ва нормал сочларда овқатланиш тартиби қуйидагича тавсия этилади:

КУРУК ВА НОРМАЛ СОЧЛАР УЧУН

★ Нонушта: янги узилган мевалар шарбати, сут ва сутли маҳсулотлари, майиз, ҳар хил қуритилган мевалар;

★ Тушлиқда: ҳар хил сабзавотлардан ўсимлик мойи қўшиб тайёрланган салатлар, шўрва, гўшт, балиқ маҳсулотлари ва сабзавотлардан тайёрланган қуюқ овқатлар, ҳар хил мевалар ва тухумдан тайёрланган ширинликлар, асал ва хоказолар;

★ Тушиқдан кейинги овқатланишда мевали салатлар ёки қуритилган мевалар;

★ Кечки овқатда - пишлоқ қўшилган салатлар, гўшти, гуручли ва сабзавотлар қўшиб тайёрланган овқатлар;

ЁҒЛИ ВА КЕПАКЛИ СОЧЛАР УЧУН

★ Нонушта, тушиқдан кейинги ва кечки овқатланишда юқоридаги тартибда олиб борилади.

★ Тушиқда суюқ овқатлардан: ҳар хил дуккакли ўсимликлар солиб пиширилган шўрвалар, сутли овқатлар, сабзавотлардан тайёрланган шўрвалар, қуюқ овқатлардан: димлаб пиширилган товуқ, балиқ, ёғсиз гўшлар.

Ҳамма турдаги сочлар учун эса ҳар хил мевалардан тайёрланган шарбатларни доимо ичиш фойдалидир.

ҲАММА ТУРДАГИ СОЧЛАР УЧУН НИКОБ-ЛАР

Никобдан фойдаланаркансиз, уларни сочларингизга яхшилаб суртиб, полиэтилендан бўлган қалпоқни қиясиз-да, устидан паҳмоқ со-

чиқ билан ўраб қясиз. 20-40 дақиқа ўтгандан сўнг илиқ сув билан ювиб ташлайсиз. Никобларни қуйидагича тайёрлайсиз.

Хамиртурушли никоб:

Уни тайёрлаш учун қатиққа хамиртуруш қўшасиз (1:1) ва бўтқа тарзида аралашма ҳосил қиласиз. Уни сочларингизга суртиб 30-40 дақиқадан сўнг илиқ сув билан ювиб ташлайсиз.

Қаймоқ-қатиқли никоб:

Бунинг учун бош териси ва сочингизга суюқроқ қаймоқ, қатиқ суртиб (озроқ туз қўйиш мумкин) 1-2 соатдан сўнг илиқ сув билан ювиб ташлайсиз.

Коньякли ёки ароқли никоб:

Бунинг учун бир дона тухумнинг саригига 1 ош қошиқ ўсимлик мойи, бир ош қошиқ коньяк ёки ароқ, бир чой қошиқ асал ва лимон шарбати қўшилади.

Тайёрланган никобни сочларга суртиб 30-40 дақиқадан сўнг илиқ сувда ювиб ташлайсиз.

Асалли никоб:

Бир дона тухумнинг саригига бир чой қошиқ кастор мойи ва бир чой қошиқ асал қўшиб аралаштирилади ва яхшилаб сочларга суртилади. 20-40 дақиқадан сўнг илиқ сув билан ювиб ташланади.

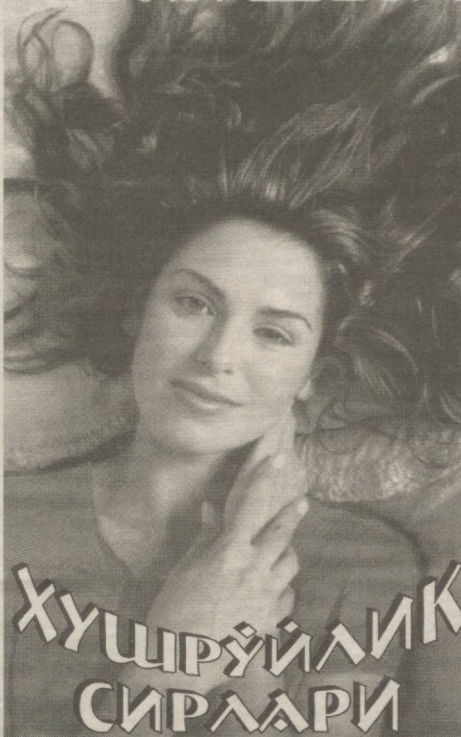
Нонли никоб:

Бу никоб айниқса ёғли сочлар учун фойдали. Тайёрлаш учун 1 кг. қора нон олиниб бир литр қайноқ сувда ивотилади. 12-14 соат турганидан сўнг устига яна бир литр қайноқ сув қўшилиб, яхшилаб аралаштирилади. Тайёр аралашма билан сочларни яхшилаб ювгандан сўнг устидан илиқ тоза сув билан чайиб ташлайсиз.

Яна бир сир

ҳар сафар бошингизни ювганингиздан сўнг сочларга ҳам эҳтиёткорлик билан муомала қилиш кераклигини унутманг. Уларни сочқ билан то қуригунча ишқаламанг, фақат секингина сувларни сиқиб олсангиз кифоя. Хўл вақтида тараш зарарли. Сал қуригандан сўнг, айниқса узун сочларни секин-аста учидан бошлаб тараб бориб, охирида тепасидан таранг. Тараганда ҳам айниқса чалқашиб кетадиган сочларни олдин катта тишли тароқда таранг. Сочларни синдирамлик учун тароқни озорқ ўсимлик ёғи солинган сувга ботириб олиш мумкин. Хуллас сочларингизни шу тарзда асрашни ўрганинг.

СОЧЛАРИМ ЧИРОЙЛИ БЎЛСИН ДЕСАНГИЗ

ХУШРЎЙЛИК СИРЛАРИ

КИЧИК МАСЛАХАТЛАР

★ Агар сочларингиз ёғли бўлса, уларни кирланишини кутмай тез-тез ювинг. Ҳатто ҳар кун ювсангиз ҳам бўлса, Иложи бўлса илиқ ёки унча совуқ бўлмаган сувда ювиш керак. Сочларни ювганингизда бош терисини уқаламасдан ювинг. Акс ҳолда бош териси янада кўпроқ ёғ ишлаб чиқаради. Енгил химия ва сочларни бўяш эса ёғларни камайтириб юборишини унутманг.

★ Агар сочларингиз учлари гуллайдиган бўлса, учларини тез-тез кесиб ташлаш керак. Тараганда ёғоч ёки пластмас са шёткалардан ёки катта тишли тароқлардан фойдаланинг.

★ Агар сочларингиз куруқ ва синувчан бўлса, уни илиқ сувда, шампундан камроқ фойдаланиб кўпиртирмасдан ювинг. Тараганда бош терисини уқалашга мосланган шётка тароқдан фойдаланинг. Сочингизни орқадан пешонага қараб яхшилаб тараб соч илдиэларини уқаланг, шунда соч илдиэлари ишлаб чиқадиган ёғлар барча сочлар остини таъминлайди.

★ Агар сочларингиз тўқилаётган бўлса қичитки ўти (крапива), мойчечак (ромашка) ва ялпиз дамламасидан фойдаланинг.

★ Турмаклаш учун ҳозирги кунда урф бўлган геллар, мусллардан иложи борича камроқ фойдаланишни маслаҳат берамиз. Сабаби, улар таркибидеги спирт сочлар фаолиятини бузади.

★ Озаман, деб ҳа деб парҳез қилишга берилманг. Сабаби, парҳезли таомлар-

дан сочлар учун керакли бўлган моддалар ва витаминларни ололмайсиз. Бунинг натижасиде сочларингиз ўз кўрк ва тароватини йўқотади.

★ Хасталаниб қолган сочларни ўз вақтида даволашни унутманг. Мутахассисларга учрашиб, улар тавсияси билан сочларни даволанг. Шундан сўнггина сочларни химия йўли билан жингалак қилиш, бўяш ва хоказолардан фойдалансангиз бўлади.

ҚУЙИДАГИ ХОЛЛАРДА СОЧЛАРНИ БЎЯШ МУМКИН ЭМАС!

- ★ Агар сочларни бўяганингиздан кейин тошмалар тошиб, қичишса;
- ★ Бронхит ёки астма хасталигингиз бўлса;
- ★ Экзема (қичима) хасталигингиз бўлса;
- ★ Буйрак хасталигингиз бўлса;
- ★ Бирор-бир тери хасталигингиз бўлса;
- ★ Аллергик хасталигингиз бўлса;
- ★ Ҳомиладорлик пайтингизда;
- ★ Бола эмизаётган даврингизда;
- ★ Хайз кўрган пайтда;
- ★ Сочлар тўқилаётган ва учлари гуллаган пайтда.

ХИНО ВА БАСМА ЁРДАМИДА СОЧЛАРНИ БЎЯШ...

Қадимдан фойдаланиб келинган хино ва басма билан сочларни бўяш кўпчиликка жуда маъқул. Фақат баъзилар ундан фойдаланиш тартибини билмасликлари мумкин. Хино ва басмалар ёрдамиде сочларингиз қорароқ, малла, жигар ранг касб этади.

Тўқ жигаррангга эришиш учун хино ва басманинг миқдори тенг олинади, яъни 1:1 миқдорда.

Қора ранг учун хино ва басманинг миқдори 1:2 тартибда олинади.

Тилло ранг — сариқ бўлиши учун фақат хинонинг ўзини иссиқ сув қўшиб бўтқа ҳолида 10-15 дақиқа суртиб боғлаш кифоя. Бўялган сочларни қичитки ўти, мойчечак, дуб пўстлогли, қора чой дамламалари билан чайиб турсангиз ҳам соғломлашадисиз, ҳам ранги жилоланиб туради.

ҚУРУК СОЧЛАРНИ ЯХШИЛАШ УЧУН...

Ҳафтасига бир марта бош ювишдан олдин бошингиз ва сочларингизга зайтун ёки бодом ёғидан яхшилаб суртинг. Устидан иссиқ сувда хўлланиб сиқиб ташланган мато

ёки паҳмоқ сочқ билан ўраб қўйиб 1 соатдан сўнг илиқ сув билан бошингизни яхшилаб ювинг. Сўнгра бир дона тухумнинг саригини қатиқ билан аралаштириб кўш терисига яхшилаб уқалаб суртинг. Бир оз муддатдан сўнг иссиқ сув билан ювиб ташланг. Соч жилоланиб кўриниши учун устидан қуюққина дамланган қора чой билан чайиб ташланг. Чойдан ташқари, мойчечак, қичитки ўти, дуб пўстлогли, ялпиз ва хоказолар дамламасидан ҳам фойдаланишингиз мумкин. Бу дамламаларни тайёрлаш унчалик қийин эмас. Бунинг учун 6 ош қошиғиде юқоридаги ўтлардан бирортасини олиб ёки барчасидан бир ош қошиғидан олиб каттароқ идишга соласиз, устидан 2 литр қайноқ сув солиб 40 дақиқа дамлаб қясиз ва доқадан ўтказиб сочларингизни чайясиз.

ҚАНДАЙ ТАРОҚДАН ФОЙДАЛАНИШ КЕРАК?

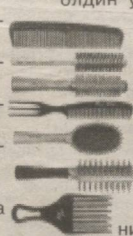
Аввало тароқлардан фойдаланишда уларни тез-тез ўзгартириб туриш лозим. Сабаби тишлари орасига ҳар хил микроблар йигилиб қолиб, сочлар учун яроқсиз бўлиб қолади.

Ҳар кунги тарашда тишлари катта-катта тароқлар фойдалидир. Агар сочлар қалин ва жингалак бўлса тишлари узунроқ тароқдан фойдаланиш қўлай. Ҳар кунги кечқурун уқлашга ётишдан олдин уқалаш учун махсус шёткалардан фойдаланилади. Агар ҳар кунги ётишдан олдин 30-40 марта сочларингизни орқадан олдинга ва сўнг орқага қаратиб яхшилаб уқалаб тарасангиз соч илдиэлари мустаҳкамланиб, қон айланиши яхшиланади. Мабодо ёғоч тароқдан фойдаланишни афзал кўрсангиз, уқалашни ҳам ёғоч тароқлар билан бажариш мумкин. Айлана ва майда тишли тароқлардан сочларни қирқишда, турмаклашда ва хоказоларда фойдалансангиз бўлади.

ЯНГИ МЕВАЛАР ШАРБАТИ

Пишиб етилган ва ҳали ўзининг оромбахш ширасини йўқотмаган ҳар хил меваларни ва полиз экинлари, гилос, ўрик, шафтоли, апельсин, лимон, помидор, сабзи ва хоказоларни сиқиб шарбатини ичиш нафақат тана учун балиқ сочлар учун ҳам жуда фойдалидир. Масалан: 100 мл. апельсин ва лимон шарбатлари аралаштириб истеъмол қилишдан жонингиз роҳат қилади. Ёки 75 мл. помидор шарбатига, 25 мл. лавлага, 50 мл. олма ва лимон шарбатларини аралаштириб, 100 мл. олма шарбатига, 75 мл. қовоқ ва 25 мл. лимон шарбатларини аралаштириб истеъмол қилсангиз ҳам танангиз ва сочларингиз учун фойдали моддалар ва витаминларни оласиз.

Анора НАРЗИКУЛОВА тайёрлади

ВАТАН

Ватан - вужудимда қонимсан менинг,
Кетсам, уфқларингга сингиб кетаман.
Учсам, осмонингда қулоч ёзаман,
Курашсам, сен борсан енгиб кетаман.

Ватан - куйлайверсам адо бўлмайсан,
Сўзласам, сўзимда адашиб кетсам.
Беармон кетаман, гамсиз кетаман,
Ўлсам, тупрогингга қоришиб кетсам.

Ватан - сен хазинам, кўзим қароси,
Мен учун қувончинг, дардларинг ҳам шеър.
Сени Оллоҳ менга инъом айлаган,
Оёғимга кўнган гардларинг ҳам шеър.

Ватан сен кўз очиб кўрган мўъжизам,
Илк ингроқ овозим қоришган борлик.
Бунча бепоёнсан, бунча бағринг гул,
Жисмим юрагимга қилмоқда торлик.

Ватан - мактанганим, гуруримсан сен,
Хонзодаман, бекман тупрогингда мен.
Сенсиз куним кунми, еганим ошми?
Ўлсам керак шу кун фургингда мен.
Ватан...

СОҒИНЧ

Хеч ким сиздай менга бўлмаган сирдош,
Мен учун тоғлардан тилайсиз бардош.
Бугун ганимларим отаётир тош -
Лолалар, мен сизни соғиниб кетдим.

Юксалсам, ёнимда кўпдир "дўст"ларим
Қоқилсам топишар бор кам кўстларим,
Уларга уволдир ҳатто қасдларим,
Лолалар, мен сизни соғиниб кетдим.

Ёнингизга учиб боргим келади,
Қўлимни куйдириб тергим келади,
Беармон оралаб юргим келади,
Лолалар, мен сизни соғиниб кетдим.

Тунлари гўборсиз тушларимдасиз,
Кундузлар хаёлу хушларимдасиз.
Соғинчлардан сизган ёшларимдасиз.
Лолалар, мен сизни соғиниб кетдим.

Бўлсангиз оғизга бир маҳзун гулсиз,
Мағрур, биргина тоғларга қулсиз.
Мени юксакларга элтгучи йўлсиз,
Лолалар мен сизни соғиниб кетдим.
Лолалар, сизни мен жуда соғинди-и-и-имм.

ТОҒЛАРДАН КЕЛЯПМАН

Узатсам, бургутлар кўнар қўлимга,
Беҳуда тўғонлар қўйманг йўлимга,
Лолалар соқчидир ўнгу-сўлимга,
Ахир, мен тоғлардан келяпман.

Дарёман, тўғон не, тош не билмаган,
Изимда эгилган бош не билмаган.
Ўзларидан оққан ёш не билмаган,
Ахир, мен тоғлардан келяпман.

Эҳсон керак эмас гарибингизга,
Сигмаслигим мумкин қолипнингизга.
Айлансам лол бўлманг голибингизга,
Ахир, мен тоғлардан келяпман.

Юрагимда ҳоқон акс-садолар,
Биздан ҳам ўсиб кет, деган нидолар.
Кўнглим ололмайдим кўнглимга долар,
Ахир, мен тоғлардан келяпман.

Гулшан ШЕРМАТОВА
Самарқанд вилояти

**ГАЗЕТХОНЛАРИМИЗ
ИЖОДИДАН**

ДЎСТГА ДЎСТМАН

Чоҳ қазганлар
ўз чоҳига тушар ўзи,
Нопок дилнинг
пайдар-пайдир айтар сўзи,
Ўнг бўлса бас,
Оллоҳимнинг бизга кўзи,
Хур бўлинг дер, бир бўлинг дер,
юртбошимиз.

Дўстга дўстман,
ганимларга ҳуким-ўлим,
Меҳнат билан
боғу-роғим салқин-сўлим,
Разолатга йўл бермайди
менинг кўнглим,
Хур бўлинг дер, бир бўлинг дер,
юртбошимиз.

Шамолмасман, бошим
оққан ёққа кетар,
Жилғамасман,
беҳудага жўшиб оқар,
Ким не қилса,
қилмишидан бир кун топар.
Хур бўлинг дер, бир бўлинг дер,
юртбошимиз.

Боши оққан бошдан
бир кун айрилади,
Музда юрган
бора-бора тайрилади,
Ёлғиз қуш ҳам
тўда томон қайрилади,
Хур бўлинг дер, бир бўлинг дер,
юртбошимиз.

БУ КЎНГИЛ...

Кўнгили боғин райхонлари бўлакча,
Ифори-ю дармонлари бўлакча.
Муҳаббатнинг хуш онлари бўлакча,
Армонларга йўл бермасин, бу кўнгили.

Ишқ боғида умидларнинг ниҳоли,
Унда порлар муҳаббатнинг иқболи.
Пок севгининг сира бўлмас заволи,
Армонларга йўл бермасин, бу кўнгили.

Яратганим яшаш учун яратган,
Ғам-ташвишни синаш учун яратган.
Бу юракни куйлаш учун яратган,
Армонларга йўл бермасин, бу кўнгили.

Мурод бунда борлигинга шукр қил,
Жаранглаган торлигинга шукр қил.
Кўпни кўриб, бир озгина фикр қил,
Армонларга йўл бермасин бу кўнгили.

Мурод ДИЛ
Андижон вилояти

ИЛТИМОС...

Амал, мансаб яхши-ю,
Аммо, бир лекини бор.
Қариндош, дўсти ёрлар,
Бари сендан умидвор.

Поччам дейди, шу йили,
Жыняингни бир қўлла.
Таниш-билиш қилгин-да,
Уни ўқишга йўлла.

Холам кўнғироқ қилар,
Қизларига иш даркор.
"Иш кўп-ку", деб кўрайчи,
Мени кутар ипсиз дор.

Илтимос кўп, имкон кам,
Кўролмаман чорани.
Дўстларим ҳам шу боис,
Очиқ қилар орани.

Бошим қотган батамом,
Хеч ким мени тушунмас.
Уни, буни кўлтиқлаш.
Ахир, менинг ишиммас.

Илтимослар туфайли,
Ишдан кетсам нетишар.
Фойдан тегмай қолган кун
Баҳримдан ҳам ўтишар.

Ғойибназар
МУҲАММАДНАЗАРОВ

СИЗЛАР БОРКИ...

Дили очик ёздай одамлар,
Чалгингучи создай одамлар,
Маюс, қараш, аста, қадамлар,
Ковоқлари писта, бодомлар,
Сирларимни сизга очаман,
Киборлардан мудом қочаман.

Ипак каби майин сўзингиз,
Гўзалликка муштоқ кўзингиз,
Губорлардан тоза юзингиз,
Фариштали асли ўзингиз,
Кучогини сизга очаман,
Нодонлардан мудом қочаман.

Ақлингиздан таралади нур,
Фикрингиздан ёғилади дур,
Сизга бўйсин: бахт, толе, сурур,
Кўрсам дейман доим шундай хур,
Қалб дафтарин сизга очаман,
Ёлгонлардан мудом қочаман.

Тузогини кўйсада сайёд,
Тушунликда чекмасдан фарёд,
Куйлағайсиз алёру баёт,
Сизлар борки, мафтункор ҳаёт,
Бор меҳримни сизга сочаман,
Номардлардан мудом қочаман.

Парча ерин гулларга берган,
Лаззатидан мосуво юрган,
Юртим учун яратган чаман,
Ўз халқимга бағрим очаман.

Азамат Махсум
РАЖАБИЙ

"Оила ва жамият" газетаси ижодий
жамоаси ёзувчи Маъсума Аҳмедова-
га турмуш ўртоғи, Ўзбекистон халқ
ёзувчиси

ТОҒАЙ МУРОД

вафоти муносабати билан чуқур таъ-
зия билдиради.

МУНАЖЖИМЛАР БАШБОРАТИ

КЎЙ
(21.03 — 20.04)
Уйлаб юрган режаларингизни сира
иккиланмасдан амалга оширишга ки-
ришинг. Бу сизга албатта муваффа-
қият келтиради. Сешанба кuni эса режалаш-
тирган ишларингизни амалга оширинг.

СИГИР
(21.04 — 21.05)
Яшашга ва меҳнат қилишга бўлган
интилишингиз кучаяди. Пайшанба кuni
эса иш фаолиятингизга оид янгилклардан
бохабар бўласиз. Ҳафтанинг охирида хатола-
рингизни тўғрилаш имконияти туғилади.

ЭГИЗАКЛАР
(22.05 — 21.06)
Душанба кuni сизни чалғитадиган
таклифлар ҳам бўлиши мумкин. Бир
қарорга келишдан аввал яхшилаб ўйлаб, дўстла-
рингиз билан маслаҳатлашиб олинг.

КИСКИЧБАҚА
(22.06 — 22.07)
Ҳафта бўйи елиб-югуриб ишлайсиз.
Ишларингиз унумли бўлади. Ниҳоят
ҳафтанинг охирида маблағ топишинг янги усу-
лини топишга эришасиз.

АРСЛОН
(23.07 — 23.08)
Сизни қўйнаётган муаммоларингиз-
ни шу ҳафта хал этасиз. Бошлиқла-
рингиз билан бўлган муносабатингиз ҳам яхши
томонга ўзгаради.

БОШОҚ
(24.08 — 23.09)
Ҳамкорларингиз таклиф қилаётган
ишга рози бўлманг. Ақс ҳолда барча
даромадингиздан айрилиб қоласиз.
Молиявий шартномалар тузишда эҳтиёт бўлинг.

ТАРОЗУ
(24.09 — 23.10)
Сермахсул ҳафта сизни кутмоқда.
Бирок, хотиржамлик билан ишга ки-
ришмогингиз керак. Ақс ҳолда ҳафтани унум-
сиз яқунлайсиз.

ЧАЁН
(24.10 — 23.11)
Сизга ён бермайдиган ҳамкорларингиз
билан кўркмай мулоқотга киришинг.
Айниқса, санъат аҳли ва расомлар бил-
лан бўлган мулоқотингиздан кўнглингиз тўлади.

ЎҚОТАР
(23.11 — 21.12.)
Касбингиз бўйича маҳоратингизни
оширишга юборишда. Сизга берилган ушбу
имкониятдан фойдаланиб қолишга интилинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ
(22.12 — 20.01)
Ҳафта давомида ҳамкасбларингиз
ёрдамида кўп тадбирларни амалга оширасиз.
Шахсий ҳаётингиз эса қутилганидан ҳам қойил-
мақом кечади.

ҚОВГА
(21.01 — 18.02)
Душанба кuni барча ишларингизни
туғатишга уринманг. Ҳафтанинг ҳар
бир кунинда сиз анча ишларни бажа-
ришингизга тўғри келади.

БАЛИҚ
(19.02 — 20.03)
Ҳафта уй сотиб олиш, ҳомийлик
қилиш, хизмат сафарига чиқиш каби
ишлар учун қулай. Бемор кишилар-
га ўз соғлиқлари ҳақида қайғуришларини мас-
лаҳат берамиз.

Б. САЙИДАЛИЕВА тайёрлади

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Муаллиф фикри тахририят нуқтаи
назаридан фарқ қилиши мумкин. Фой-
даланилмаган кўлэмалар таҳлил
қилинмайди, муаллифларга қайтарил-
майди, ёзма жавоб қилинмайди.
Газетадан кўчириб босилганда
«Оила ва жамият»дан олинганлиги
албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила -133-04-35, 34-25-46

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темуր кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Шарқ» нашриёт-ташбаа акциядорлик компанияси босмахо-
наси. Манзил: Тошкент, Буюк Турун кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00
Босишга топширилди - 21.00
Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

**ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»
Акциядорлик компанияси**

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитасида
№ 33 рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 486. Формати А-3, ҳажми 4 босма тобоқ.
Баҳоси эркин нарҳда. Адади - 21597
Саҳифаловчи — **Ақбар ШОДИЕВ**.
Рассом — **Набижон ХОЛМУРОДОВ**.
Навбатчи — **Т. НОРИМОВ**.
Мусаҳҳих — **С. САЙДОЛИМОВ**.